

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۱۲

جمعه ۱۴۰۰/۰۹/۱۹

آزمون‌های سراسری گاج

گزینه درستی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

آزمون عمومی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۱۰۰	مدت پاسخگویی: ۷۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون عمومی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	فارسی	۲۵	۱	۲۵	۱۸ دقیقه
۲	زبان عربی (عمومی)	۲۵	۲۶	۵۰	۲۰ دقیقه
۳	دین و زندگی	۲۵	۵۱	۷۵	۱۷ دقیقه
۴	زبان انگلیسی	۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰ دقیقه

۱- در کدام گزینه، واژه‌ای مترادف با واژه پیشنهادی وجود دارد؟

- (۱) وزیر: آتش گل گر به این دستور گردد شعله‌ور / سرمه سازد در گلوی بلبلان فریاد را
- (۲) ناپسند: چگونه منکر عصیان شوی که اهل حساب / ز دست و پای تو اوّل گواه می‌گیرند
- (۳) این چنین: تا خاک را خدای بدین دست‌های خویش / ایدون کند که خلق بر او رغبت آورند
- (۴) سریر: زنه‌ار در دار فنا انگور خود ضایع مکن / گر باده نتوانی شدن منصوروار آونگ شو

۲- معنی چند واژه، در کمانک روبه‌روی آن نادرست نوشته شده است؟

«آوان (هنگام) / تکریم (گرامیداشت) / جلال (زنگوله) / راهب (ترسای پارسا و گوشه‌نشین) / گرز (خشمگین) / سامان (امکان) / برحسب (مطابق) / رایزن (مشورت) / چاووش درداد (جار زد) / خودرو (لجوج)»

- (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۳- در معنی واژه‌های کدام گزینه اشتباه وجود ندارد؟

- (۱) إرتجالاً: بی‌درنگ / استرحام: رحم کردن / إلزام: واجب گردانیدن / باری: خلاصه
- (۲) بدسگال: دشمن / لگام: دهنه اسب / چنبر: دایره / معجز: آتشدان
- (۳) شرحه: پاره گوشتی که از درازا بریده باشند. / سودا: خیال / مستغرق: شیفته / دمساز: همراز
- (۴) حریف: همراه / اختر سعد: سیاره مشتری / مائده: نعمت / مألوف: خو گرفتن

۴- در کدام بیت غلط املایی وجود ندارد؟

- (۱) نپنداری عبث بر دامن هر ذره می‌پیچم جهان را گرد مجنون محمل لیلی گمان دارد
- (۲) نور خورشید عزل در عالم موهوم ما ذره می‌گردد نمایان تا به روزن می‌رسد
- (۳) اهل معنی یک قلم در ضبط اصرار خودند موج ممکن نیست بیرون آرد از گوهر زبان
- (۴) ای دل تو اگر سوخته منصب غربی پروانه این شغل ز پروانه طلب کن

۵- در متن زیر، چند غلط املایی وجود دارد؟

«هر چند این ساعت عقاید ایشان از مکاید قصد ما خالی باشد و ضمائر از تصور ضرایر آسیب و آزار ما صافی، امّا هیأت صولت و مهابت ما در تبع و نهاد ایشان متمکن است. دور نباشد که چون نزدیک شوند هول در دلهاشان افتد. اگر یکی را در میانه ضعف دل قالب باشد و دانشی ندارد که عنان طبیعت او فرو گیرد یا از کیفیت حال بی خبر باشد، ناگاه برجهد و روی به گریز نهد.»

- (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۶- در چند بیت غلط املایی وجود ندارد؟

- (الف) چو عمر اگر بشوی همعنان خودداری قدم به هر چه گذاری رکاب می‌گردد
- (ب) بر در مسجد گذاری کن، که پیش قامتت در نماز آیند آن‌هایی که قامت می‌کنند
- (ج) دل که مهمان خواند بر جانم بلا و فتنه را کارداران غمت را حق‌گزاری می‌کند
- (د) القصه زمام توبه‌ام در کف توسست یکدم نه شکسته‌اش گذاری نه درست
- (ه) نماز شام‌گزاری ولی به وقت طلوع نماز صبح‌نمایی ولی به گاه زوال

- (۱) پنج (۲) چهار (۳) سه (۴) دو

۷- ابیات کدام گزینه را می‌توان نمونه «نقیضه پردازي» دانست؟

- (۱) این است اگر ز شعر مطلوب
بگذار که شاعری نه این است
(۲) وقت آن شد که به شمشیر زبان
نقد عزّت که نه شایسته توسست
(۳) ای صاف و سفید کَلّۀ قند
از کاغذ آبیت کَلّۀ خود
(۴) این قدر ریش چه معنی دارد؟
آدمی خرس چه ظلم است آخر
- گوسالۀ ماسست شاعر خوب
آیین سخن نه این چنین است
جدل آغلازم و کسارت سازم
از تو بستانم و کسارت سازم
افراشته هم چو کوه الوند
وز نخ به میان یکی کمر بند
غیر تشویش چه معنی دارد؟
مرد حق میش چه معنی دارد؟

۸- آرایه‌های ذکر شده در همه گزینه‌ها در بیت زیر به کار رفته است؛ به جز

«فریاد عندلیب ز گل شد یکی هزار
بی‌پرده کرد، پرده بسیار، ساز را»

- (۱) استعاره - مراعات نظیر - جناس تام
(۲) کنایه - اسلوب معادله - تضاد
(۳) پارادوکس - جناس ناقص - تشخیص
(۴) حسن تعلیل - واج آرایی - ایهام تناسب

۹- اگر بخواهیم ابیات زیر را به ترتیب داشتن آرایه‌های «ایهام - ایهام تناسب - تشبیه - تلمیح - واج آرایی» مرتب کنیم، کدام گزینه درست است؟

- (الف) کشتی نوحم دل دریاست لنگرگاه من
(ب) هم‌چو داغ عشق می‌جویم دل صدپاره‌ای
(ج) نیست از دار فنا اندیشه منصور مرا
(د) آب‌های شکرین مصر غربت خورده‌ام
(ه) برق آفت در کمین خرمن جمعیت است
(و) می‌رسانم خانه آیینۀ خود را به آب
- چون کمند موج در انداز ساحل نیستم
لالۀ هر باغ و شمع هر شبستان نیستم
آتشم از چوب دربان روی‌گردان نیستم
من حریف آب تلخ چاه کنعان نیستم
تا پریشان‌خاطر، خاطر پریشان نیستم
چون سکندر در تلاش آب حیوان نیستم

- (۱) ج - ب - الف - و - ه
(۲) ه - د - ب - الف - ج
(۳) ب - د - و - ج - الف
(۴) ب - و - ج - د - الف

۱۰- آرایه‌های درج شده در برابر تمام گزینه‌ها صحیح است؛ به جز

- (۱) ز جام عشق تو عظم خراب می‌گردد
(۲) می‌جهد چون سنگ و آهن آتش از بال و پرش
(۳) می‌کند سودای زلفش روز مسکینان سیاه
(۴) هر دل که شد نشانه آن تیر دل‌نشین
- ز تاب مهر تو جانم کباب می‌گردد: ایهام - مجاز
گر بگیرد استخوانم را هما بر روی دست: ایهام تناسب - اغراق
ای سیه‌روzan مسکین، ترک این سودا کنید: ایهام - کنایه
فردای محشر از همه صاحب‌نشان‌تر است: ایهام - جناس همسان

۱۱- از میان آرایه‌های «تشبیه - مجاز - ایهام - تکرار - حسن تعلیل - ایهام تناسب - جناس ناقص - تضاد»، چند مورد در بیت «چون قد

سرو خرام تو بگویم سخنی / در چمن سرو به بالای تو می‌ماند راست» به کار رفته است؟

- (۱) ۳
(۲) ۴
(۳) ۵
(۴) ۶

۱۲- «نقش دستوری» واژه مشخص شده، در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) صائب از ادبار خواهد پایمال غم شدن
(۲) ای غمیت خاک کوی را هر شب
(۳) تو را چه غم که شب ما دراز می‌گذرد؟
(۴) به گرد چشم نرگس خواب آسایش نمی‌گردد
- کوتاه‌اندیشی که از اقبال گردون شاد شد
آب داده ز دیبده تیر من
که روزگار تو در خواب ناز می‌گذرد
نمی‌دانم که دارد چشم بیمار که رنجورش

۱۳- تعداد «ترکیب‌های اضافی» در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) ز چشم عاقبت‌بین، هر که امید ثمر دارد
- (۲) چنان شد عام در ایام ما ذوق گرفتاری
- (۳) نگردد پرده چشم بصیرت خواب بیهوشی
- (۴) بهشت دلگشای من دل شب‌هاست، می‌ترسم

۱۴- نقش دستوری «ردیف» در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) برومندی بود در خاکساری تازه‌رویان را
- (۲) سفر بیش از وطن رسوا کند ناقص‌بصیرت را
- (۳) خزان بی‌وفایی شاخ گل در آستین دارد
- (۴) مرّوت نیست با پرورده خود دشمنی کردن

۱۵- در ترکیب‌های وصفی همه گزینه‌ها واژه‌ای «هم‌آوا» به کار رفته است؛ به جز

- (۱) بر قدر محنت است اگر پله ثواب
- (۲) هر عمارت که زیر افلاک است
- (۳) ما و کعبه حکایتی است غریب
- (۴) شد مخزن گوهر صدف از پاک‌دهانی

۱۶- در همه گزینه‌ها هر دو نوع جمله «سه جزئی با مسند» و «چهارجزئی با مفعول و مسند» وجود دارد؛ به جز

- (۱) هر که در سرگشتگی ثابت قدم گردیده است
- (۲) به ذوقی سینه پیش تیر دلدوزش هدف سازم
- (۳) گلشن حسن از بهار عشق خرم می‌شود
- (۴) هر کس که زخمی از نظر شور گشته است

۱۷- کدام گزینه با بیت «تن ز جان و جان ز تن مستور نیست / لیک کس را دید جان دستور نیست» متناسب‌تر است؟

- (۱) حصار جسم تو از چشم و گوش پر رخنه است
- (۲) از حجاب ظلمت آسان است بیرون آمدن
- (۳) میان نور و ظلمت التیامی نیست، حیرانم
- (۴) به نور عشق مگر چشم دل گشاده شود

۱۸- کدام گزینه با مضمون بیت «عشق بر یک فرش بنشاند گدا و شاه را / سیل، یکسان می‌کند پست و بلند راه را»، تناسب بیشتری دارد؟

- (۱) به ادب با همه سرکن که دل شاه و گدا
- (۲) این خواب راحتی که به درویش داده‌اند
- (۳) عجز و قدرت نشود مانع بی‌باکی عشق
- (۴) بر نمی‌دارد زمین خاکساری امتیاز

۱۹- مفهوم کدام گزینه با بیت «مستمع، صاحب‌سخن را بر سر کار آورد / غنچه خاموش، بلبل را به گفتار آورد» متناسب‌تر است؟

- (۱) حسن بی‌اندازه را حیرت سزاوار است و بس
- (۲) دهن تنگ تو هر جا که به گفتار آید
- (۳) به زندان مکافات قفس می‌افکنی خود را
- (۴) حضور غنچه در گفتار آورده است بلبل را

۲۰- مضمون کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) هیچ قفلی به کلید دگری وا نشود
(۲) بی جمال تو دو عالم بود دایم در ممات
(۳) حسن کردار ز هر عضو زبانی دارد
(۴) طرف فاخته (= پرندۀ کوکو) را سرو به بلبل ندهد
- هر زبان گوشی و هر گوش زبانی دارد
ز آب حیوان لب لعلت جهان را شد حیات
تا توان کرد نصیحت به زبان نگذاری
هر نواگوشی و هر گوش نوایی دارد

۲۱- مضمون کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) به حرف عشق دل داغدار من زنده است
(۲) گم‌کردگان چشمۀ آب حیات را
(۳) اگر حیات ابد خواهی از سخن مگذر
(۴) می‌دهد عشق به شمشیر صلا بسم‌الله
- که آتش آب حیات است جان سوخته را
در دشت عجز تیغ تو انگشت رهنماست
که آب خضر نهان در سیاهی سخن است
تازه کن جانی از این آب بقا بسم‌الله

۲۲- مضمون کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) نیست حرف عشق را تأثیر در افسردگان
(۲) زاهدان را نیست آه و ناله تردامنان
(۳) دم جان‌بخش را تأثیر در آهن‌دلان نبود
(۴) نشد ز عشق شود چرب نرم زاهد خشک
- بی‌نمک ماهی ز بحر شور می‌آید برون
دود بیش از هیزم نمناک می‌آید برون
نسازد قرب روح الله روشن، چشم سوزن را
شراب لعل چه تأثیر در سفال کند؟!

۲۳- مفهوم کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) نمی‌شود ز نظر چشم شوخ او غایب
(۲) زان روز که شد حسن تو غایب ز نظرها
(۳) از نظر غایب نمی‌گردد به دوری چهره‌اش
(۴) هر چند روی دل ز تو هرگز ندیده‌ایم
- به هر طرف که روم این ستاره در پیش است
هر چشم ز مژگان شده مجموعه‌ آهی
دیدۀ آینه را نقشی چنین ننشسته‌است
بر هر طرف که روی کنم در مقابلی

۲۴- مفهوم کدام گزینه، با بیت «هر آن که گردش گیتی به کین او برخاست / به غیر مصلحتش رهبری کند ایام» تناسب کم‌تری دارد؟

- (۱) قضا چو دست به تیغ جگرشکاف برد
(۲) نقطه بخت سیه، ریخته کلک قضاست
(۳) رضای خاطر فرصت ضرور افتاده است اینجا
(۴) به کوشش باز نتوان کرد از سر تیره‌بختی را
- به روی هم ننهد دست خود سپر چه کند؟
این سیاهی به عرق‌ریزی دریا نرود
به هر تقدیر باید خادم مهمان خود بودن
نگردد محو خط سرنوشت از جبهه‌فرسایی

۲۵- مضمون کدام گزینه با عبارت زیر، تناسب بیشتری دارد؟

«سنگ بزرگی را که بر گور فاتح چین نهاده بودند، برداشتند؛ ولی تیمور ناگهان بر خود لرزید و روی بگردانید: گور ستمگر غرق در خون بود.»

- (۱) ظالم به مرگ سیر نگردد ز خون خلق
(۲) طبع ظالم در ریاضت مایل اصلاح نیست
(۳) غیبت ظالم گزندش کم میندیش از حضور
(۴) گواه عاقبت کار ظلم‌پیشه بس است
- در خواب، کار تشنه‌لبان آب خوردن است
تیغ را تدبیر خونریزی تئوک رو می‌کند
نیش عقرب نردبان‌ها حاصل از دم کرده است
به خون نشستن نشتر ز مردم آزاری

DriQ.com

زبان عربی (عمومی)

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (٣٥ - ٢٦):

۲۶- ﴿وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ﴾:

- (۱) «و او که پذیرای توبهٔ بندگان خویش است، از گناهانشان چشم می‌پوشد!»
- (۲) «و تنها اوست که از بندگانش توبه را می‌پذیرد و اعمال بدشان را می‌بخشد!»
- (۳) «و او کسی است که توبه را از بندگان خویش می‌پذیرد و از بدی‌ها می‌گذرد!»
- (۴) «و او کسی است که توبه را از بندگان پذیرفته و از بدی‌ها چشم‌پوشی می‌کند!»

۲۷- «مَنْ أَرَادَ أَنْ يَحْقُقَ غَايَتَهُ فَلْيُؤَاصِلْ عَمَلَهُ دُؤْبًا وَ لَا تُضَعِّفْ عَزْمَهُ الْمَشَاكِلَ»:

- (۱) هر که دوست دارد اهدافش محقق شود، پس باید با پشتکار به کارش برسد و مشکلات، عزم او را ضعیف نکنند!
- (۲) هر کس بخواهد اهدافش را محقق سازد، باید با پشتکار کارش را ادامه دهد و نباید مشکلات اراده‌اش را تضعیف کنند!
- (۳) هر کس بخواهد اهدافش محقق شود، بایستی کار خود را با پشتکار ادامه دهد و عزمش با مشکلات ضعیف نشود!
- (۴) کسی که می‌خواهد اهدافش را محقق سازد، باید در کارش با پشتکار باشد و با مشکلات اراده‌اش تضعیف نشود!

۲۸- «لِلدَّلَفِينَ أَنْوَافٌ حَادَّةٌ تَسْتَخْدِمُهَا عِنْدَمَا تُهَاجِمُهَا سَمَكَةُ الْقَرْشِ»:

- (۱) دلفین‌ها بینی‌هایی تیز دارند که هنگامی که کوسه‌ماهی به آن‌ها حمله‌ور می‌شود، آن‌ها را به کار می‌برند!
- (۲) برای دلفین‌ها بینی‌های تیزی است و در زمانی که به کوسه‌ماهی حمله می‌کنند، مورد استفاده قرار می‌گیرند!
- (۳) برای دلفین‌ها بینی‌های تیزی است و هنگامی که کوسه‌ماهی‌ها به آن‌ها حمله می‌کنند، آن‌ها را به کار می‌گیرند!
- (۴) دلفین‌ها دارای بینی‌های تیزی هستند که هنگامی که کوسه‌ماهی به آن‌ها حمله‌ور می‌شود، به کار گرفته می‌شوند!

۲۹- «تَعَالَى نَتَعَرَّفُ عَلَى وَاحِدٍ مِنْ أَذْكَى الْحَيَوَانَاتِ الَّتِي يَسْتَعِينُ الْإِنْسَانُ بِهَا فِي أُمُورٍ كَثِيرَةٍ»:

- (۱) بیا با یکی از باهوش‌ترین حیواناتی که انسان در مسائل زیادی از او یاری گرفته است، آشنا شویم!
- (۲) بیایید با یکی از حیوانات باهوشی آشنا شوید که انسان در بسیاری از کارها از او یاری می‌گیرد!
- (۳) بیا با یکی از باهوش‌ترین حیواناتی آشنا شویم که انسان در مسائل زیادی از او یاری می‌گیرد!
- (۴) بیا با یکی از حیوانات باهوش آشنا شویم که به انسان در کارهای بسیاری یاری می‌رساند!

۳۰- «عَمِلَ مِهْنَدِسُونَا الْمَجْدُونُ عَلَى تَطْوِيرِ هَذِهِ الْمَادَّةِ حَتَّى أَقْبَلَ عَلَى شِرَائِهَا رُؤَسَاءُ شَرَكَاتِ الْبِنَاءِ»:

- (۱) مهندسین تلاشگرمان روی توسعه و بهبود این ماده کار کردند تا رئیس‌ان شرکت‌های ساخت و ساز خرید آن را قبول کنند!
- (۲) مهندسان پر تلاش ما بر روی پیشرفت این ماده کار کردند تا این‌که رؤسای شرکت‌های ساختمان‌سازی به آن روی بیاورند!
- (۳) مهندسان ما با جدیت بر روی بهینه‌سازی این ماده کار کردند تا رئیس‌ان شرکت‌های ساخت و ساز به خرید آن روی آوردند!
- (۴) مهندسین تلاشگر ما بر روی بهینه‌سازی این ماده کار کردند تا این‌که رؤسای شرکت‌های ساختمانی به خرید آن روی آوردند!

۳۱- «لَا تَجْتَمِعُ خَصْلَتَانِ فِي مُؤْمِنٍ: الْبَخْلُ وَ الْكَذِبُ»:

- (۱) مؤمن این دو خصلت را در خود جمع نمی‌کند: بخل و دروغ!
- (۲) دو ویژگی در یک مؤمن جمع نمی‌شود: خسیس بودن و دروغ!
- (۳) دو ویژگی هست که در مؤمن جمع نمی‌شود: خساست و دروغ!
- (۴) دو خصلت نباید در یک مؤمن جمع شود: خسیس بودن و دروغ!

۳۲- «إِنْ يُؤَدِّ كُلُّ عَضْوٍ فِي الْمَجْتَمَعِ وَظِيفَتَهُ بِأَحْسَنِ وَجْهِ تَتَقَدَّمُ الْبِلَادُ»:

- (۱) چنان‌چه هر عضوی وظیفهٔ خود را در جامعه به خوبی انجام دهد، کشور پیشرفت می‌کند!
- (۲) اگر هر عضوی در جامعه وظیفهٔ خود را به بهترین شکل انجام دهد، کشور پیشرفت می‌کند!
- (۳) هرگاه همهٔ اعضای جامعه وظیفهٔ خود را به نحو احسن انجام دهند، کشور به شکوفایی می‌رسد!
- (۴) کشور در صورتی پیشرفت می‌کند که هر عضوی در جامعه وظیفهٔ خود را به بهترین وجه ایفا کند!

۳۳- عین الخطأ:

- (۱) إِنَّ ذاكرة الإنسان تنقص مع ازدياد العمر! حافظه انسان با افزایش عمر کم می شود!
- (۲) صفر الحکم و أعلن نهاية مباراة كرة القدم! داور سوت زد و پایان مسابقه فوتبال را اعلام کرد!
- (۳) قد تحدث في الطبيعة أمور يصعب تصديقها! گاهی در طبیعت اموری اتفاق می افتد که باورشان سخت است!
- (۴) ليتأمل الإنسان في الكون حتى يبصر عجائب خلق الله! انسان در هستی می اندیشد تا خلقت شگفت انگیز خدا را ببیند!

۳۴- عین الخطأ:

- (۱) ليت هذه الجائزة تُعطى لمن هو أهل لها! کاش این جایزه به کسانی داده شود که شایسته آن هستند!
- (۲) قام أحد المحسنين ببناء مدرسة للفقراء! یکی از نیکوکاران اقدام به ساخت مدرسه ای برای فقرا کرد!
- (۳) كان أخي الأصغر يهتم بالدراسة منذ الطفولة! برادر کوچکترم از کودکی به درس خواندن توجه می کرد!
- (۴) كُلف الإنسان بإعمار الأرض لا بهدمها! انسان به آباد کردن زمین مکلف شده است نه به ویران کردن آن!

۳۵- «معلمان نباید به دانش آموزان چیزی را تحمیل کنند که هیچ توانی به آن ندارند!» عین الصحيح:

- (۱) إِنَّ المعلمين لا يحملون على الطلاب ما ليس لهم طاقة به! (۲) لا يحمل المعلمان على تلاميذهما ما لا طاقة لهما به!
- (۳) لا يحملوا المعلمون على الطلاب ما ليس لهم طاقة به! (۴) لا تحمل المعلمات على التلميذات ما لا طاقة لهن به!

■ ■ ■ اقرأ النص التالي بدقة ثم أجب عن الأسئلة التالية بما يناسب النص (۴۲ - ۳۶):

إنَّ الحرب كمصطلح سياسي هو صراع بين دولتين أو أكثر تسعى إحداها على التغلب على الأخرى أو القضاء عليها. و صفحات التاريخ مليئة بالحروب التي دُمّرت فيها المساكن والمدن و قُتل الكثير من الناس!

هناك أسباب وراء بدء الحروب، منها الطمع في توسيع البلاد و التسلط على البلدان الأخرى، أو قرض دين أو رأي، أو الحصول على الموارد (المنابع) الطبيعية!

و قد ظهرت أنواع جديدة من الحروب مع تقدّم الإنسان العلمي كالحرب البيولوجية و حرب الإنترنت و الحرب الإعلامية. و أكبر حربين شهدهما التاريخ الحديث هما الحرب العالمية الأولى و الثانية!

۳۶- عین الخطأ:

- (۱) هناك طرفان في كلّ حرب يتخاصمان معاً و يحاولان هزيمة الآخر!
- (۲) ما تبنيه الحضارات طولاً مئات السنين تُدمرها الحرب في ساعات!
- (۳) الحرب نتائجها مخيفة و قلّما نجد شيئاً من الحرب في صفحات التاريخ!
- (۴) يجب التجنّب من الحرب ولكن في بعض الأحيان لا بدّ منها!

۳۷- على حسب النص

- (۱) كانت الحروب في الماضي أكثر دماراً!
- (۲) يتغيّر نوع الحروب كما تتحوّل آلات القتال!
- (۳) إنّ تقدّم العلم لم يجلب للإنسان سوى الدمار!
- (۴) الحرب العالمية الثانية هي أكبر حرب في التاريخ!

۳۸- «تَنشأ الحرب عندما» عین الخطأ:

- (۱) تُريد بلاداً أن تحمّل على الآخر دينها!
- (۲) تُدمّر الظواهر الطبيعية مساكن المدن!
- (۳) تصبح المواد الطبيعية قليلة!
- (۴) لا تقنع دولة بالأراضي التي تحكم عليها!

۳۹- أيّ موضوع لم يُذكر في النص؟

- (۱) الحرب الأولى التي وقعت بين دولتين!
- (۲) أنواع الحروب في عصرنا الحاضر!
- (۳) الحرب و نتائجها السيئة!
- (۴) أسباب الحروب!

■ عَيْنِ الْخَطَأِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٤٢ - ٤٠):

-٤٠ «قُتِلَ»:

- (١) فعل ماضٍ - مجرّد ثلاثيّ - مبنيّ / فعل و نائب فاعله «الكثير»
(٢) للمفرد المذكر الغائب - مجهول / فعل و الجملة فعلية
(٣) فعل ماضٍ - للغائب - معلوم - مبنيّ / فعل و الجملة فعلية
(٤) للغائب - ليس له حرف زائد / فعل مع نائب فاعله و الجملة فعلية

-٤١ «ظهرت»:

- (١) فعل ماضٍ - للمفرد المؤنث الغائب - معلوم / فعل و فاعله «أنواع»
(٢) للغائبة - مجرّد ثلاثيّ - متعدّد - معلوم / فعل و الجملة فعلية
(٣) فعل ماضٍ - مجرّد ثلاثيّ (مصدره: ظهور) / فعل و فاعله «أنواع»
(٤) ليس له حرف زائد - معلوم - مبنيّ على الفتح / فعل و مع فاعله و الجملة فعلية

-٤٢ «دولتين»:

- (١) اسم - مثنى مؤنث - نكرة - معرب / مضاف إليه و مجرور
(٢) مثنى مؤنث - نكرة - معرب / مجرور بحرف الجرّ
(٣) اسم - نكرة - معرب / مضاف إليه و مجرور
(٤) مثنى مؤنث - نكرة - معرب / مضاف إليه و المضاف «بين»

■ عَيْنِ الْمُنَاسَبِ فِي الْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٥٠ - ٤٣):

-٤٣ عَيْنِ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْكَلِمَاتِ:

- (١) كَانَ أَعْضَاءُ الْأُسْرَةِ يُشَاهِدُونَ فَلَمَّا رَأَوْا
(٢) سَمِعَ الدُّلْفَيْنِ يَفُوقُ سَمْعَ الْإِنْسَانِ عَشْرَ مَرَّاتٍ!
(٣) تَضَمَّنَ الْمَوْشُوعَاتُ الْعِلْمِيَّةُ مَعْلُومَاتٍ كَثِيرَةً عَمَّا حَوْلَنَا!
(٤) يَكْتَشِفُ الْإِنْسَانُ مَا فِي الْبَحَارِ بِمُسَاعَدَةِ بَعْضِ الْحَيَوَانَاتِ!

-٤٤ عَيْنِ الْخَطَأِ لِلْفَرَاغِ:

- (١) بعض الظواهر عجيبه بحيث لا بها النَّاسُ! يصدق
(٢) نرجو أن لا هذا الرجل لأنّ له صوتاً غير جميل! يُعْنِي
(٣) إشتريت ذهبياً لأختي بمناسبة عيد ميلادها! سواراً
(٤) الفندق أمر مهندس الصيانة بتصليح المكيف! مُشْرِف

-٤٥ عَيْنِ الْخَطَأِ:

- (١) إِنَّ الْفِشَلْ يُضَعِفُ الْعِزْمَ: (مضادّه: يَقْوَى)
(٢) وُلِدَ هَذَا الصَّبِيِّ فِي مَمْلَكَةِ سُؤِيدَا: (جمعه: الصبيان)
(٣) اهْتَمَّ نُوْبِلْ بِتَطْوِيرِ مَادَّةِ «النَيْتْرُوغْلِسِرِين»: (مترادفه: اعتنى)
(٤) لَيْتَ الدِّيْنَامِيْتِ يُسْتَخْدَمُ فِي مَجَالِ الْإِعْمَارِ فَقَطًا: (مفردّه: العمر)

-٤٦ عَيْنِ «لَا» نَاهِيَةٍ:

- (١) لَا يَمُوتُ قَلْبُ الَّذِي يَذْكُرُ رَبَّهُ كَثِيرًا!
(٢) مَنْ يَفْشَلُ فِي عَمَلِهِ فَلَا يَشْعُرُ بِخِيْبَةِ الْأَمَلِ!
(٣) طُوبَى لِمَنْ يَتَّقِي اللَّهَ وَ لَا يَعْصِيهِ!
(٤) لَا تَقْدُمُ لَأُمَّةٍ يَحْكُمُ عَلَيْهَا الْأَرَاذِلُ!

-٤٧ عَيْنِ الْمَجْرُورِ بِحَرْفِ الْجَرِّ يَخْتَلِفُ مِنْ حَيْثُ الْإِعْرَابِ:

- (١) تَنْبَتَ أَزْهَارٌ جَمِيلَةٌ فِي بَسَاتِينِ الْقَرْيَةِ!
(٢) تُقَامُ صَلَاةُ الْجَمَاعَةِ فِي مَسَاجِدِ الْمَدِينَةِ!
(٣) يَأْمُرُنَا اللَّهُ أَنْ نُحْسِنَ إِلَى الْوَالِدَيْنِ كَثِيرًا!
(٤) تَبْدَأُ الْمَرَاسِيمُ عِنْدَ السَّاعَةِ الْوَاحِدَةِ ظَهْرًا!

-٤٨ عَيْنِ مَا فِيهِ نَوْنُ الْوَقَايَةِ:

- (١) إِنَّ هَذِهِ الدُّنْيَا تَفْنَى وَ لَا بَقَاءَ لِلذَّاتِهَا!
(٢) إِنَّ صَدِيقِي مِنْ بَعْظِنِي مُشْفَقٌ وَ صَادِقٌ!
(٣) أُنْتَمَى أَنْ يَعِيشَ النَّاسُ جَمِيعًا فِي سَلَامٍ!
(٤) أَحْسِنِي حَتَّى إِلَى مَنْ أَسَاؤُوا إِلَيْكَ!

-٤٩ «لَيْتَ الْمَشَاغِبِينَ فِي الصَّفِّ كَانُوا بِالدراسة!»: عَيْنِ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِينَ:

- (١) الطَّالِبِينَ - مهتمّين
(٢) الطَّالِبُونَ - مهتمّين
(٣) الطَّالِبِينَ - مهتمّون
(٤) الطَّلَّاب - مهتمّين

-٥٠ عَيْنِ حَرْفِ جَاءِ لِلتَّأَكِيدِ:

- (١) إِنْ نَصَبَ نَظْفَرٌ بِإِذْنِ اللَّهِ!
(٢) لِنَصْبِرْ إِنْ وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا!
(٣) كَأَنَّ الصَّبْرَ مِفْتَاحُ الْفَوْزِ!
(٤) إِعْلَمْ أَنَّ الصَّبْرَ لَا بَدَّ مِنْهُ!

دین و زندگی

۵۱- وصول به اهداف بزرگ و پیمودن گام‌های موفقیت به سوی برترین هدف‌های زندگی پیامد اجرای کدام فریضه الهی است و درباره آن چه بیانی در قرآن ذکر شده است؟

- (۱) الصَّيَّامُ - ﴿لَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ﴾ (۲) الصَّلَاةُ - ﴿لَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ﴾ (۳) الصَّيَّامُ - ﴿لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ (۴) الصَّلَاةُ - ﴿لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾

۵۲- وقتی که فرد صائم قبل از ظهر به مسافرت برود، برایش چه حکمی مترتب است؟

- (۱) باید نماز را شکسته بخواند یعنی نماز دو رکعتی را یک رکعت بخواند و روزه نگیرد.
(۲) باید نماز را شکسته بخواند یعنی نماز چهار رکعتی را دو رکعت بخواند و روزه نگیرد.
(۳) باید نماز را شکسته بخواند یعنی نماز دو رکعتی را یک رکعت بخواند و قضای روزه و کفاره آن را بعداً انجام دهد.
(۴) باید نماز را شکسته بخواند یعنی نماز چهار رکعتی را دو رکعت بخواند و قضای روزه و کفاره آن را بعداً انجام دهد.

۵۳- مطابق آیات ۹۰ و ۹۱ سورة مائده کدام یک از آثار التفات به دعوت‌های شیطانی برای ترویج قمار و شراب بیان شده است؟

- (۱) ایجاد کینه و دشمنی بین مردم و دوری از یاد خدا (۲) ایجاد کینه و دشمنی بین مردم و بی‌خاصیت شدن نماز
(۳) آلودگی به نجاست و پلیدی و بی‌خاصیت شدن نماز (۴) آلودگی به نجاست و پلیدی و دوری از یاد خدا

۵۴- وظیفه شخصی که مسافر است و مجموع رفت و برگشت او حدود ۳۵ کیلومتر می‌باشد، کدام است؟

- (۱) در صورتی که رفتن او بیش از ۴ فرسخ شرعی باشد، نباید روزه بگیرد.
(۲) اگر برای انجام کار حرامی سفر نکرده باشد، نباید روزه بگیرد.
(۳) اگر کمتر از ده روز در محلی که سفر کرده بماند، نباید روزه بگیرد.
(۴) در صورت عذری مانند بیماری، نباید روزه بگیرد.

۵۵- هر کدام از عبارات‌های زیر مؤید کدام یک از آثار محبت به خدا و راه‌های افزایش آن است؟

- «خداوند کسی که جوانی‌اش را در اطاعت او بگذراند، دوست دارد.»
- «خداوند عمل به دستوراتش را که توسط پیامبر ارسال شده، شرط اصلی دوستی با خود اعلام می‌کند.»
- «آن کس که به دوستی با خدا افتخار می‌کند با هر چه ضد خداست مقابله می‌نماید.»

- (۱) دوستی با دوستان خدا - پیروی از خداوند - دوستی با دوستان خدا
(۲) پیروی از خداوند - پیروی از خداوند - بیزاری از دشمنان خدا و مبارزه با آنان
(۳) پیروی از خداوند - دوستی با دوستان خدا - بیزاری از دشمنان خدا و مبارزه با آنان
(۴) دوستی با دوستان خدا - دوستی با دوستان خدا - پیروی از خداوند

۵۶- این که به برآورده کردن همه نیازها در حد مطلوب توجه کنیم به چه مفهومی تمسک جسته‌ایم و متبوع چه چیزی سبک‌تر شدن آراستگی و پوشش انسان و جنبه خودنمایی گرفتن آن است؟

- (۱) عفاف - تضعیف و گسسته شدن رشته‌های عفاف انسان (۲) عفاف - توجه و عنایت بیش از حد به جلب توجه دیگران
(۳) تعادل - توجه و عنایت بیش از حد به جلب توجه دیگران (۴) تعادل - تضعیف و گسسته شدن رشته‌های عفاف انسان

۵۷- اگر با فرموده امام خمینی (ره) هم فریاد شویم: «باید مسلمانان، فضای سراسر عالم را از محبت و عشق نسبت به ذات حق و نفرت و بغض عملی نسبت به دشمنان خدا لبریز کنند.» کدام موضوع ما را به این سخن رهنمون می‌سازد؟

- (۱) اگر می‌خواهیم محبت خداوند در دلمان خانه کند، باید محبت کسانی را که رنگ و نشانی از او دارند در دل جای دهیم.
(۲) آن کس که به دوستی با خدا افتخار می‌کند، با هر چه ضد خدایی است، مقابله می‌نماید.
(۳) نمی‌شود کسی دوستدار خداوند باشد، اما زشتی و ستم را در جامعه ببیند و سکوت اختیار کند.
(۴) از آن جایی که دینداری بر دو پایه استوار است هر چه دوستی با خدا عمیق‌تر باشد، نفرت از باطل هم عمیق‌تر است.

۵۸- امام جعفرین محمد (ع) استفاده از کدام پوشش را نهی کرده‌اند و علت آن را چه فرموده‌اند؟

- (۱) لباسی که نازک و بدن‌نما باشد - با انجام این عمل به جنگ با خدا رفته است.
- (۲) لباسی که باعث جلب توجه شود - با انجام این عمل به جنگ با خدا رفته است.
- (۳) لباسی که باعث جلب توجه شود - علامت سستی و ضعف دینداری فرد
- (۴) لباسی که نازک و بدن‌نما باشد - علامت سستی و ضعف دینداری فرد

۵۹- پیشوایان دین علاوه بر آراستگی باطنی به کدام یک توجه می‌کردند و آن را از اخلاق چه کسانی معرفی می‌کردند؟

- (۱) به زیبایی‌های اخلاقی هم‌چون ادب، حسن خلق، سخاوت و مهربانی مزین باشند - جوانان
- (۲) به زیبایی‌های اخلاقی هم‌چون ادب، حسن خلق، سخاوت و مهربانی مزین باشند - مؤمنان
- (۳) آراستگی ظاهری که نتیجه مرتب بودن وضع ظاهر و توجه به نظافت و زیبایی آن است - مؤمنان
- (۴) آراستگی ظاهری که نتیجه مرتب بودن وضع ظاهر و توجه به نظافت و زیبایی آن است - جوانان

۶۰- با دقت نظر در عبارت قرآنی «وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ» این ادعای مؤمنان چگونه مشمول دریافت پاداش الهی است؟

- (۱) «وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ»
- (۲) «فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَ يُغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ»
- (۳) «مَنْ حَاسَبَ نَفْسَهُ وَقَفَّ عَلَى عُيُوبِهِ وَ أَحَاطَ بِذُنُوبِهِ وَ اسْتَقَالَ الذُّنُوبَ»
- (۴) «أَمْ نَجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ»

۶۱- پایبندی زنان یهودی به قانون متعالی حجاب بیانگر چه موضوعی است؟

- (۱) زنان مسیحی به ویژه زنان راهبه و قدیس نیز ادامه‌دهنده فرامین حضرت موسی (ع) هستند.
- (۲) قانون حجاب کمک می‌کند تا جامعه به جای آن‌که ارزش زن را در ظاهر خلاصه کند به شخصیت و کرامت او توجه کند.
- (۳) چگونگی و نوع پوشش تا حدود زیادی تابع آداب و رسوم ملت‌ها و اقوام مختلف در طول تاریخ بوده است.
- (۴) از منظر پیروان همه ادیان الهی، داشتن پوشش و حجاب به دینداری نزدیک‌تر است.

۶۲- مراعات اكمل دستور قرآنی «يُذْنِبْنَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَيبِهِنَّ» چه بازتابی را به دنبال دارد؟

- (۱) با حفظ هرچه بیشتر کرامت و منزلت زن باعث کاهش حضور آنان در اجتماع می‌گردد.
- (۲) با حفظ هرچه بیشتر کرامت و منزلت زن باعث رشد و کمال معنوی آنان می‌گردد.
- (۳) با حفظ استعدادهای فردی زن باعث رشد و کمال معنوی آنان می‌گردد.
- (۴) با حفظ استعدادهای فردی زن باعث کاهش حضور آنان در اجتماع می‌گردد.

۶۳- منظور از واژه «ذَلِكَ» در عبارت قرآنی «ذَلِكَ ادنیٰ أَنْ يَعْرِفَنَّ فَلَا يُؤْذِنَنَّ» کدام موضوع است؟

- (۱) نزدیک‌تر کردن پوشش به خود
- (۲) کنترل چشم و خودداری از نگاه به نامحرم
- (۳) پوشاندن صورت و گریبان و گردن
- (۴) آشکار نکردن زینت و زیورآلات به جهت جلب توجه

۶۴- از آیه شریفه «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ» کدام یک برداشت می‌شود و بازتاب رویگردانی و ارتداد در آزمایش‌های الهی کدام است؟

- (۱) علیت عبودیت الهی و معلولیت ربوبیت خداوند - «قَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ»
- (۲) علیت عبودیت الهی و معلولیت ربوبیت خداوند - «خَسِرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةُ»
- (۳) معلولیت عبودیت الهی و علیت ربوبیت خداوند - «خَسِرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةُ»
- (۴) معلولیت عبودیت الهی و علیت ربوبیت خداوند - «قَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ»

۶۵- با امعان نظر به عبارت قرآنی «لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَ عَدُوَّكُمْ أَوْلِيَاءَ» مؤمنان از چه رفتاری با دشمنان خداوند و دشمنان خودشان منع شده‌اند و حکمت آن چیست؟

- (۱) صلح - زیرا آنان به دین حقی که برای شما آمده است کفر ورزیده‌اند.
- (۲) مهربانی - زیرا آنان به دین حقی که برای شما آمده است کفر ورزیده‌اند.
- (۳) مهربانی - چون آنان از خدا رویگردان شده‌اند و در دنیا و آخرت زیان‌کارند.
- (۴) صلح - چون آنان از خدا رویگردان شده‌اند و در دنیا و آخرت زیان‌کارند.

۶۶- از آیه شریفه «وَمِنَ النَّاسِ مَن يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ ...» کدام موضوعات مستفاد می‌گردد؟

(الف) بسیاری از آدمیان آن چنان به امور دنیوی بی‌میل شده‌اند که خدا را فراموش کرده و خداوند نیز آن‌ها را فراموش کرده است.

(ب) عبادت برخی افراد همیشگی نیست و به صورت مقطعی است و هنگامی که با شر و بدی روبه‌رو می‌شوند، از خدا رویگردان می‌شوند.

(ج) برخی از مردم بر طرف و کناره دین و ایمان‌اند نه در متن ایمان و اسلام و با تلنگری از مسیر خارج می‌شوند.

(د) کسانی که هوای نفس خویش را بندگی می‌کنند و فرمان‌هایش را به فرمان خدا رجحان داده و گرفتار شرک‌اند.

(۱) «الف» و «ب» (۲) «ب» و «ج» (۳) «ج» و «د» (۴) «الف» و «د»

۶۷- قرآن کریم فردی را که هوای نفس خویش را معبود خود گرفته است چگونه مورد شمات و سرزنش قرار می‌دهد؟

(۱) «ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ» (۲) «لَا يَمْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا»

(۳) «وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ» (۴) «أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلاً»

۶۸- بیت «بندگی کن تا که سلطانت کنند / تن رها کن تا همه جانت کنند» مؤید چه موضوعی است؟

(۱) عدم نفوذ شیطان در فریب دادن مؤمنانی که اخلاص پیشه کرده‌اند.

(۲) دست یافتن به درجاتی از علم محکم و استوار و دور از خطا که راه را نشان می‌دهد.

(۳) دوری از گناه و تلاش برای انجام فرایض الهی از راه‌های قوام‌بخش اخلاص است.

(۴) دریافت پاداش‌های وصف‌نشده‌ای که نتیجه بندگی خالصانه خداوند است.

۶۹- روح عمل در کلام نبوی به چه تعبیری آمده است و انسان باید چگونه مراتب اخلاص خویش با شرط تقدم و تأخر را برای رضای حضرت

دوست قرار دهد؟

(۱) «نَبِيَّةُ الْمُؤْمِنِ خَيْرٌ مِنْ عَمَلِهِ» - اندیشه، قلب و عمل (۲) «نَبِيَّةُ الْمُؤْمِنِ خَيْرٌ مِنْ عَمَلِهِ» - قلب، اندیشه و عمل

(۳) «فَاعِلُ الْخَيْرِ خَيْرٌ مِنْهُ» - قلب، اندیشه و عمل (۴) «فَاعِلُ الْخَيْرِ خَيْرٌ مِنْهُ» - اندیشه، قلب و عمل

۷۰- تشخیص حق و باطل پیامد کدام است و مقاومت و پایداری در برابر دام‌های شیطان نیازمند کدام است؟

(۱) ابتعاد از گناه و تلاش برای انجام فرائض - اقبال به پیشگاه الهی

(۲) وصول به درجاتی از حکمت - اقبال به پیشگاه الهی

(۳) ابتعاد از گناه و تلاش برای انجام فرائض - افزایش معرفت و شناخت نسبت به خود

(۴) وصول به درجاتی از حکمت - افزایش معرفت و شناخت نسبت به خود

۷۱- پیام کدام عبارت قرآنی بیان‌کننده این است که شیطان توسط همسر عزیز مصر برای حضرت یوسف (ع) دامی گسترده بود تا ایشان را به

گناه بکشاند؟

(۱) «أَصْبُ إِلَيْهِنَّ» (۲) «إِلَّا تَضَرِفَ عَنِّي كَيْدَهُنَّ»

(۳) «وَلَئِنْ لَمْ يَفْعَلْ مَا آمُرُهُ» (۴) «السَّيْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ»

۷۲- معتقد بودن به قضا و قدر چه خصوصیتی دارد و نگرش امیرمؤمنان علی (ع) در مورد قضا و قدر به ترتیب چگونه است؟

(۱) مطابق و مستقل - رفتار سپس گفتار (۲) عامل و زمینه‌ساز - رفتار سپس گفتار

(۳) عامل و زمینه‌ساز - گفتار سپس رفتار (۴) مطابق و مستقل - گفتار سپس رفتار

۷۳- در رابطه با «قضا و قدر الهی» کدام موارد به درستی مطرح شده‌اند؟

(الف) فراهم شدن زمینه‌ای برای کار اختیاری مرهون پذیرفتن آن است.

(ب) تمام جهان هستی بر مبنای آن است و قابل یافتن و بهره‌گیری است.

(ج) چیزی غیر از قانونمندی جهان و نظم در آن است.

(د) با اختیار انسان منافات دارد.

(۱) «الف» و «ج» (۲) «الف» و «ب» (۳) «ب» و «ج» (۴) «ب» و «د»

۷۴- کدام یک پاسخ صحیح سؤال‌های زیر است؟

– چرا قوانین و تدبیر خداوند در جهان خلقت مانع اختیار انسان نیست؟

– در نظام آفرینش الهی، جایگاه اراده انسان کجاست؟

(۱) زیرا قانونمندی جهان و چارچوب قضا و قدر الهی زمینه‌ساز شکوفایی اختیار است. – اراده انسان وابسته به اراده الهی و در عرض اراده الهی است.

(۲) زیرا قانونمندی چیزی ورای تقدیر و قضای الهی است و به هر قانون و نظمی تعلق می‌گیرد. – اراده انسان وابسته به اراده الهی و در عرض اراده الهی است.

(۳) زیرا قانونمندی جهان و چارچوب قضا و قدر الهی زمینه‌ساز شکوفایی اختیار است. – اراده انسان وابسته به اراده الهی و در طول اراده خداست.

(۴) زیرا قانونمندی چیزی ورای تقدیر و قضای الهی است و به هر قانون و نظمی تعلق می‌گیرد. – اراده انسان وابسته به اراده الهی و در طول اراده خداست.

۷۵- وجود «تردید» و «پذیرش عواقب عمل» نشانه‌های آشکار برای تحقق مفهوم مندرج در کدام آیه شریفه می‌باشد؟

(۱) ﴿وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا﴾

(۲) ﴿نَبْلُوَكُمْ بِالْشَّرِّ وَالْخَيْرِ فِتْنَةً وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ﴾

(۳) ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾

(۴) ﴿قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولَئِكَ الْأَلْبَابُ﴾

سایت کنکور

Konkur.in

PART A: Grammar and Vocabulary

Directions: Questions 76-87 are incomplete sentences. Beneath each sentence you will see four words or phrases, marked (1), (2), (3), and (4). Choose the one word or phrase that best completes the sentence. Then mark your answer sheet.

- 76- You call your friend and ask for the directions before you get on the road. Otherwise, you end up in heavy traffic.
1) must / may 2) must / should 3) should / may 4) should / should
- 77- Which one is grammatically correct?
1) None of us were disappointed, weren't we?
2) She's never satisfied with her life, isn't she?
3) She doesn't have any children, doesn't she?
4) The guests expected a warmer welcome, didn't they?
- 78- They have been learning French for 10 years. Their French be so good but they never try enough to get good marks their exams.
1) must / hardly / on 2) should / hardly / on
3) must / hard / in 4) should / hardly / in
- 79- Pilots are bored with flying all the time, I myself love travelling a lot. In my opinion it can give us more energy and a good feeling.
1) and 2) but 3) or 4) so
- 80- Choose the correct passive form of this sentence: "His father didn't send him any money to buy his own car."
1) he wasn't sent any money to buy his own car.
2) any money didn't send to him to buy his own car.
3) his father wasn't sent him any money to buy his own car.
4) he didn't send any money to his father to buy his own car.
- 81- This New York City neighborhood celebrates its rich cultural in a festival every year.
1) situation 2) condition 3) heritage 4) result
- 82- The between her personality and her sister's is striking, as she is so outgoing and friendly and her sister is so shy.
1) fear 2) contrast 3) combination 4) compound
- 83- That big company wanted to buy the property for a new hotel, but the owners were not to sell.
1) willing 2) comfortable 3) distinguished 4) countless
- 84- The on testing leads to greater stress among students and carries implication of failure.
1) emphasis 2) entertainment 3) agent 4) pyramid
- 85- I that you not make a decision until you've considered the matter seriously.
1) recommend 2) provide 3) describe 4) comprehend
- 86- To for an exam, try looking at old tests and analyzing what the teacher emphasizes in class.
1) prepare 2) suggest 3) choose 4) develop
- 87- With the help of a microscope, it is possible to see the of new cells.
1) value 2) information 3) paradise 4) generation

PART B: Cloze Test

Directions: Questions 88-92 are related to the following passage. Read the passage and decide which choice, (1), (2), (3), or (4), best fits each space. Then mark your answer sheet.

The Answer is a Northern Irish rock band that has released 3 albums. Although they are quite young, they are inspired by 70's rock bands such as *Led Zeppelin* or *The Black Crowes*. *Revival*, their 3rd album, was released ...88... 2011. The initial run of the album is a limited-edition deluxe format with a 24-page ...89... and band sleeve notes, including an 11-track second disc containing previously unreleased studio, acoustic, demo and cover material. *Revival* ...90... by *Chris Smith* and mixed by *Chris Sheldon*. The band is a 4-member combo with a lead guitar, drums, bass guitar and a powerful singer. The cover of the artwork ...91... in their hometown, Newcastle; in Northern Ireland. It is a picture of beautiful scenery in the mountains of Mourne. After returning from their world tour supporting AC/DC *The Answer* is back. They have even played in *Le Stade de France*! Each and every one of the songs is a pure killer! The melodies are very catchy, the energy is raw and pure and the guitars seem to blow the speakers! The sound and production are crystal clear. Songs like "*Trouble*" even feature a harmonica. *The Answer* ...92... 12 new tracks for *Revival*. *Cormac Neeson*'s voice is very high-pitched and can adapt to both soft ballads and rocking tunes. To conclude we can say that it is an outstanding record from a powerful band. Everybody will enjoy this great record. We hope to see them perform live very soon!

88- 1) in October 3rd	2) near October 3rd	3) on October 3rd	4) October 3rd
89- 1) site	2) booklet	3) dictionary	4) pattern
90- 1) has produced	2) was produced	3) produced	4) are being produced
91- 1) was shot	2) was shooting	3) had shot	4) has shot
92- 1) was recorded	2) is recorded	3) had recorded	4) has recorded

سایت کنکور

Konkur.in

PART C: Reading Comprehension

Directions: In this part of the test, you will read two passages. Each passage is followed by four questions. Answer the questions by choosing the best choice, (1), (2), (3), or (4). Then mark your answer sheet.

Passage 1:

Millions of people all over the world like travelling. They travel to see other countries and continents, modern cities and the ruins of ancient towns, they travel to enjoy picturesque places or to learn about other cultures. It's always interesting to discover new things and different ways of life, to meet different people, to try different food, and to listen to different music. People who live in the countryside often like to go to a big city in order to visit museums and art galleries, something they don't have at their hometown. They like to buy in elegant shops and to dine at exotic restaurants. People from the city often like a quiet holiday by the sea or walk.

Many tourists love taking photographs of everything that interests them- the sight of mountains, lakes, valleys, plains, deserts, waterfalls, forests, different kinds of trees, flowers and plants, animals and birds.

People travel by train, by plane, by ship or boat and by car. All means of travel have their advantages and disadvantages. And people choose one according to their plans and preferences. The fastest way of travelling is travelling by plane, but the most comfortable is travelling by ship and the cheapest is travelling on foot.

One of the places which is worth travelling to, is Scotland. A visit to Scotland often begins in Edinburgh, the capital city of Scotland. Edinburgh is an old city with many important and interesting buildings. After London, Edinburgh is the second city for visitors in Britain.

If we like travelling, we see and learn a lot of things that we can never see or learn at home, though we may read about them in books and newspapers and see pictures of them on TV. The best way to study geography is to travel and the best way to get to know and understand the people is to meet them in their own homes.

93- According to the passage, all of the following are reasons that people travel, EXCEPT

- 1) to eat different food and spend all the money they have in the most expensive restaurants in other cities
- 2) to visit old and ancient places in the world and comprehend the ways of life other people have
- 3) to see the places they have never seen before and to buy things from attractive shops
- 4) to calm themselves down by being in a quiet place on the coast or in the mountains

94- What's the main idea expressed in the passage?

- 1) If you have money, you can travel all over the world and try every restaurant you see in different cities and countries.
- 2) You can check the books and TV shows about traveling to see different places in pictures and videos; so, you don't have to travel anymore.
- 3) To enjoy your trip the most, you'd better travel by your own car so you can stop in any city you prefer.
- 4) People often travel to visit the places they enjoy the most and the places which are different from their hometown.

95- According to the passage, if someone lives in a village, which of the following places s/he probably prefers to travel to?

- 1) Seashore and among the trees in the jungle
- 2) Greece and its old, ancient places
- 3) Paris and Eifel tower and its exciting restaurants
- 4) A small countryside village in Southern Europe in which the sound of birds and rivers is the only sound you hear

96- What would be the best substitute for the word "holiday" in line 6?

- 1) vacuum
- 2) vacation
- 3) shelter
- 4) paradise

Passage 2:

According to the results of a survey in USA WEEKEND Magazine, there isn't really a generation gap. The magazine's "Teens & Parents" survey shows that today's generation of young people generally gets along well with their parents and appreciates the way they're being raised. Teens and their parents may have different values in life. However, most feel that their parents understand them, and they believe their parents consider family as the No. 1 priority in their lives. Although more than a third of teens have something in their rooms, which they would like to keep secret from their parents, it is usually nothing more harmful than a diary or a CD.

Such results may seem surprising in the context of the violent events that people hear about in the media. Maybe because of the things they hear, parents worry that their own kids might get out of control once they reach the teenage years. However, the facts in the survey should make us feel better. The survey shows us that today's teens are loving and sensible. They are certainly happier than the angry people in the teenage stereotypes we all know about. True, some teenagers are very angry, and we need to recognize their needs, but most teens are not like that at all.

In contrast to some stereotypes, most teens believe they must be understanding about differences among individuals. Many of them volunteer for community service with disadvantaged people. When they talk about themselves, their friends and their families, they sound positive and proud. Generally, these are very nice kids.

97- According to the passage, what does the survey find out about teenagers?

- 1) They like to hide stuff such as diary and CDs from their parents.
- 2) They stay in their rooms for a long time and appreciate good CDs.
- 3) They don't like the way their parents raise them.
- 4) They have a good relationship with their parents.

98- What makes parents worried about their kids?

- 1) The violent events
- 2) The media
- 3) Children's secrets
- 4) Children's needs

99- According to the passage, what does the phrase "teenage stereotypes" in paragraph 2 refer to?

- 1) The idea that teens are much happier than we think
- 2) The idea that teens are angry people
- 3) The idea that teens are loving and sensible
- 4) The idea that teens recognize their needs

100- What is the main subject of paragraph 3?

- 1) Stereotypes about teens
- 2) The positive attitude of teens to others
- 3) Volunteering for disadvantaged people
- 4) Differences between teens

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۱۲

جمعه ۱۴۰۰/۰۹/۱۹

آزمون‌های سراسری کاج

گزینه دروس را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

آزمون اختصاصی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۱۸۰	مدت پاسخگویی: ۱۹۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی		تعداد سؤال	وضعیت پاسخگویی	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
					از	تا	
۱	ریاضیات	ریاضی و آمار ۳	۱۵	اجباری	۱۰۱	۱۱۵	۳۵ دقیقه
		ریاضی و آمار ۱	۱۰	زوج کتاب	۱۱۶	۱۲۵	
		ریاضی و آمار ۲	۱۰		۱۲۶	۱۳۵	
۲		اقتصاد	۱۰	اجباری	۱۳۶	۱۴۵	۱۰ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی	علوم و فنون ادبی ۳	۱۵	اجباری	۱۴۶	۱۶۰	۲۵ دقیقه
		علوم و فنون ادبی ۱	۱۰	زوج کتاب	۱۶۱	۱۷۰	
		علوم و فنون ادبی ۲	۱۰		۱۷۱	۱۸۰	
۴		زبان عربی (اختصاصی)	۱۰	اجباری	۱۸۱	۱۹۰	۱۰ دقیقه
۵	تاریخ	تاریخ ۳	۱۰	اجباری	۱۹۱	۲۰۰	۲۰ دقیقه
		تاریخ ۱	۱۰	زوج کتاب	۲۰۱	۲۱۰	
		تاریخ ۲	۱۰		۲۱۱	۲۲۰	
۶	جغرافیا	جغرافیا ۳	۱۰	اجباری	۲۲۱	۲۳۰	۲۰ دقیقه
		جغرافیای ایران	۱۰	زوج کتاب	۲۳۱	۲۴۰	
		جغرافیا ۲	۱۰		۲۴۱	۲۵۰	
۷	جامعه‌شناسی	جامعه‌شناسی ۳	۱۰	اجباری	۲۵۱	۲۶۰	۳۰ دقیقه
		جامعه‌شناسی ۱	۱۰		۲۶۱	۲۷۰	
		جامعه‌شناسی ۲	۱۰		۲۷۱	۲۸۰	
۸	فلسفه و منطق	فلسفه ۲	۱۰	اجباری	۲۸۱	۲۹۰	۳۰ دقیقه
		منطق	۱۰		۲۹۱	۳۰۰	
		فلسفه ۱	۱۰		۳۰۱	۳۱۰	
۹		روان‌شناسی	۱۰	اجباری	۳۱۱	۳۲۰	۱۰ دقیقه

DriQ.com

ریاضیات

۱۰۱- در یک کمد ۶ جفت کفش وجود دارد. اگر ۴ لنگه به تصادف انتخاب کنیم با کدام احتمال دو جفت کفش انتخاب می‌شوند؟

$$\frac{1}{11} (۱) \quad \frac{2}{11} (۲) \quad \frac{1}{33} (۳) \quad \frac{2}{33} (۴)$$

۱۰۲- برای تشکیل تیمی ۵ مرد و ۴ زن داوطلب شده‌اند. به تصادف ۳ نفر را انتخاب می‌کنیم. احتمال آن‌که تعداد مردهای انتخاب شده بیشتر باشد کدام است؟

$$\frac{25}{42} (۱) \quad \frac{19}{42} (۲) \quad \frac{25}{84} (۳) \quad \frac{19}{84} (۴)$$

۱۰۳- سه عدد به تصادف از مجموعه $\{1, 2, 3, \dots, 11\}$ انتخاب می‌کنیم، با کدام احتمال حاصل ضرب این سه عدد بر ۵ بخش پذیر است؟

$$\frac{27}{91} (۱) \quad \frac{28}{91} (۲) \quad \frac{27}{55} (۳) \quad \frac{28}{55} (۴)$$

۱۰۴- درون جعبه‌ای ۶ مهره سفید، ۵ مهره سیاه و ۴ مهره سبز وجود دارد. اگر ۳ مهره به تصادف انتخاب کنیم با کدام احتمال لااقل یکی از آن‌ها سبز است؟

$$\frac{57}{91} (۱) \quad \frac{58}{91} (۲) \quad \frac{59}{91} (۳) \quad \frac{60}{91} (۴)$$

۱۰۵- ارقام ۵، ۴، ۳، ۲ و ۱ را بر روی پنج کارت یکسان نوشته و داخل ظرفی ریخته‌ایم. ابتدا یک کارت خارج کرده و بعد از نوشتن عدد روی آن، دوباره به ظرف برمی‌گردانیم و مجدداً یک کارت بیرون کشیده و شماره آن را در سمت راست رقم قبلی می‌نویسیم. با کدام احتمال عدد دورقمی حاصل بزرگ‌تر از ۴۳ است؟

$$0/22 (۱) \quad 0/24 (۲) \quad 0/26 (۳) \quad 0/28 (۴)$$

۱۰۶- یک تاس را پرتاب می‌کنیم اگر عدد اول فرد ظاهر شود، دو سکه پرتاب می‌کنیم در غیر این صورت یک سکه و یک تاس پرتاب می‌کنیم. فضای نمونه‌ای این آزمایش چند عضو دارد؟

$$38 (۱) \quad 48 (۲) \quad 56 (۳) \quad 62 (۴)$$

۱۰۷- در یک خانواده چهار فرزندی با کدام احتمال تعداد پسرها و دخترها یکسان است؟

$$\frac{1}{8} (۱) \quad \frac{3}{8} (۲) \quad \frac{1}{4} (۳) \quad \frac{5}{16} (۴)$$

۱۰۸- می‌خواهیم از بین ۶۰ دانشجوی دانشگاه تهران تعداد ۵ نفر را برای المپیاد ادبیات انتخاب کنیم. در این انتخاب به ترتیب اندازه جامعه و نمونه تصادفی کدام است؟

$$(۱) ۶۰ - دانشجویان دانشگاه تهران \quad (۲) ۶۰ - دانشجویان انتخاب شده$$

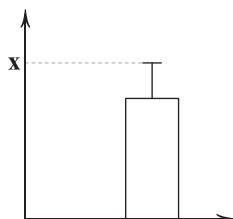
$$(۳) ۵ - دانشجویان دانشگاه تهران \quad (۴) ۵ - دانشجویان انتخاب شده$$

۱۰۹- برای توصیف داده‌های گزارش معیار گرایش به مرکز باید با گزارش همراه باشد.

$$(۱) \text{ کیفی - تعداد} \quad (۲) \text{ کیفی - معیار پراکندگی}$$

$$(۳) \text{ کمی - تعداد} \quad (۴) \text{ کمی - معیار پراکندگی}$$

۱۱۰- میانگین داده‌های ۱۴، ۱۷، a، ۱۳، ۱۵، ۱۶ برابر ۱۵ است. از این داده‌ها مد را حذف می‌کنیم و برای داده‌های باقی‌مانده نمودار زیر را رسم می‌کنیم. مقدار x تقریباً کدام است؟

$$15 (۱)$$

$$15/6 (۲)$$

$$16 (۳)$$

$$16/6 (۴)$$

۱۱۱- در مرحله طرح و برنامه‌ریزی علاوه بر توافق درباره چگونگی اندازه‌گیری متغیرها، درباره چگونگی و هم‌چنین شیوه تصمیم‌گیری می‌شود.

$$(۱) \text{ نتیجه‌گیری - اندازه‌گیری} \quad (۲) \text{ نتیجه‌گیری - بیان مسأله}$$

$$(۳) \text{ نمونه‌گیری - تحلیل داده‌ها} \quad (۴) \text{ نمونه‌گیری - گردآوری داده‌ها}$$

۱۱۲- در ۲۷ داده آماری میانگین داده‌های سبیل‌های نمودار جعبه‌ای رسم شده مرتبط با آن‌ها ۱۰ و ۳۰ و میانگین داده‌های داخل و روی جعبه ۱۸/۲ است. میانگین کل داده‌ها کدام است؟

- (۱) ۲۰ (۲) ۲۰/۵ (۳) ۱۹ (۴) ۱۹/۵

۱۱۳- در داده‌های آماری ۱۵، ۱۷، ۱۸، ۱۸، ۱۸، ۲۰، ۲۰ نسبت انحراف معیار به میانگین تقریباً برابر کدام است؟

- (۱) ۰/۰۸ (۲) ۰/۱۲ (۳) ۰/۱۵ (۴) ۰/۱۸

۱۱۴- در ۴۰ داده آماری ۱۷/۵ درصد داده‌ها در دسته اول قرار دارند. اگر ۱۰ داده دیگر بزرگ‌تر از میانه به آن‌ها افزوده شود، در این حالت چند درصد داده‌ها در دسته اول قرار خواهند داشت؟

- (۱) ۱۳/۱ (۲) ۱۳/۵ (۳) ۱۴/۱ (۴) ۱۴/۵

۱۱۵- نرخ تورم سالانه در یک کشور در طی ده سال به صورت زیر است. مقدار $\frac{Q_1 - 2Q_2 + Q_3}{Q_3 - Q_1}$ کدام است؟

۱۱/۵، ۱۲/۸، ۱۳/۵، ۱۱/۲، ۱۲/۳، ۱۰/۶، ۱۱/۹، ۱۰/۶، ۳۰/۲، ۱۲/۷

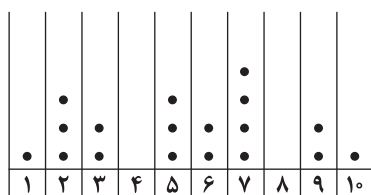
- (۱) -۰/۲۷۵ (۲) -۰/۲۲۵ (۳) -۰/۱۷۵ (۴) -۰/۱۲۵

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (ریاضی و آمار (۱)، شماره ۱۱۶ تا ۱۲۵) و زوج درس ۲ (ریاضی و آمار (۲)، شماره ۱۲۶ تا ۱۳۵)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

ریاضی و آمار (۱) (سؤالات ۱۱۶ تا ۱۲۵)

۱۱۶- در نمودار نقطه‌ای زیر اختلاف مد و میانه کدام است؟

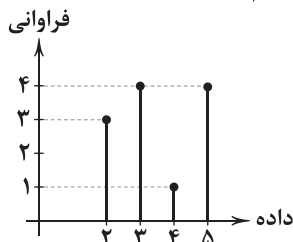

- (۱) ۱
(۲) ۱/۵
(۳) ۲
(۴) ۲/۵

۱۱۷- اگر میانگین داده‌های آماری ۹، ۱۰، ۷، ۳a، ۴، ۸، ۶، a، ۸، ۱۰، ۵، ۳ برابر با ۶/۵ باشد، ۷۵ درصد داده‌ها بزرگ‌تر از کدام مقدار زیر هستند؟

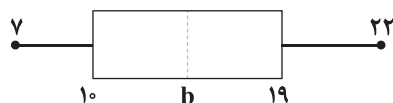
- (۱) ۵ (۲) ۵/۵ (۳) ۴ (۴) ۴/۵

۱۱۸- داده‌های آماری با نمودار میله‌ای زیر نمایش داده شده‌اند. تفاضل دامنه میان‌چارکی داده‌ها از میانگین آن‌ها کدام است؟

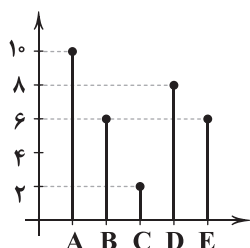
- (۱) صفر
(۲) ۰/۵
(۳) ۱
(۴) ۱/۵

۱۱۹- برای داده‌های آماری d، ۲۱، ۲۰، c، ۱۸، ۱۶، ۱۵، ۱۳، ۱۳، ۱۱، a، ۹، ۸، ۷ که به صورت صعودی مرتب شده‌اند، نمودار جعبه‌ای زیر رسم شده است، حاصل $\frac{d-c}{b-a}$ کدام است؟

- (۱) ۰/۵ (۲) ۰/۷۵ (۳) ۱ (۴) ۱/۵

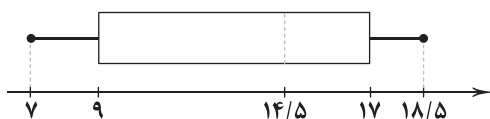
۱۲۰- براساس نمودار میله‌ای زیر، زاویه مرکزی گروه B در نمودار دایره‌ای کدام است؟

- (۱) ۵۲/۵ (۲) ۵۸/۵ (۳) ۶۷/۵ (۴) ۶۹/۵

۱۲۱- نمودار جعبه‌ای زیر مربوط به نمرات درس ریاضی دانش‌آموزان یک کلاس است، کدام گزینه صحیح است؟

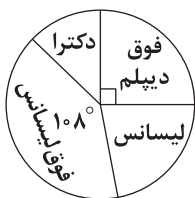
(۱) ۲۵ درصد دانش‌آموزان نمره‌ای بین $14/5$ تا 17 گرفته‌اند.

(۲) نیمی از دانش‌آموزان نمره‌ای بیشتر از 9 گرفته‌اند.

(۳) $\frac{3}{4}$ دانش‌آموزان نمره‌ای کم‌تر از $14/5$ گرفته‌اند.

(۴) دامنهٔ میان‌چارکی داده‌ها برابر $5/5$ می‌باشد.

۱۲۲- نمودار دایره‌ای زیر بیانگر تعداد دانشجویان یک دانشگاه در چهار مقطع تحصیلی متفاوت است. اگر مجموع دانشجویان دو مقطع لیسانس و دکترا برابر 90 نفر باشد، تعداد دانشجویان مقطع فوق لیسانس کدام است؟

(۱) 60

(۲) 65

(۳) 70

(۴) 75

۱۲۳- کدام یک از عبارتهای زیر نادرست است؟

(۱) نمودار راداری برای نمایش سه متغیر یا بیشتر مورد استفاده قرار می‌گیرد.

(۲) در نمودار حبابی برای نمایش تعداد متغیرها محدودیتی وجود ندارد.

(۳) نمودارهای میله‌ای افقی برای نمایش اسامی رده‌ها، فضای زیادی را در اختیارمان می‌گذارند.

(۴) برای متغیرهای اسمی، نمودار میله‌ای بهتر از نمودار بافت‌نگاشت (هیستوگرام) است.

۱۲۴- در یک نمودار راداری اگر یک متغیر به تعداد متغیرها اضافه کنیم، زاویهٔ بین شعاع‌های مجاور آن‌ها 12 درجه کاهش می‌یابد. تعداد متغیرهای نمودار اولیه کدام است؟

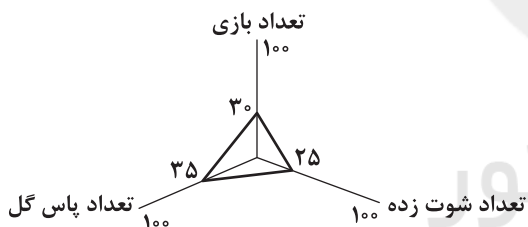
(۴) 8

(۳) 7

(۲) 6

(۱) 5

۱۲۵- برای یک بازیکن فوتبال نمودار زیر برای سه متغیر رسم شده است. اگر بیشینهٔ تعداد بازی در این تیم 60 باشد، این بازیکن در چند بازی حضور داشته است؟

(۱) 16

(۲) 18

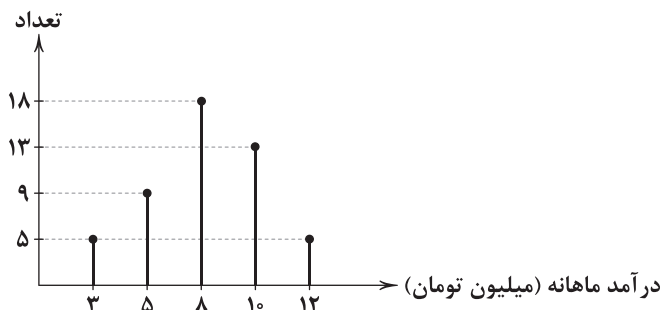
(۳) 20

(۴) 22

زوج درس ۲

ریاضی و آمار (۲) (سؤالات ۱۲۶ تا ۱۳۵)

۱۲۶- در نمودار میله‌ای مطابق شکل زیر، به روش میانگین، چند درصد افراد زیر خط فقر قرار دارند؟

(۱) 10

(۲) 12

(۳) 14

(۴) 16

۱۲۷- اگر شاخص بهای کالایی در سال 98 برابر 84 و میزان تورم در سال 98 نسبت به سال 95 برابر 20 درصد باشد، شاخص بهای کالا در سال پایه (سال 95) کدام است؟

(۴) 75

(۳) 70

(۲) 65

(۱) 60

۱۲۸- اگر جمعیت فعال جامعه‌ای $2/5$ میلیون نفر و تعداد شاغلین $1/2$ میلیون نفر باشد، نرخ بیکاری چند درصد است؟

(۴) 58

(۳) 56

(۲) 54

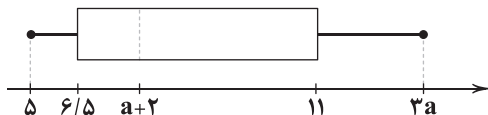
(۱) 52

۱۲۹- اگر شاخص پوسیدگی دندان در سال ۹۶ برابر ۵ و در سال ۹۹ برابر ۳ باشد، این شاخص از سال ۹۶ تا ۹۹ چگونه تغییر کرده است؟

- (۱) ۲۵ درصد کاهش
(۲) ۴۰ درصد کاهش
(۳) ۲۵ درصد افزایش
(۴) ۴۰ درصد افزایش

۱۳۰- اگر در نمودار جعبه‌ای شکل زیر، خط فقر برابر چهار میلیون تومان باشد، دامنه میان چارکی و دامنه تغییرات به ترتیب از راست به چپ کدام هستند؟

- (۱) ۱۳ ، ۴/۵
(۲) ۱۱ ، ۴/۵
(۳) ۱۲ ، ۵/۵
(۴) ۱۰ ، ۵/۵

۱۳۱- در کتابی شاخص پایه آموزش ۱۲ و درصد کلمات دشوار ۱۰ می‌باشد، میانگین تعداد کلمات در هر جمله کدام می‌تواند باشد؟

- (۱) ۱۵
(۲) ۱۸
(۳) ۲۰
(۴) ۲۴

۱۳۲- کشوری دارای ۵۰ میلیون نفر جمعیت است که ۸۰ درصد آن‌ها بالای ۱۶ سال هستند و از بین این افراد ۷۰ درصد شاغلند. اگر بخواهیم نرخ

بیکاری به ۱۰ درصد برسد، چند میلیون شغل باید ایجاد شود؟

- (۱) ۵
(۲) ۶
(۳) ۷
(۴) ۸

۱۳۳- جدول زیر تعداد افراد ورزشکار در یک باشگاه ورزشی در ساعات مختلف یک روز است. اگر تعداد مراجع کنندگان به این باشگاه ورزشی در

ساعت ۱۶ برابر ۷ نفر باشد، خطای درون‌یابی کدام است؟

ساعت	۱۱	۱۳	۱۵	۱۷
تعداد	۱۰	۸	۶	۱۲

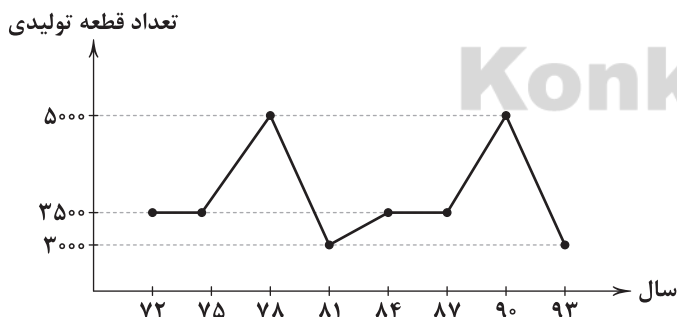
- (۱) ۱
(۲) ۲
(۳) ۳
(۴) ۴

۱۳۴- مقدار فروش محصولات شرکتی مطابق جدول زیر است. برون‌یابی آن در ماه سیزدهم کدام است؟

ماه (x)	۱	۳	۵	۷	۹
تعداد (y)	۵	۷	۱۰	۸	۱۰

- (۱) ۱۱
(۲) ۱۲
(۳) ۱۳
(۴) ۱۴

۱۳۵- با توجه به نمودار سری زمانی زیر، اختلاف تعداد قطعات تولیدی خودرو در سال‌های ۸۱ و ۹۹ کدام است؟

- (۱) ۵۰۰
(۲) ۱۰۰۰
(۳) ۱۵۰۰
(۴) ۲۰۰۰

۱۳۶- کدام گزینه در ارتباط با «تأثیر بورس بر اقتصاد جامعه»، درست است؟

- (۱) با تشویق مردم به پس‌انداز و به کارگیری آن در فعالیت‌های مفید اقتصادی، از نوسان شدید قیمت‌ها جلوگیری می‌کند.
(۲) با برقراری ارتباط بین عرضه‌کننده و تقاضاکننده سرمایه و حذف واسطه‌ها، معاملات بازار سرمایه را تنظیم و کنترل می‌کند.
(۳) بورس و فعالیت‌های مربوط به آن، سرمایه‌های مورد نیاز برای اجرای پروژه‌های نسبتاً کوچک دولتی و خصوصی را فراهم می‌کند.
(۴) از طریق جذب و به کار انداختن سرمایه‌های راكد افراد، حجم سرمایه‌گذاری را افزایش می‌دهد و در کاهش رکود جامعه مؤثر است.

۱۳۷- کدام گزینه حاوی پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟

(الف) کدامیک به تفاوت رشد و توسعه اشاره دارد؟

(ب) کدامیک در ارتباط با فاصله توسعه‌یافتگی نادرست است؟

(ج) کدامیک، روش تأمین سرمایه در گذشته بود؟

(د) تهیه دستورالعمل اجرایی و مقررات ناظر بر انتشار اوراق مشارکت در ایران، برعهده است.

(۱) الف: رشد شامل توسعه می‌شود، اما توسعه شامل رشد نیست. ب: $\frac{1}{5}$ جمعیت جهان در کشورهای توسعه‌یافته و باقی جمعیت در کشورهای دیگر

زندگی می‌کنند. ج: فرض گرفتن از بانک د: بانک مرکزی

(۲) الف: توسعه، یک فرآیند بلندمدت ولی رشد، یک فرآیند کوتاه‌مدت است. ب: درآمد سرانه سالانه ۵۰ کشور در حال توسعه فقیر، کمتر از ۱۴,۰۰۰ دلار است و در ۲۰ کشور توسعه‌یافته، درآمد سرانه سالانه، کمتر از ۴۰,۰۰۰ دلار نیست. ج: دریافت مستقیم وام از مردم د: وزارت اقتصاد

(۳) الف: توسعه، یک فرآیند بلندمدت ولی رشد، یک فرآیند کوتاه‌مدت است. ب: درآمد سرانه سالانه ۵۰ کشور در حال توسعه فقیر، کمتر از ۱۴,۰۰۰ دلار است و در ۲۰ کشور توسعه‌یافته، درآمد سرانه سالانه، کمتر از ۴۰,۰۰۰ دلار نیست. ج: ارت د: بانک مرکزی

(۴) الف: رشد شامل توسعه می‌شود، اما توسعه شامل رشد نیست. ب: $\frac{1}{5}$ جمعیت جهان در کشورهای توسعه‌یافته و باقی جمعیت در کشورهای دیگر

زندگی می‌کنند. ج: دریافت مستقیم وام از مردم د: وزارت اقتصاد

۱۳۸- کدام گزینه، جدول زیر را که مطابق با مقایسه سه کشور در شاخص توسعه است، به درستی تکمیل می‌کند؟

شاخصها کشورها	رتبه	نرخ مرگ و میر نوزادان (در هر هزار تولد)	امید به زندگی (سال)	نرخ باسوادی بزرگسالان (به درصد)
نروژ	۱	(ب)	۸۱/۶	حدود ۱۰۰
موزامبیک	(الف)	۶۱/۵	۵۵/۱	(د)
ایران	۶۹	۱۴/۴	(ج)	۸۴/۳

(۱) الف: ۱۳۵ ب: ۷/۸ ج: ۷۵/۴ د: ۵۰/۶ (۲) الف: ۱۳۵ ب: ۷/۸ ج: ۸۵/۹ د: ۶۹

(۳) الف: ۱۸۰ ب: ۲/۳ ج: ۸۵/۹ د: ۶۹ (۴) الف: ۱۸۰ ب: ۲/۳ ج: ۷۵/۴ د: ۵۰/۶

۱۳۹- کدام گزینه، پاسخ درست و کاملی به پرسش‌های زیر می‌دهد؟

(الف) کدامیک از دلایل تقسیم کشورها به دو گروه پیشرفته و عقب‌مانده، نیست؟

(ب) کدامیک از موارد درج‌شده بر روی ورقه سهم است؟

(ج) تفاوت پیشرفت با رشد و توسعه در چیست؟

(د) در بورس کالا، کدامیک انجام نمی‌شود؟

(۱) الف: بی‌کفایتی و کم‌کاری سیاستمداران برخی کشورها ب: ارزش واقعی سهم ج: پیشرفت، برخلاف دو مورد دیگر، فرآیندی میان‌مدت است. د: مبادله کاغذی کالا

(۲) الف: غارت منابع یک‌دیگر توسط کشورهای در حال توسعه ب: سرمایه‌ی ثبتي و پرداخت‌شده ج: مواردی هم‌چون فرهنگ، تاریخ، دین و ... در پیشرفت لحاظ می‌شود. د: مبادله جنسی کالا

(۳) الف: غارت منابع یک‌دیگر توسط کشورهای در حال توسعه ب: نام شرکت و شماره ثبت آن ج: پیشرفت، برخلاف دو مورد دیگر، فرآیندی میان‌مدت است. د: مبادله کاغذی کالا

(۴) الف: بی‌کفایتی و کم‌کاری سیاستمداران برخی کشورها ب: ارزش واقعی سهم ج: مواردی هم‌چون فرهنگ، تاریخ، دین و ... در پیشرفت لحاظ می‌شود. د: مبادله جنسی کالا

۱۴۰- کدام گزینه، عناوین تعاریف بورسی زیر را به درستی مشخص کرده است؟

(الف) محلی که کار خرید و فروش و قیمت‌گذاری برخی کالاها و اوراق بهادار در آن انجام می‌شود.

(ب) ورقه قابل معامله‌ای که نشان‌دهنده مالکیت دارنده آن در شرکت سهامی است.

(ج) شرکتی که توانایی عرضه و فروش سهام خود را در بازار بورس دارد.

(د) بازار رسمی و دائمی که در محل معینی واقع شده و اوراق بهادار در آن معامله می‌شود.

(۱) الف: بازار بورس ب: اوراق سهام ج: سهامی عام د: بورس اوراق بهادار

(۲) الف: بازار بورس ب: اوراق سهام ج: سهامی خاص د: بازار بورس

(۳) الف: بورس کالا ب: اوراق مشارکت ج: سهامی عام د: بورس اوراق بهادار

(۴) الف: بورس کالا ب: اوراق مشارکت ج: سهامی خاص د: بازار بورس

۱۴۱- کدام عبارت‌ها درست هستند؟

- (الف) شاخص رقابت‌پذیری ۱۱۰ عامل را در ۱۲ محور، مورد اندازه‌گیری قرار می‌دهد.
- (ب) کشورهای مثل چین با پیش‌بینی و اجرای برنامه‌های بلندمدت توانسته‌اند در شاخص‌های رشد خود بهتر شوند و هماهنگی بین توسعه و رشد خود ایجاد کنند.
- (ج) شرکت خواستار عرضه سهام خود در بورس، باید مدارک اولیه خود را به بورس تهران فرستاده و پس از بررسی توسط آن‌ها اعلام می‌شود که آیا شرکت می‌تواند در بورس شرکت کند یا نه.
- (د) از طریق بورس، سرمایه‌های اندک مردم جمع می‌شود و در قالب منابع قابل توجه می‌تواند سرمایه مورد نیاز شرکت‌های سهامی را تأمین کرده و باعث افزایش تولید شود.

(۱) الف - ب (۲) ب - ج (۳) ج - د (۴) الف - د

۱۴۲- کدام گزینه دربرگیرنده پاسخ درست و صحیح پرسش‌های زیر است؟

(الف) بهترین معیار سنجش رشد چیست؟

- (ب) چرا دلار آمریکا معیار مناسبی برای مقایسه وضعیت رشد کشورهای مختلف نیست؟
- (ج) دو کشور درآمد سرانه مشابهی دارند، اما شاخص HDI یکی از آن‌ها بهتر از دیگری است. علت این موضوع کدام است؟
- (د) چرا کشور قطر درآمد سرانه مناسبی دارد، اما از نظر توسعه، شرایط چندان مطلوبی ندارد؟
- (۱) الف: درآمد سرانه ب: نوسان و تغییر روزانه ج: مردم جوامع توسعه‌یافته‌تر امکانات بهداشتی، غذایی، آموزشی و ... بهتری نسبت به سایر جوامع دارند. د: زیرا درآمد سرانه آن به خاطر جمعیت کم و داشتن یک ماده معدنی گران‌بها بالا است.
- (۲) الف: نرخ رشد درآمد سرانه ب: تغییر آن بسته به سیاست‌های کشور ج: درآمد سرانه، معیار مناسبی برای مقایسه توسعه نیست. د: زیرا سیاست‌های توسعه‌ای غلطی به کار برده‌اند.
- (۳) الف: نرخ رشد تولید سرانه داخلی ب: ارز کشور دشمن است. ج: درآمد سرانه، معیار مناسبی برای مقایسه توسعه نیست. د: زیرا سیاست‌های توسعه‌ای غلطی به کار برده‌اند.

(۴) الف: تولید سرانه داخلی ب: ارز کشور دشمن است. ج: مردم جوامع توسعه‌یافته‌تر امکانات بهداشتی، غذایی، آموزشی و ... بهتری نسبت به سایر جوامع دارند. د: زیرا درآمد سرانه آن به خاطر جمعیت کم و داشتن یک ماده معدنی گران‌بها بالا است.

۱۴۳- هر یک از عبارت‌های زیر به ترتیب، مربوط به کدام یک از شاخص‌های توسعه، رشد و پیشرفت است؟

(الف) این اصطلاح توسط بسیاری از نخبگان و اندیشمندان دنیا من جمله کشور ما برگزیده شده است؛ زیرا الگویی واحد برای همه کشورها توصیه نمی‌شود.

(ب) افزایش این شاخص، باید به قیمت ثابت محاسبه شود تا به شکل کاذب تداعی نشود؛ هم‌چنین باید توجه شود که اثر جمعیت را نادیده نگیریم.

(ج) دستیابی به این شاخص، نیازمند بهبود وضعیت مردم در مسائل و موارد مختلف است.

(د) تفاوت و شکاف عمیق بین کشورهای جهان، محدود به درآمد سرانه آن‌ها نیست.

(۱) توسعه - پیشرفت - توسعه - رشد (۲) پیشرفت - رشد - توسعه - توسعه

(۳) پیشرفت - رشد - رشد - توسعه (۴) توسعه - پیشرفت - پیشرفت - رشد

۱۴۴- کدام گزینه، پاسخی درست و کاملی به دو پرسش زیر می‌دهد؟

(الف) براساس تقسیم‌بندی کشورهای غربی و تعریف آن‌ها از توسعه، چند گروه کشور داریم؟

(ب) چرا با استفاده از روش مشارکت مستقیم مردم در سرمایه‌گذاری، انگیزه آن‌ها افزایش پیدا می‌کند؟

(۱) الف: چهار گروه؛ توسعه‌یافته، در حال توسعه، کم‌تر توسعه‌یافته و توسعه‌نیافته ب: زیرا در این حالت سود شرکت‌ها بیشتر شده و نیازی به پرداخت بهره ندارند.

(۲) الف: دو گروه؛ پیشرفته و عقب‌مانده ب: زیرا در این حالت سود شرکت‌ها بیشتر شده و نیازی به پرداخت بهره ندارند.

(۳) الف: چهار گروه؛ توسعه‌یافته، در حال توسعه، کم‌تر توسعه‌یافته و توسعه‌نیافته ب: چرا که بدون واسطه در سود و سرمایه شرکت‌ها شریک می‌شوند.

(۴) الف: دو گروه؛ پیشرفته و عقب‌مانده ب: چرا که بدون واسطه در سود و سرمایه شرکت‌ها شریک می‌شوند.

۱۴۵- کدام گزینه، به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) بورس کالا، معمولاً به نام کالایی که در آن مبادله می‌شود، نام‌گذاری می‌شود، مثلاً بورس موبایل.

(ب) بازار سرمایه هم محل عایدی است و هم ریسک؛ بنابراین بهتر است همهٔ تخم‌مرغ‌های خود را در یک سبد نگذارید.

(ج) برای مقایسهٔ وضعیت رشد کشورهای مختلف با یک‌دیگر، باید نخست درآمد سرانهٔ هر کشور را به پول داخلی آن و سپس به واحد پول یکسان حساب کنیم.

(د) هماهنگی رشد و توسعه در بیشتر جوامع امروزی صادق است؛ بنابراین با قدری مسامحه از درآمد سرانه، می‌توان به عنوان معیار سنجش توسعه نیز استفاده کرد.

(۱) ص - غ - ص - غ (۲) غ - ص - غ - ص (۳) ص - غ - غ - غ (۴) غ - ص - ص - ص

DriQ.com

علوم و فنون ادبی

۱۴۶- کدام گزینه، دربارهٔ ویژگی‌های سبکی «نثر دورهٔ بیداری» نادرست است؟

(۱) محتوای انواع نثر، معطوف به درون‌مایه‌هایی چون نوگرایی، تجدّدخواهی و آزادی‌طلبی بود.

(۲) در داستان‌های دوران مشروطه حضور راوی سوم شخص که ضعفی تکنیکی است، کنار گذاشته شد.

(۳) صنایع ادبی از نثر جدا می‌شد و نثر در خدمت بیان خواست و آمال مردم به شکلی پویا ظاهر گردید.

(۴) عبارت‌های وصفی دور و دراز و لفظ‌پردازی‌های بی‌جا در نامه‌ها و نوشته‌ها کاهشی آشکار یافت.

۱۴۷- در همهٔ گزینه‌ها به ویژگی‌های سطح زبانی «شعر دورهٔ بیداری» اشاره شده است؛ به جز

(۱) گروهی مانند ملک‌الشعرای بهار و ادیب‌الممالک فرهانی با آگاهی از سنت‌های ادبی به زبان پرصلابت گذشته وفادار ماندند.

(۲) شاعرانی که به زبان مردم کوچه و بازار شعر می‌گفتند، به قالب‌هایی مثل مستزاد، چهارپاره و نیز سرودن ترانه و تصنیف رغبت بیشتری داشتند.

(۳) بسیاری از واژه‌های نو و فرنگی از جمله واژه‌ها و اصطلاحات انگلیسی، روسی، فرانسوی و ترکی وارد شعر شد.

(۴) در شعر برخی از شاعران این دوره توجه به واژگان کهنی مثل بادافره، خلیدن، گلخن و ... دیده می‌شود.

۱۴۸- در همهٔ گزینه‌ها به «عوامل اصلی کم‌توجهی به کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی در شعر دورهٔ بیداری» اشاره شده است؛ به جز

(۱) شاعران برای آگاه‌سازی مردم و انتشار آثار در روزنامه‌ها ناگزیر بودند به شتاب شعر بفرستند.

(۲) شاعران از طریق شکستن ساختار زبانی سعی می‌کردند اشعار شاعران وابسته به حکومت را به چالش بکشند.

(۳) اغلب شاعران صرفاً به محتوا گرایش داشتند.

(۴) برخی شاعران تسلط کافی برای ادبیات کهن نداشتند.

۱۴۹- در همهٔ ابیات، مضامین اصلی «دوران بیداری» مطرح شده است؛ به جز

(۱) نام مسکین و غنی روزی که محو و کهنه گشت

(۲) بر ضدّ خودپرستی مردان قیام کن

(۳) هیچ ساز از دل‌نوازی نیست سیرآهنگ‌تر

(۴) محکوم زوال کی شود آن ملّت

۱۵۰- در کدام بیت، از «اختیار زبانی تغییر کمّیت مصوّت‌ها» بیشتر استفاده شده است؟

(۱) جگری تشنه‌تر از وادی محشر دارم

(۲) از تر و خشک جهان دستم اگر کوتاه است

(۳) از شکر چاشنی حرف گلو سوزتر است

(۴) خار راه تو کند در دل گل خون از ناز

۱۵۱- کدام گزینه با بیت «آید که در گذشتن ناچار / خود بگذری، آن چه هست بگذاری»، هم وزن نیست؟

- (۱) ای آفت و راحت شب و روزم
- (۲) شاخ گل من چو گشت پژمرده
- (۳) گر سایه برگ گل فتد بر تو
- (۴) آن باد بهار جان باغ است

۱۵۲- در کدام گزینه، اختیار زبانی «کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند» به کار رفته است؟

- (۱) ای باد بی آرام ما با گل بگو پیغام ما
- (۲) ای گل ز اصل شگری تو با شکر لایق تری
- (۳) با خار بودی هم نشین چون عقل با جانی قرین
- (۴) هان ای دل مشکین سخن پایان ندارد این سخن

۱۵۳- شاعر در همه بیت‌ها، از هر دو نوع «اختیار زبانی» استفاده کرده است؛ به جز

- (۱) گرچه چون شانه ز من باز شود هر گرهی
- (۲) ساده از نقش تمناست دل خرسندم
- (۳) به تهیدستی من خنده زند موج سراب
- (۴) قسمت زنگی از آیینۀ روشن نشود

۱۵۴- در کدام گزینه، از اختیار زبانی «حذف همزه» بیشتر استفاده شده است؟

- (۱) جدل شبین و خورشید بود مشیت و درفش
- (۲) ناوک غمزه ز الماس ترازو شده است
- (۳) آب آیینۀ ز شرم خط او چون خس و خار
- (۴) در گذر از سر نظاره آن قد بلند

۱۵۵- کدام گزینه با بیت «اکنون ببند دو لب و آن چشم برگشا / دیگر سخن مگوی اگر هست اتحاد» هم وزن است؟

- (۱) آن به که زبان در کشم از وصف جمالت
- (۲) چه ناله‌هاست نهان و چه زخم‌هاست دلم را
- (۳) ز آن ماه که خورشید از او شرمند است
- (۴) خورشید بر زمین زده پیش رخت کلاه

۱۵۶- در کدام بیت، اختیار «بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه» وجود ندارد؟

- (۱) دادگرا تو را فلک جرعه کش پیاله باد
- (۲) ای مه برج منزلت چشم و چراغ عالمی
- (۳) نه طبق سپهر و آن قرصه ماه و خور که هست
- (۴) چون به هوای مدحت زهره شود ترانه ساز

۱۵۷- در ابیات زیر، چند بار از «اختیارات زبانی» استفاده شده است؟

- «لغزش مستانه ما عذرها دارد، ولی
نقش‌بندان معانی را برای مشق فکر
دعوی آزادگی از سرو، رعنائی بود
عذر ما را کی پذیرد هر که کار افتاده نیست؟
تخته مشقی به از رخساره‌های ساده نیست
سرکشی صائب طریق مردم آزاده نیست»

۱۵۸- کدام گزینه مضمون متفاوتی دارد؟

- (۱) می‌کند از مهر خاموشی تراوش راز عشق
(۲) لب از اظهار راز عشق بستم، گرچه می‌دانم
(۳) دو چشم او به زبانی که عشق داند و بس
(۴) می‌کنم هرچند پنهان می‌شود این راز فاش
- مشک را در نافه ممکن نیست پنهان ساختن
ز شوخی در دل سنگ این شرر پنهان نمی‌ماند
سرود با دل من رازهای پنهان را
عشق را نتوان نهفتن هست بی‌جا این تلاش

۱۵۹- مضمون کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) مرگ است چاره، زندگی ناگوار را
(۲) چاره‌ای گر هست درد عشق را، بیچارگی است
(۳) به چاره سوز محبت ز جان برون نرود
(۴) هر درد را که می‌نگری هست چاره‌ای
- جز مرگ اگر تو چاره‌گری یافتی بگو
این‌گره را ناخن تدبیر افزون می‌کند
تبی است عشق که از استخوان برون نرود
درد محبت است که درمان‌پذیر نیست

۱۶۰- کدام گزینه به مفهوم نهایی بیت «همه برگ بودن همی ساختی / به تدبیر رفتن نپرداختی» اشاره دارد؟

- (۱) خاک راهم، لیک از من چرخ باشد در حساب
(۲) گناه ما چو فزون است از حساب و شمار
(۳) دریادلی که از قدح بی‌شمار می
(۴) خود حسابان فارغ از اندیشه فردا شدند
- می‌شود باریک دریا چون رسد در جوی من
چه لازم است که اندیشه از حساب کنیم؟
فارغ ز فکر روز حسابیم کند کجاست؟
ما حساب خویش از غفلت به فردا مانده‌ایم

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سوالات زوج درس ۱ (علوم و فنون ادبی ۱، شماره ۱۶۱ تا ۱۷۰) و زوج درس ۲ (علوم و فنون ادبی ۲، شماره ۱۷۱ تا ۱۸۰)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

علوم و فنون ادبی ۱ (سوالات ۱۶۱ تا ۱۷۰)

۱۶۱- در همه گزینه‌ها به ویژگی‌های شعر فارسی در «نیمه دوم قرن ششم و اوایل قرن هفتم» اشاره شده است؛ به جز

- (۱) بسیاری از شاعران در این دوره، از مدح شاهان و انتساب به دربارها پرهیز می‌کردند.
(۲) یکی از ویژگی‌های شعر این دوره، تأثیرپذیری بعضی از شاعران، از ادبیات و مضامین شعرای عرب است.
(۳) تفاوت عمده سبک شعر در این دوره با شیوه شاعری پیش از آن، مقدمه ظهور «سبک هندی» در شعر فارسی شد.
(۴) پایه‌های ورود اندیشه‌های عرفانی به شعر فارسی، در این دوران گذاشته شد.

۱۶۲- در همه گزینه‌ها به ویژگی‌های نثر «سده‌های پنجم و ششم» اشاره شده است؛ به جز

- (۱) استفاده از آرایه‌های ادبی مانند: موازنه، سجع، مراعات نظیر، تشبیه و ... آوردن مترادف‌ها و توصیف‌های فراوان
(۲) تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی؛ افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر جمع عربی
(۳) کاربرد آیات، احادیث و اشعار در متن؛ استفاده از ترکیبات دشوار
(۴) کاربرد لغات مهجور عربی، ترکی و مغولی و اصطلاحات علمی و فنی؛ رواج نثر داستانی، تمثیلی و عرفانی

۱۶۳- کدام گزینه از نظر سبکی به اشعار قرن پنجم و ششم نزدیک‌تر است؟

- (۱) عالم بهشت گشته عنبرسروش گشته
(۲) نوبهار آمد و آورد گل تازه‌فراز
(۳) باده صافی و پالوده و روشن چو گلاب
(۴) نقد صوفی نه همه صافی بی‌غش باشد
- کاشانه زشت گشته صحرا چو روی حورا
می‌خوش‌بوی فراز آور و بربربط بنواز
ساقی دلبر و شایسته و شیرین چو شکر
ای بسا خرقة که مستوجب آتش باشد

۱۶۴- نثر نویسی با ویژگی‌هایی که در متن زیر می‌بینید در چه قرن‌ی رواج یافت؟

«بازرگانی بود بسیارمال و او را فرزندان در رسیدند و از کسب و حِرَفَتِ اعراض نمودند و دست اسراف به مال او دراز کردند. پدر، موعظت و ملامت ایشان واجب دید و در اثنای آن گفت که: ای فرزندان، اهل دنیا، جویان سه رُتبت‌اند و بدان نرسند، مگر به چهار خصلت؛ اما آن سه که طالب‌آند، فراخی معیشت است و رفعت منزلت، و رسیدن به ثواب آخرت؛ و آن چهار که به وسیلت آن بدین اغراض توان رسید، اَلْفَعْدَنِ مال است از وجه پسندیده و ...»

۱۶۵- همه ابیات به آرایه «جناس» آراسته شده است؛ به جز..... .

- (۱) شراب آب حیات است و جان ما سرور
 - (۲) ز آه دل نشود نرم سخت‌رویان را
 - (۳) ای که خواجه به هوای تو در این خاک افتاد
 - (۴) دل در افروختنش منت دامن نکشید
- ۱۶۶- در کدام گزینه، قافیه فاقد «حروف الحاقی» است؟
- (۱) جز تو کس نیست اندر این خانه
 - (۲) در هیچ زمین و هیچ فرسنگی نیست
 - (۳) بر خاک من آن غریب خاکی
 - (۴) زلف را بر هر دو رخ جا می‌کنی
- ۱۶۷- «قاعده قافیه» در کدام گزینه متفاوت است؟
- (۱) به بوی آن که شبی در حرم بیاسایند
 - (۲) کاش کان دلبر عیار که من کشته‌ اویم
 - (۳) وه که گر من باز بینم روی یار خویش را
 - (۴) لاابالی چه کند دفتر دانایی را؟
- ۱۶۸- کدام بیت «ذوقافیتین» است؟
- (۱) رفتم به طبیب و گفتم از درد نهان
 - (۲) گر زحمت مردمان این کوی از ماست
 - (۳) ای بی‌تو فراخای جهان بر ما تنگ
 - (۴) از ساحت دل غبار کثرت رفتن
- ۱۶۹- قافیه کدام بیت، طبق الگوی «مصوّت + صامت + حروف الحاقی» نیست؟
- (۱) بگذار تا مقابل روی تو بگذریم
 - (۲) چون دایره ما ز پوست پوشان توایم
 - (۳) چند بشاید به صبر دیده فرو دوختن؟
 - (۴) پیوسته تو دل ربوده‌ای معذوری
- ۱۷۰- قافیه کدام بیت نادرست است؟
- (۱) خود را به مقام شیر می‌دانستم
 - (۲) مجنون اگر احتمال لیلی نکند
 - (۳) خلقان همه بر درگهت ای خالق پاک
 - (۴) گر قرب خدا می‌طلبی دل جو باش

که مرده زنده کند چون به خاکدان بچکد
به چشم آینه از دود نم نمی‌آید
نظری کن که نه از باد هوا آمده‌ایم
شادم از آه که هم آتش و هم باد آمد

چند ترسی ز چشم بیگانه؟
کز دست غمت نشسته دل‌تنگی نیست
نالید به دریغ و دردناکی
غارت جان، قصد دل‌ها می‌کنی

هزار بادیه سهل است اگر بپیمایند
بار دیگر بگذشتی که کند زنده به بویم
تا قیامت شکر گویم کردگار خویش را
طاقت وعظ نباشد سر سودایی را

گفتا از غیر دوست بر بند زبان
یا جرم ترش بودن آن روی از ماست
ما را به تو فخر است و تو را از ما ننگ
به زان که به هرزه در وحدت سفتن

دزدیده در شمایل خوب تو بنگریم
در دایره حلقه به گوشان توایم
خرمن ما را نماند حيله به جز سوختن
غم هیچ نیازمده‌ای معذوری

چون خصم آمد به روبهی مانستم
شاید که به صدق عشق دعوی نکند
هستند پی قطره آبی غم‌ناک
و اندر پس و پیش خلق نیکوگو باش

علوم و فنون ادبی ۲ (سؤالات ۱۷۱ تا ۱۸۰)

۱۷۱- در کدام گزینه به ترتیب به آثاری با نثر «بینابین - مصنوع - ساده» اشاره شده است؟

- (۱) محبوب‌القلوب - جامع عباسی - تذکره شاه طهماسب
- (۲) حبیب‌السیر - دیباجة شرف‌نامه - عالم‌آرای عباسی
- (۳) بدایع الوقایع - عین‌الحیات - مجالس‌المؤمنین
- (۴) احسن‌التواریخ - دیباجة عیار دانش - عباس‌نامه

۱۷۲- در همه گزینه‌ها به «ویژگی‌های زبانی سبک نثر دوره هندی» اشاره شده است؛ به جز..... .

- (۱) فراوانی لغات ترکی و مغولی؛ درآمیختگی نظم و نثر
- (۲) کاربرد وجه وصفی؛ جمع بستن واژه‌های فارسی (گیلان‌ات) و ترکی و مغولی با «ات»
- (۳) کاربرد افعال با پیشوندهای متعدد؛ آوردن تنابع اضافات در مقام تعارف و تمجید از بزرگان به سبب قرینه‌پردازی و موازنه
- (۴) مطابقت صفت و موصوف به تقلید از عربی؛ کوتاه بودن جملات

زوج درس ۲

۱۷۳- موضوع کدام اثر «فقه» است؟

- (۱) جامع عباسی (۲) عالم آرای عباسی (۳) عین الحیات (۴) مجالس المؤمنین

۱۷۴- در همه گزینیه‌ها، واژه‌ای به کار رفته است که پیش از «دوره هندی» در شعر رایج نبود؛ به جز

- (۱) از لب خاموش طوفان جنون را ساحلم
(۲) خاک شو آب بقا آرایش چندین تری است
(۳) می شود از تنگ چشمان دستگاه عیش تنگ
(۴) به هر چه گوش نهی قصه پریشانی ست

۱۷۵- در کدام گزینیه، همه آرایه‌های «تشبیه فشرده - تشبیه گسترده - استعاره مصرحه - مجاز» به کار رفته است؟

- (۱) زبان ببند که دل برگشایدت خواجه
(۲) بسا که شرح نویسان روزنامه گل
(۳) می گلرنگ من آن روی چو گلنار بس است
(۴) حال گیسوی تو از باد صبا می پرسم

۱۷۶- در همه گزینیه‌ها هر دو «اضافه تشبیهی و استعاری» به کار رفته‌اند؛ به جز

- (۱) چو هست ملک قناعت دیار مألوفم
(۲) روی زمین به خون دلم، نم گرفته است
(۳) پنجه نفس به بازوی ریاضت بشکن
(۴) خوش آن صبح که آتش رخان ساغرگیر

۱۷۷- کدام گزینیه با بیت «تیزی تیغش ببرد گرمی آتش بین / تیغ چه جنس از عرض نفس چه جوهر شکست» هم وزن است؟

- (۱) باز چه شد تو را دلا باز چه مکر اندری؟
(۲) عرصه دل بی کران گم شده در وی جهان
(۳) تیغ به دست آمدی و مست شرابی
(۴) ای تن و جان بنده او بند شکرخنده او

۱۷۸- وزن کدام گزینیه «دوری» نیست؟

- (۱) چو ز آه دردمندان سوی تو رود بلایی
(۲) چاک دلم ای محرم چون دوخت نمی دانی
(۳) دی می گذشت و سوی او دل ها روان از هر طرف
(۴) خواهی به دیده بنشین خواهی به سینه جا کن

۱۷۹- هجاهای کدام گزینیه، به دو صورت قابل رکن بندی است؟

- (۱) به کرشمه عنایت نگهی به سوی ما کن
(۲) کسی که با تو زمانی دمی برآورد از دل
(۳) چون تو گلی کس ندید در چمن روزگار
(۴) زنه‌ار نمی خواهم کز کشتن امانم ده

۱۸۰- همه گزینیه‌ها با بیت زیر «قربان مفهومی» دارند؛ به جز

- «ای دفتر حسن تو را فهرست خط و خال‌ها
(۱) با همه کثرت شماری غیر وحدت باطل است
(۲) به این کثرت نمایی غافل از وحدت مشو «بیدل»
(۳) آشنای وحدت از تشویش کثرت ایمن است
(۴) مقیم وحدتم هر چند در کثرت وطن دارم
- تفصیل‌ها پنهان شده در پرده اجمال‌ها
یک یک آمد بر زبان از صد هزار اعداد ما
خیال آیینیه‌ها در پیش دارد شخص تنها را
دردسر کم تر، مفصل را اگر مجمل کنید
به دریا هم چو گوهر خلوتی در انجمن دارم

زبان عربی (اختصاصی)

■ عین الأنسب في الجواب للترجمة من أو إلى العربية (۱۸۵ – ۱۸۱):

۱۸۱- «سبحان الذي أسرى بعبده ليلاً من المسجد الحرام إلى المسجد الأقصى»:

- (۱) «پاک است آن کسی که بنده‌ای را در شبی از مسجدالحرام به سوی مسجدالأقصى برد.»
- (۲) «منزه باد آن که بنده‌اش را شبی مخفیانه از مسجدالحرام به سوی مسجدالأقصى حرکت داد.»
- (۳) «منزه است کسی که در شبی بنده خود را از مسجدالحرام به سوی مسجدالأقصى حرکت داد.»
- (۴) «پاک است آن که بنده خود را شب‌هنگام از مسجدالحرام به سوی مسجدالأقصى حرکت می‌دهد.»

۱۸۲- «فكرة رائعة أن يؤد الإنسان الطاقة الكهربائية من تيار الماء في المحيطات»:

- (۱) فکر جالبی است که انسان از جریان آب در اقیانوس‌ها انرژی الکتریکی تولید کند!
- (۲) ایده جالبی است اگر انسان از جریان آب‌های اقیانوس نیروی الکتریسیته تولید کند!
- (۳) فکر جالبی است چنانچه انسان بتواند از جریان آب اقیانوس‌ها نیروی برق تولید کند!
- (۴) چه فکر جالبی است که انسان از جریان آب در اقیانوس‌ها انرژی الکتریسیته تولید کند!

۱۸۳- «الديناميُّ مَادَّةٌ أُخْتَرَعَتْ لِتُسَهِّلَ لَنَا الْأَعْمَالِ الصَّعِبَةَ كَحَفْرِ الْأَنْفَاقِ وَ شَقِّ الْقَنَاوَاتِ»:

- (۱) ماده دینامیت اختراع شد تا برایمان کارهای سختی مانند کندن تونل‌ها و شکافتن کانال‌ها را آسان سازد!
- (۲) دینامیت یک ماده‌ای است که اختراع شد تا کارهای سخت مانند حفر تونل‌ها و ایجاد کانال‌ها آسان گردد!
- (۳) دینامیت ماده‌ای است که اختراع شده است تا کارهای دشواری مانند کندن تونل‌ها و ایجاد کانال‌ها را آسان کند!
- (۴) دینامیت ماده‌ای است که اختراع شد تا کارهای دشوار مانند حفر تونل‌ها و شکافتن کانال‌ها را برایمان آسان سازد!

۱۸۴- عین الخطأ:

- (۱) ما أجمل العفو عند القدرة! گذشت کردن در هنگام قدرت چقدر زیباست!
- (۲) لَنَذْكُرَ اسمَ الله قبل البدء بالأكل! پیش از شروع به خوردن، باید نام خداوند را یاد کنیم!
- (۳) من استمرّ على معصية الله أمّا قلبه! هر که به نافرمانی از خداوند ادامه دهد، قلبش می‌میرد!
- (۴) إنّ مجالسة أصدقاء السوء مفسدة للإنسان! قطعاً هم‌نشینی با دوستان بد، مایه تباهی انسان است!

۱۸۵- «به خدايان مشركان دشنام ندهيد كه به خداوند دشنام دهند!»؛ عین الصحيح:

- (۱) لا تسبّونَ معبودات المشركين فيسبّوا الله! (۲) لا تسبّوا آلهة المشركين فيسبّوا الله!
- (۳) إيّاكم أن تسبّوا آلهة المشركين حتّى يسبّوا الله! (۴) لا تسبّوا معبودات المشركين حتّى لا يسبّوا الله!

■ عین المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (۱۹۰ – ۱۸۶):

۱۸۶- «كان الفلاح يعمل في المزرعة من الصباح إلى الليل!»؛ عین الصحيح في الإعراب و التحليل الصرفي:

- (۱) الفلاح: مفرد مذكر - اسم مبالغة للمهنة - نكرة - معرب / اسم «كان» و مرفوع بالضمة
- (۲) يعمل: فعل ماضٍ - مجرّد ثلاثي - معلوم / فعل مع فاعله و الجملة في محلّ الخبر لـ «كان»
- (۳) المزرعة: اسم - مفرد مؤنث - اسم مكان من فعل مجرّد ثلاثي - معرّف بأل / مجرور بحرف الجرّ
- (۴) الصباح: اسم - جمع تكسیر (مفرده: الصبح) - معرب / مجرور بحرف الجرّ و علامة جرّه الكسرة

۱۸۷- عین الخطأ في التعريف:

- (۱) السهل: مكان على الأرض تنبت فيه النباتات!
- (۲) المنجم: مجموعة من النجوم في السماء!
- (۳) الصبي: طفل غير بالغ و جمعه «الصبيان»!
- (۴) المختبر: مكان يختص بتطوير المواد!

۱۸۸- عین عبارة فيها المجرور بحرف الجرّ:

- (۱) «اقرأ و ربك الأكرم»
- (۲) «و يقول الكافر يا ليتني كنت تراباً»
- (۳) «لن تنالوا البرّ حتّى تنفقوا ممّا تحبون»
- (۴) «قال كم لبثت قال لبثت يوماً أو بعض يوم»

۱۸۹- عین ما ليس فيه نون الوقاية:

- (۱) يا نفس! لا تحزني إن لامك اللائمون!
- (۲) كنت بحاجة إليكم ولكم لم تساعدوني!
- (۳) ما أجهلني لو كان فخري بغير العلم و الأدب!
- (۴) تعجبني الطيور التي تغرد على الأغصان صباحاً!

۱۹۰- عین ما ليست فيه «لا» النافية للجنس:

- (۱) كُن معيّن من لا معيّن له!
- (۲) لنؤمن أنّه لا عسر يبقى للأبد!
- (۳) ليس هناك إنسان لا عيب فيه!
- (۴) تبدأ الجلسة ظهراً فلا تتأخّر في الحضور!

DriQ.com

تاریخ

۱۹۱- «پیمان شکنی دولت فرانسه» و «سستی برخی فرماندهان مانند آصف الدوله» به ترتیب از دلایل شکست ایران در کدام دور از جنگ‌های ایران و روسیه بود؟

- (۱) اول - دوم (۲) دوم - اول (۳) اول - اول (۴) دوم - دوم

۱۹۲- کدام مورد، از تحولات دورهٔ صدارت «حاجی میرزا آقاسی» صدراعظم محمد شاه قاجار است؟

- (۱) نفوذ دولت‌های روسیه و انگلستان در ایران افزایش یافت.
(۲) شاه طی سه مسافرت خارجی، از چندین کشور اروپایی دیدن کرد.
(۳) برای تشکیل ارتش حرفه‌ای و دائم اقداماتی انجام شد.
(۴) روس‌ها مناطق وسیعی از سرزمین‌های ایرانی در شرق دریای مازندران را تسخیر کردند.

۱۹۳- در عصر قاجاریه، آموزش در کدام یک از مدارس زیر، به شیوهٔ سنتی انجام می‌شد؟

- (۱) دارالفنون (۲) علوم سیاسی (۳) سپهسالار (۴) رشديه

۱۹۴- کدام گزینه دربارهٔ کشاورزی ایران در عصر قاجار درست است؟

- (۱) مناسبات حاکم بر بخش کشاورزی، شیوه‌ها و ابزارهای تولید (تکنولوژی) این بخش دچار تغییر و تحول اساسی شد.
(۲) کشاورزی ایران اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم میلادی مانند گذشته یک کشاورزی معیشتی بود.
(۳) تجاری شدن کشاورزی ایران موجب مشارکت روزافزون تجار ایرانی و خارجی در صدور تولیدات برخی از محصولات کشاورزی شد.
(۴) در آستانهٔ جنگ جهانی اول، کشاورزی ایران به دلیل ورود بی‌رویه محصولات کشاورزی خارجی خصوصاً پنبه، در آستانهٔ نابودی قرار داشت.

۱۹۵- معماران ایرانی در ساخت کدام یک از بناهای دورهٔ قاجار، قواعد و اصول معماری سنتی ایرانی را هم‌چنان حفظ و پاسداری کرده‌اند؟

- (۱) تلگرافخانهٔ تهران (۲) ساختمان مرکزی بانک ملی
(۳) کاخ شمس‌العماره (۴) خانهٔ بروجردی‌ها در کاشان

۱۹۶- کدام هنر در دورهٔ قاجاریه، به همت دانشجویان اعزامی به اروپا، در ایران گسترش یافت؟

- (۱) نقاشی (۲) معماری (۳) سینما (۴) تئاتر

۱۹۷- به کدام دلیل، صنایع دستی ایران در دورهٔ قاجار به تدریج رو به انحطاط رفت؟

- (۱) ویرانی ایران در نتیجهٔ جنگ با روسیه (۲) سرازیر شدن کالاهای اروپایی به ایران
(۳) کاهش شدید صادرات ایران به دلیل بروز جنگ در اروپا (۴) عدم حمایت شاهان قاجار از تولیدات داخلی

۱۹۸- کدام گزینه، از ویژگی‌های محاکم شرع در سازمان قضایی عصر قاجاریه است؟

- (۱) تحت نظارت صدراعظم قرار داشتند.
(۲) به تخلفات و جرایم سیاسی و امنیتی رسیدگی می‌کردند.
(۳) طرفین دعوا هزینه‌های رسیدگی را پرداخت می‌کردند.
(۴) توسط قضات و مأمورانی که از حکومت حقوق می‌گرفتند، اداره می‌شدند.

۱۹۹- به کدام دلیل در زمان فتحعلی شاه قاجار، دولت فرانسه به اتحاد سیاسی و نظامی با ایران روی آورد؟

- (۱) برای فتح روسیه به کمک دولت ایران نیاز داشت.
(۲) قصد داشت از اختلاف ایران و عثمانی برای ادامهٔ تسلط بر مصر استفاده کند.
(۳) ایران مناسب‌ترین راه دستیابی ناپلئون به هند بود.
(۴) ناپلئون در رقابت با روسیه و انگلستان، به دنبال گرفتن امتیازات اقتصادی از ایران بود.

۲۰۰- کدام گزینه، دربارهٔ وضعیت روستاییان و عشایر در دورهٔ قاجاریه انجام درست است؟

- (۱) جمعیت روستایی اغلب افرادی بودند که زمین کوچکی داشتند و بر روی زمین خود کار می‌کردند.
(۲) افراد روستایی، به سبب کارهایی که برای رهبران خود انجام می‌دادند، نسبت به ایلات و عشایر وضع بهتری داشتند.
(۳) روستاییان همواره به عنوان نیروهای مسلح در مواقع جنگ یکی از منابع تأمین نیروی نظامی حکومت قاجار به شمار می‌رفتند.
(۴) تمام روابط حکومت و ایل زیر نظر سران ایل انجام می‌گرفت و آنان اغلب در مناطق تحت نفوذ خود به طور مستقل حکومت می‌کردند.

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (تاریخ (۱)، شماره ۲۰۱ تا ۲۱۰) و زوج درس ۲ (تاریخ (۲)، شماره ۲۱۱ تا ۲۲۰)، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

تاریخ (۱) (سؤالات ۲۰۱ تا ۲۱۰)

۲۰۱- حکومت هخامنشی، از واحدهای وزن و اندازه‌گیری کدام حکومت پیش از خود استفاده کرد؟

- (۱) ایلام (۲) ماد (۳) لیدی (۴) بابل

۲۰۲- کدام مورد از ویژگی‌های زندگی روستاییان ایران در دوره باستان بود؟

- (۱) آنان غالباً در شهرها زندگی می‌کردند و از طریق نمایندگان خود املاکشان را اداره می‌کردند.
(۲) بیشتر کشاورزان بر روی زمین‌های متعلق به بزرگان کار می‌کردند و سهمی از محصول را دریافت می‌کردند.
(۳) روستاییان به فعالیت کشاورزی می‌پرداختند و دامداری مخصوص کوچ‌نشینان بود.
(۴) بیشتر کشاورزان قطعه زمین کوچکی داشتند اما شمار معدودی از آنان فاقد زمین بودند.

۲۰۳- داریوش بزرگ، پادشاه هخامنشی در جریان لشکرکشی به کدام منطقه، یکی از اهالی آسیای صغیر را مأمور کشف مسیرهای آبی کرد؟

- (۱) لیدی (۲) مصر (۳) بابل (۴) هند

۲۰۴- در زمان هخامنشیان اشیاء و مواد خوراکی مورد نیاز کاخ شاهی از کدام روش تأمین می‌شد و کدام منبع، اطلاعاتی درباره این موضوع در اختیار ما قرار می‌دهد؟

- (۱) کارگاه‌هایی که متعلق به شاه بودند - گزارش‌های مورخان یونانی، مخصوصاً هرودت
(۲) از طریق تجارت داخلی و خارجی - سکه‌های باقی‌مانده از دوره هخامنشی
(۳) کارگاه‌هایی که متعلق به شاه بودند - لوح‌های گلی کشف‌شده از خزانه تخت جمشید
(۴) از طریق تجارت داخلی و خارجی - آثار و اشیای برجای‌مانده از دوره هخامنشی

۲۰۵- زرتشت، کدام‌یک از آداب کهن نیایش که در زمان وی رایج بود را نکوهش کرده است؟

- (۱) ستایش خدایان متعدد (۲) ساخت معابد پر زرق و برق (۳) پرستش عناصر طبیعی (۴) قربانی کردن حیوانات

۲۰۶- کدام‌یک از آتشکده‌های ساسانی در فارس قرار داشت و مخصوص چه کسانی بود؟

- (۱) آذرگشنسپ - موبدان (۲) آذرفرنغ - موبدان (۳) آذرفرنغ - شاهان (۴) آذرگشنسپ - شاهان

۲۰۷- کدام مورد، از منابع اخبار و آگاهی درباره وضعیت دین در دوره ساسانی و سیاست دینی ساسانیان نیست؟

- (۱) لوح‌های گلی (۲) اندرزنامه‌های زرتشتیان (۳) نقش برجسته‌ها (۴) شاهنامه فردوسی

۲۰۸- در دوران ساسانی «آموزگاری به عنوان یک شغل رسمی» به کدام گروه اختصاص داشت و «اداره آموزشگاه‌ها و مدارس» عموماً در اختیار چه کسانی بود؟ (به ترتیب)

- (۱) دبیران - دبیران (۲) موبدان - دبیران (۳) دبیران - موبدان (۴) موبدان - موبدان

۲۰۹- کدام مورد از ویژگی‌های زبان پهلوی اشکانی است؟

- (۱) از جمله زبان‌هایی است که از قدیمی‌ترین زمان تا پایان هخامنشیان در مناطق مختلف ایران رواج داشتند.
(۲) منظومه‌های داستانی «درخت آسوریک» و «یادگار زیران» ابتدا به این زبان سروده شده‌اند.
(۳) در زمان هخامنشیان، قصه‌های متعددی به این زبان وجود داشته و مردم، آن‌ها را از حفظ می‌خوانده‌اند.
(۴) در نواحی جنوب و جنوب‌غربی ایران رایج بود و زبان رسمی و درباری حکومت اشکانی شمرده می‌شد.

۲۱۰- کاخ شهر هترا (الحضر) در نزدیکی موصل در کشور عراق، از آثار معماری کدام سلسله ایران باستان است؟

- (۱) مادها (۲) هخامنشیان (۳) اشکانیان (۴) ساسانیان

زوج درس ۲

تاریخ (۲) (سؤالات ۲۱۱ تا ۲۲۰)

۲۱۱- شاه عباس اول به دلایل سیاسی، نظامی و اقتصادی، پایتخت خود را به کدام شهر منتقل کرد؟

- (۱) تبریز (۲) قزوین (۳) اصفهان (۴) شیراز

۲۱۲- کدام سرزمین، زادگاه و پیشگام رنسانس در اروپا شد؟

- (۱) اسپانیا (۲) ایتالیا (۳) فرانسه (۴) انگلستان

۲۱۳- کدام دانشمند دورهٔ رنسانس، در رسالهٔ «گردش اجرام سماوی»، نظریهٔ چرخش زمین به دور خورشید را مطرح کرد؟

- (۱) بطلمیوس (۲) کپلر (۳) گالیله (۴) کوپرنیک

۲۱۴- کدام مورد، از دلایل تبدیل شهر قسطنطنیه به پایگاه مهم تسلط امپراتوری بیزانس بر ولایات تابع است؟

- (۱) حفظ دستگاه و تشکیلات اداری روم (۲) داشتن نیروی دریایی نسبتاً نیرومند
(۳) موقعیت جغرافیایی و ارتباطی ویژه (۴) اقتصاد قدرتمند شهر قسطنطنیه

۲۱۵- دلیل اختلاف و درگیری شدید میان پاپ و امپراتور آلمان، در سده‌های ۱۱ و ۱۲م چه بود؟

- (۱) تلاش برای فرماندهی جنگ‌های صلیبی (۲) رقابت برای تصاحب زمین‌ها و اموال فراوان کلیسا
(۳) روش‌های خشن کلیسا در تفتیش عقاید (۴) انتصاب اسقف‌ها و اعطای حلقه و عصای اسقفی

۲۱۶- در آغاز سدهٔ دهم هجری، شاه اسماعیل صفوی با شکست کدام سلسله، در تبریز به عنوان پادشاه ایران تاج‌گذاری کرد؟

- (۱) آق‌قویونلوها (۲) تیموریان (۳) قراقویونلوها (۴) آل مظفر

۲۱۷- اوضاع داخلی و خارجی کشور، در ابتدای سلطنت کدام دو پادشاه صفوی بسیار مشابه یک‌دیگر بود؟

- (۱) شاه اسماعیل اول و شاه عباس اول (۲) شاه تهماسب و شاه عباس اول
(۳) شاه اسماعیل اول و شاه اسماعیل دوم (۴) شاه تهماسب و شاه عباس دوم

۲۱۸- کدام مورد، یکی از منابع عمدهٔ درآمد خزانهٔ سلطنتی در زمان شاه عباس اول بود؟

- (۱) غنائم جنگی (۲) تجارت ابریشم (۳) مالیات کشاورزی (۴) اجارهٔ زمین‌ها

۲۱۹- کدام پادشاه صفوی، از نقاشان و هنرمندان چیره‌دست زمان خود محسوب می‌شد؟

- (۱) شاه اسماعیل اول (۲) شاه اسماعیل دوم (۳) شاه تهماسب (۴) شاه عباس اول

۲۲۰- در دورهٔ صفوی، در فرش‌بافی ایران چه تغییری ایجاد شد؟

- (۱) برخورداری از ویژگی‌های جدید و نوآوری‌های متعدد، موجب پیدایش مکتب فرش‌بافی قزوین شد.
(۲) ظرافت، خلاقیت و زیبایی مورد توجه بیشتر هنرمندان این رشته قرار گرفت.
(۳) از حالت روستایی و عشایری خارج شد و به صورت یک صنعت ملی درآمد.
(۴) با حمایت پادشاهان، فرش‌بافی به سودآورترین صنعت ایران در دورهٔ صفوی تبدیل شد.

۲۲۱- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را در رابطه با «ویژگی‌های عمدهٔ برنامهٔ آمایش سرزمین» به درستی

بیان می‌کند؟

(الف) توجه به همهٔ ابعاد توسعه در یک کشور

(ب) توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های همهٔ مناطق و استان‌های کشور

(ج) توجه به عدالت در توسعه و توزیع متوازن جمعیت

(د) توجه به حفظ محیط زیست و توجه به نیازهای حال و آینده

- (۱) غ - ص - غ - ص (۲) ص - ص - ص - ص (۳) غ - غ - ص - ص (۴) ص - ص - غ - غ

۲۲۲- بنیاد مسکن با چه هدفی تشکیل شد؟

- (۱) گسترش کشاورزی و تأمین آب فراوان (۲) دادن ماشین‌آلات و بذر اصلاح‌شده
(۳) تأمین مسکن محرومان به ویژه روستاییان (۴) دادن زمین مجدد به روستاییان

۲۲۳- در گذشته، مهم‌ترین عامل توسعهٔ روستایی چه بود؟

- (۱) فعال کردن اقتصاد روستا (۲) افزایش خدمات اجتماعی و فرهنگی
(۳) توسعهٔ کشاورزی (۴) حفظ محیط زیست

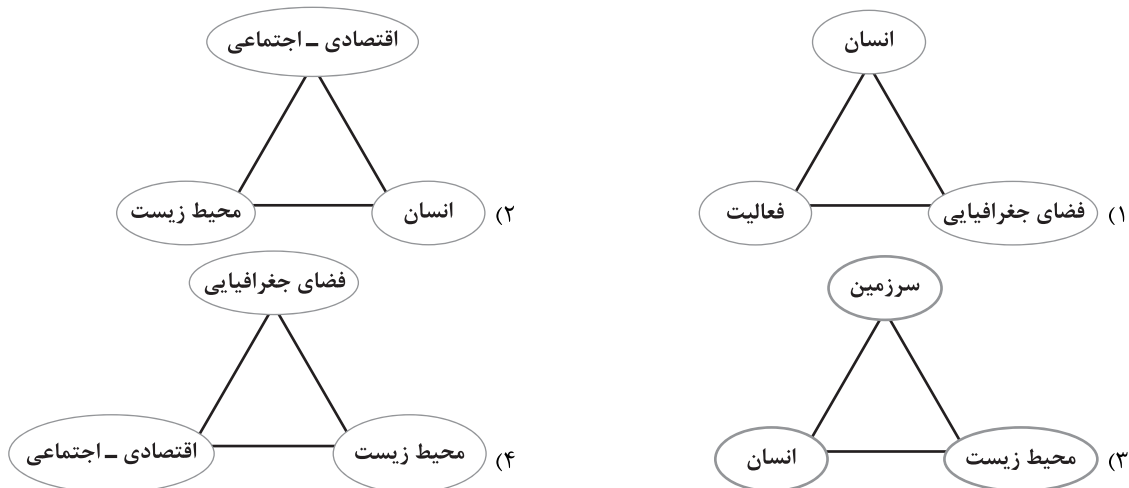
۲۲۴- درصد فقر در جهان مربوط به نواحی روستایی است و درصد فقیران کشورهای قارهٔ آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین در نواحی

روستایی زندگی می‌کنند.

- (۱) ۴۶ - ۵۰ (۲) ۶۳ - ۷۶ (۳) ۷۶ - ۵۶ (۴) ۵۰ - ۴۰

۲۲۵- کدام نمودار «آمایش سرزمین» را به درستی نشان می‌دهد؟

۲۲۶- به طور کلی سیاست‌ها و خط‌مشی‌های کلان و حکومت‌ها بر همه جنبه‌های زندگی در شهرها و روستاهای یک کشور تأثیر می‌گذارد.

- (۱) فرهنگی - اجتماعی (۲) اقتصادی - اجتماعی (۳) سیاسی - اقتصادی (۴) سیاسی - فرهنگی

۲۲۷- کدام گزینه مربوط به مرحله پردازش اطلاعات در GIS است؟

- (۱) آمار پدیده‌های طبیعی و انسانی (۲) کدبندی و رقمی کردن (۳) تجزیه و تحلیل فضایی اطلاعات (۴) مدل‌سازی و تصاویر ماهواره‌ای

۲۲۸- با توجه به تعریف سامانه اطلاعات جغرافیایی (GIS)، کدام گزینه جای خالی زیر به درستی تکمیل می‌کند؟

«مجموعه‌ای از که امکان جمع‌آوری، ذخیره، پردازش و تجزیه و تحلیل اطلاعات و نمایش اشکال مختلف داده‌ها و اطلاعات جغرافیایی را فراهم می‌آورد.»

- (۱) داده‌های مکانی و توصیفی (۲) ورودی‌ها و خروجی‌ها (۳) داده‌ها و اطلاعات از محیط (۴) سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای رایانه‌ای

۲۲۹- کدام گزینه در ارتباط با «معنای کاربری زمین» به درستی بیان شده است؟

- (۱) میزان وسعت زمین در یک منطقه (۲) شناخت فضای شهر و استفاده مناسب و متعادل از آن (۳) استفاده از فضای مسکونی و تجاری و اداری (۴) چگونگی استفاده از زمین

۲۳۰- کدام گزینه به داده‌های مکانی در سامانه اطلاعات جغرافیایی اشاره دارد؟

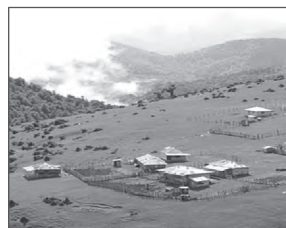
- (۱) موقعیت جغرافیایی (۲) ویژگی‌های پدیده‌ها (۳) پردازش اطلاعات (۴) توصیف و تحلیل اطلاعات

توجه: داوطلب گرامی، لطفاً از بین سؤالات زوج درس ۱ (جغرافیای ایران، شماره ۲۳۱ تا ۲۴۰) و زوج درس ۲ (جغرافیا)، شماره ۲۴۱ تا ۲۵۰، فقط یک سری را به انتخاب خود پاسخ دهید.

زوج درس ۱

جغرافیای ایران (سؤالات ۲۳۱ تا ۲۴۰)

۲۳۱- کدام تصویر زیر نشانگر «روستای پراکنده» در کشور ایران است؟

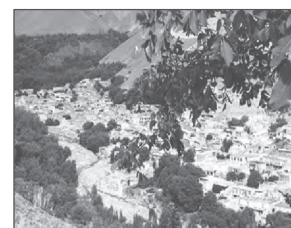
(۲)

(۱)

(۴)

(۳)

۲۳۲- کم‌ترین پراکندگی شهرهای ایران در کدام ارتفاع است؟

- (۱) پایین‌تر از سطح دریا تا ۵۰۰ متر
(۲) ۲۰۰۰ متر به بالا
(۳) ۲۰۰۰ - ۱۰۰۰ متر
(۴) ۱۰۰۰ - ۵۰۰ متر

۲۳۳- کدام گزینه زمینه‌ساز ایجاد شهرهای اولیه شد؟

- (۱) افزایش جمعیت در سکونتگاه‌های روستایی
(۲) وجود عوامل طبیعی و انسانی در یک مکان
(۳) عرض جغرافیایی ۳۵ تا ۴۰ درجه شمالی
(۴) وجود خاک حاصلخیز در نواحی مختلف

۲۳۴- چه عاملی سبب تغییر شکل تدریجی سکونتگاه‌ها شده است؟

- (۱) نارسایی‌های اجتماعی (۲) مهاجرت معکوس (۳) افزایش جمعیت (۴) پیدایش شهرهای جدید

۲۳۵- کدام شهرهای قدیمی ایران به ترتیب نقش «نظامی» و «ارتباطی» داشته‌اند و همچنین امروزه کدام شهر دارای نقش «صنعتی» است؟

- (۱) بندر گمبرون - اهواز - اصفهان (۲) پیرانشهر - بیشاپور - اراک (۳) بندر بوشهر - تهران - تبریز (۴) بندر عباس - نیشابور - اصفهان

۲۳۶- کدام گزینه سبب ایجاد تنوع فراوان تولیدات باغی در کشور ایران شده است؟

- (۱) وجود ایران در مدار ۲۵ تا ۴۰ درجه عرض شمالی
(۲) اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه در نواحی مختلف ایران
(۳) وجود ایران در نصف‌النهار ۴۳ تا ۶۶ درجه شرقی
(۴) اختلاف چرخش نور خورشید از شمال تا جنوب ایران

۲۳۷- کدام گزینه از مهم‌ترین اقلام صادراتی کشور است؟

- (۱) انگور - سیب درختی - پرتقال (۲) زعفران - خرما - سیب درختی (۳) پسته - خرما - انار (۴) انار - انگور - پرتقال

۲۳۸- با توجه به نقشه، کدام نواحی در ایران از نظر ذخایر و مواد اولیه، غنی هستند، ولی به دلیل این‌که به صورت محدود مورد بهره‌برداری قرار گرفته‌اند، با رشد صنعتی روبه‌رو نبوده‌اند؟

- (۱) الف - ب
(۲) د - و
(۳) ج - ه
(۴) ب - ج

۲۳۹- رگ حیاتی جامعه است و امروزه زیربنای توسعه اقتصادی براساس سیستم شکل می‌گیرد و محرک اصلی رشد، موفقیت و نوآوری کشور است.

- (۱) آموزش و پرورش - راه‌ها - حمل و نقل
(۲) راه‌ها - حمل و نقل - صنعت
(۳) حمل و نقل - صنعت - کشاورزی
(۴) حمل و نقل - صادرات کالاها - خدمات
- ۲۴۰- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را در ارتباط با «گردشگری» به درستی نشان می‌دهد؟
- (الف) ایران را از نظر جاذبه‌های طبیعی در رتبه پنجم و از نظر جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی در رتبه دهم جهانی قرار داده‌اند.
(ب) در کشور ما بیش از ۲۶۰ نوع صنایع دستی در نواحی مختلف وجود دارد.
(ج) در کشور ایران بیش از دو میلیون اثر باستانی و تاریخی یافت می‌شود.
(د) وجود سواحل گوناگون، دشت‌های وسیع و کوه‌های بلند و بیابان‌های شگفت‌انگیز و ... در ایران، ژئوتوریسم را ایجاد کرده است.
- (۱) ص - غ - ص - ص (۲) غ - ص - غ - ص (۳) ص - غ - غ - ص (۴) غ - غ - ص - ص

زوج درس ۲

جغرافیا (۲) (سوالات ۲۴۱ تا ۲۵۰)

۲۴۱- اگر یک رود مرز بین دو کشور باشد، برای تعیین مرز از چه چیزی استفاده می‌کنند؟

- (۱) دریای سرزمینی یا خط‌الرأس (۲) آب‌های داخلی یا تالوگ (۳) خط منصف یا تالوگ (۴) خط مبنا یا دریای سرزمینی

۲۴۲- کدام گزینه در مورد خط مبنا درست است؟

- (۱) پایین‌ترین حد جزر در دریاست. (۲) بالاترین حد جزر در دریاست. (۳) بالاترین حد مد در دریاست. (۴) پایین‌ترین حد مد در دریاست.

۲۴۳- مرز بین کدام کشورها به ترتیب در مدار ۳۸ درجه شمالی و ۴۹ درجه شمالی است؟

- (۱) ایران و افغانستان - کانادا و آلاسکا
(۲) کره جنوبی و کره شمالی - کانادا و آلاسکا
(۳) کره شمالی و کره جنوبی - کانادا و آمریکا
(۴) ایران و افغانستان - کانادا و آمریکا

۲۴۴- کدام گزینه عنصر بنیادین کشور است و بدون آن کشور معنا و مفهومی ندارد؟

- (۱) سرزمین (۲) قدرت (۳) ملت (۴) مشروعیت

۲۴۵- به ترتیب کشورهای «فرانسه»، «استرالیا»، «روسیه» و «انگلستان» دارای چه نوع نظام سیاسی‌ای هستند؟

- (۱) تک‌ساخت - فدرال - فدرال - ناحیه‌ای و ترکیبی
(۲) یکپارچه - فدرال - تک‌ساخت - ناحیه‌ای و ترکیبی
(۳) ناحیه‌ای و ترکیبی - تک‌ساخت - فدرال - تک‌ساخت
(۴) فدرال - فدرال - فدرال - تک‌ساخت

۲۴۶- پدر علم جغرافیای سیاسی کیست و چه نظریه‌ای را مطرح کرد؟

- (۱) راتزل - نظریه دریایی و خشکی
(۲) آلفرد ماهان - نظریه دریایی
(۳) راتزل - فضای حیاتی
(۴) آلفرد ماهان - فضای حیاتی

۲۴۷- کدام گزینه نقش مهمی در تولید قدرت برای یک کشور دارد؟

- (۱) گروه‌ها و احزاب سیاسی
(۲) عوامل و ارزش‌های جغرافیایی
(۳) نهادهای اقتصادی و تجارت بین‌الملل
(۴) نژاد، زبان‌ها و منابع کل زمین

۲۴۸- کدام گزینه از نظر مکیندر، جغرافی دان انگلیسی، قلعه (دژ) جهان نامیده می‌شود؟

- (۱) از سبیری در شرق تا دریای شمال در اروپا
(۲) از رود ولگا در غرب تا غرب کشور بریتانیا
(۳) از رود ولگا در غرب تا سبیری در شرق
(۴) از سبیری در شرق تا دریای سیاه در غرب اروپا

۲۴۹- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را در ارتباط با «نقش عوامل جغرافیایی در قدرت ملی» به درستی نشان می‌دهد؟

- (الف) سرزمین‌های هموار برای کشاورزی و توسعه شبکه راه‌ها و حمل و نقل بسیار مناسب‌اند.
(ب) لهستان در جنگ جهانی دوم بین آلمان و فرانسه قرار گرفت و موجودیت خود را از دست داد.
(ج) جمعیت زیاد پیش‌شرط قدرت است اما کیفیت و ترکیب جمعیت نیز اهمیت دارد.
(د) اگر اقتصاد کشوری وابسته به صادرات منابع انرژی و معدنی باشد، عامل کاهش قدرت ملی تلقی می‌شود.

- (۱) غ - ص - ص - ص (۲) ص - غ - ص - ص (۳) غ - ص - غ - ص (۴) ص - غ - غ - ص

۲۵۰- در کدام شکل از کشورها، نظارت حکومت بر همه قسمت‌های کشور و همچنین ایجاد خطوط ارتباطی با مشکل مواجه می‌شود؟

- (۱) طولی و دنباله‌دار (۲) محاطی و محیطی (۳) محاطی و دنباله‌دار (۴) طولی و چندتکه

Konkur.in

جامعه‌شناسی

جامعه‌شناسی (۳)

۲۵۱- کدام گزینه با متن زیر مرتبط نیست؟

«گردشگران غربی وقتی نخستین بار از یک کشور مسلمان دیدن می‌کنند، از صدای اذان که روزی پنج مرتبه از مناره‌ها به گوش می‌رسد، شگفت‌زده می‌شوند.»

(۱) افراد در زندگی روزمره از دید خود و برای خود به موقعیت‌های اجتماعی می‌نگرند، ولی جامعه‌شناس باید تلاش کند تا به خود موقعیت اجتماعی و ابعاد و اعماق آن نزدیک شود.

(۲) در زندگی ما انسان‌ها نظم‌های پنهان و شگفت‌انگیزی وجود دارد که با هنر آشنایی‌زدایی از امر نامأنوس می‌توان آن‌ها را کشف کرد و در کنار بی‌نظمی، نظم را شناخت.

(۳) افراد در زندگی روزمره غالباً بنا به نیازهای عملی خود با هر موقعیت اجتماعی مواجه می‌شوند و معمولاً از عمق آن می‌کاهند ولی جامعه‌شناس از چشم‌انداز فردی غریبه به موقعیت‌های اجتماعی نگاه می‌کند.

(۴) در زندگی روزمره، بی‌نظمی بیشتر از نظم به چشم می‌آید، زیرا افراد به نظم عادت کرده‌اند، صدای زیبا و گیرای اذان برای اکثر غربی‌ها ناآشنا بود ولی برای ساکنان محلی جزئی از زندگی روزمره است.

۲۵۲- عبارت‌های زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول زیر مرتبط هستند؟

- حس و تجربه

- چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف

- قواعد اجتماعی

- وحدت روش علوم

نگاه از بیرون	(الف)	پوزیتیویسم	ساختار اجتماعی
(د)	جای پدیده‌ها را تعیین می‌کند.	(ج)	(ب)

(۱) د - ج - الف - ب (۲) د - الف - ب - ج (۳) ج - ب - د - الف (۴) د - ب - الف - ج

۲۵۳- کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با «پیامدهای یکسان‌انگاری طبیعت و جامعه برای انسان» و «نظام اجتماعی»، درست و نادرست است؟

- (۱) انسان را بر جامعه مسلط ساخت، همان‌گونه که بر طبیعت تسلط یافته است - منظور از پویا بودن نظام اجتماعی این است که بخش‌های مختلف آن از یک‌دیگر مستقل‌اند و هر یک برای تأمین نیازهای خود دارای سازوکارهایی خاصی است.
- (۲) انسان در این دیدگاه، صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات طبیعی دانسته می‌شود - اگر ساختار اجتماعی را به خودرویی که روشن شده و در حال حرکت است تشبیه کنیم، نظام اجتماعی همان خودرو است که در یک جا پارک شده و پدیده‌ای ایستاست.
- (۳) انسان‌ها را به پیچ و مهره‌های نظم اجتماعی تقلیل می‌دهد و انسان مغلوب جامعه است - مفهوم دیگری است که با نظم در ارتباط است و برای حفظ بلندمدت خود همانند یک موجود زنده تلاش می‌کند.
- (۴) انسان در این دیدگاه، تفاوت‌های بنیادین با سایر موجودات طبیعی دارد - به ترتیب برداشت روزافزون از منابع تجدیدناپذیر و رشد جمعیت، از جمله تغییراتی هستند که نظام اجتماعی در خود و در محیط خود ایجاد می‌کند.

۲۵۴- هر عبارت به ترتیب نشانگر کدام مفهوم است؟

- رویکردی که جامعه‌شناسی را در زمره دانش‌های تجربی و ابزاری قرار می‌دهد.
- چگونگی هماهنگ شدن قواعد اقتصادی با قواعد سیاسی و قواعد زندگی خانوادگی
- پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی
- برخی از آن‌ها قابل مشاهده‌اند و می‌توان آن‌ها را با روش کمی و آماری مطالعه کرد.
- (۱) پوزیتیویستی - ساختار اجتماعی - موضوع جامعه‌شناسی تبیینی - پدیده‌های اجتماعی
- (۲) تبیینی - ساختار اجتماعی - هدف جامعه‌شناسی تبیینی - پدیده‌های اجتماعی
- (۳) تبیینی - ساختار اجتماعی - هدف جامعه‌شناسی تبیینی - پدیده‌های هم‌تغییر
- (۴) طبیعی - نظام اجتماعی - روش جامعه‌شناسی تبیینی - پدیده‌های هم‌تغییر

۲۵۵- کدام گزینه در ارتباط با پیامد یکسان دانستن طبیعت و جامعه برای جامعه نادرست است؟

- (۱) از این منظر، برخی جوامع از برخی دیگر پیچیده‌ترند و در رفع نیازهای خود تواناترند، زیرا انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند.
- (۲) جامعه هم‌چون طبیعت تصور می‌شود و آن را دستاوردی انسانی تلقی نمی‌کنند، یعنی جامعه واقعیتی بیرونی است که با قوانینی به استحکام قوانین طبیعت اداره می‌شود.
- (۳) در این رویکرد، جامعه صرفاً یک پدیده طبیعی پیچیده است و تفاوت میان جوامع مختلف تنها تفاوتی کمی است که برای شناسایی آن‌ها صرفاً باید از دانش‌های ابزاری استفاده کرد.
- (۴) همه جوامع مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند و از جوامع ساده به جوامع پیچیده تبدیل می‌شوند و نظم اجتماعی مستقل از انسان‌ها خواهد بود و انسان‌ها فقط می‌توانند خود را با آن تطبیق دهند.

۲۵۶- به ترتیب هر عبارت پیامد، علت، پیامد کدام گزینه است؟

- برجسته شدن شباهت‌های جامعه و پدیده‌هایی هم‌چون ماشین و بدن انسان
- محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی
- کشف نظم‌های پنهان و شگفت‌انگیز

- (۱) موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی - معتبر دانستن تنها روابط علت و معلولی مشاهده‌پذیر - هنر عادت‌زدایی و عبور از دانش علمی
- (۲) نزدیک شدن جامعه‌شناسی به علوم ابزاری به ویژه علم فیزیک - صرفاً تبیین‌های تجربی به رسمیت شناخته می‌شد - شناسایی بی‌نظمی در کنار نظم
- (۳) موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی - صرفاً تبیین‌های تجربی به رسمیت شناخته می‌شد - هنر آشنایی‌زدایی از امر مانوس
- (۴) یکسان دانستن روش مطالعه طبیعت و جامعه - نزدیک شدن جامعه‌شناسی به علوم طبیعی - هنر آشنایی‌زدایی از امر نامانوس

۲۵۷- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

- (الف) نظم اجتماعی در نتیجه قواعدی که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم، برقرار می‌شود، اما گاهی دیگران مطابق انتظارات رفتار نمی‌کنند و حوادثی خلاف قواعد رخ می‌دهند.
- (ب) ساختار اجتماعی در گروه‌های رسمی مانند سازمان‌ها بهتر دیده می‌شوند و گروه‌های غیررسمی فاقد ساختارند، زیرا در هر سازمانی حقوق و تکالیف مربوط به هر نقش مشخص است.
- (ج) در تبیین، میان پدیده‌هایی که پیش‌تر در ارتباط با هم دیده می‌شده‌اند، روابط جدیدی طرح می‌شود یا پدیده‌هایی که قبلاً مستقل از هم به نظر می‌رسیدند، در ارتباط با یک‌دیگر قرار می‌گیرند.
- (د) موضوع جامعه‌شناسی تبیینی، «پدیده‌های اجتماعی همانند پدیده‌های طبیعی هستند»، می‌باشد و روش مطالعه آن‌ها نیز یکسان است.

(۱) غ - ص - غ - غ - ص - ص

(۳) غ - ص - ص - غ - ص - ص

(۲) ص - غ - ص - ص - ص

(۴) ص - ص - غ - ص - ص

۲۵۸- کدام گزینه ویژگی جوامعی را نشان می‌دهد که نظم اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی برقرار می‌سازند؟

- (۱) افراد جامعه براساس نوعی قرارداد، قواعد و مقرراتی را می‌پذیرند و نه تنها نفع افراد جامعه را تأمین می‌کنند، بلکه در جلب رضایت و رغبت آن‌ها نیز مؤثرند.
- (۲) جامعه را یک موجود زنده نمی‌دانند، بلکه شبیه یک موجود زنده تلقی می‌کنند و معتقدند همان‌طور که انسان بدن و روح دارد، جامعه هم بیرونی و درونی دارد.
- (۳) هر روز بر حجم قواعد و قوانین نظارتی، نیروها و ابزارهای کنترل‌کننده خود می‌افزایند و جامعه را محصول و مخلوق کنش‌های انسان‌ها و نبود آن را وابسته به انسان می‌دانند.
- (۴) با تلمیع و تهدید و اجبار قادرند پیش‌بینی رفتارها را تضمین کنند، اما در جلب همکاری افراد براساس میل، رضایت و رغبت موفق عمل نمی‌کنند.

۲۵۹- به ترتیب کدام گزینه به سوالات زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟

- ساماندهی ارتباطات میان افراد پیامد چیست؟

- جامعه‌شناسان در شناختن نظم اجتماعی به کدام پرسش‌ها توجه می‌کنند؟

- تلاش برای مقابله با چالش‌های خاکستری شدن جمعیت نشانه چیست؟

(۱) قواعد اجتماعی - وضعیت قانون‌گرایی و قانون‌گریزی چگونه است؟ - حفظ بلندمدت نظام اجتماعی

(۲) نظم اجتماعی - قواعد و هنجارهای با هم زندگی کردن چگونه به وجود می‌آیند، چگونه دوام می‌آورند و چگونه تغییر می‌کنند؟ - تأمین نیازهای نظام اجتماعی با تغییر در محیط

(۳) قواعد اجتماعی - قواعد و هنجارهای با هم زندگی کردن چگونه ایجاد می‌شود و تداوم و تغییر می‌یابد؟ - حفظ بلندمدت نظام اجتماعی

(۴) نظم اجتماعی - آیا زندگی اجتماعی فقط با قوانین رسمی سامان می‌یابد یا قواعد دیگری هم وجود دارد؟ - ساماندهی نظام اجتماعی

۲۶۰- به ترتیب عبارتهای زیر به کدام دانشمندان اجتماعی، مفهوم یا موضوع اشاره دارند؟

- او می‌خواست مجرم بودن یا نبودن را با مشاهده ویژگی‌های جسمانی و ظاهری تشخیص دهد.

- از ابزارهای گردآوری اطلاعات در روش‌های کمی است.

- ابتدا نام «فیزیک اجتماعی» را برای دانش اجتماعی خود برگزید و سعی کرد آن را به علوم طبیعی نزدیک کند.

- وجود اشکال هندسی و صدها خطوط ساده و پیچیده در دشت نازکای پرو

(۱) کنت - روش آماری و ریاضی - لمبروزو - تفاوت میان جوامع مختلف تنها تفاوتی کمی نیست.

(۲) لمبروزو - پرسش‌نامه - کنت - انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند.

(۳) کنت - پرسش‌نامه - لمبروزو - همه جوامع مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی نمی‌کنند.

(۴) لمبروزو - روش آماری و ریاضی - کنت - جامعه پدیده‌ای طبیعی و پیچیده و متنوع است.

جامعه‌شناسی (۱)

۲۶۱- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارتهای زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) شکل‌گیری هویت فرد پیامد پاسخ به پرسش کیستی است که شخص با آن از اشیا و افراد دیگر متمایز می‌گردد.

(ب) هر فردی در طول زندگی خود، تغییرات هویتی بسیاری را پشت سر می‌گذارد ولی خود می‌داند همان شخصی است که همه آن تغییرات را سپری کرده است.

(ج) سه بُعد جسمانی و نفسانی و اجتماعی هویت از یکدیگر مستقل‌اند، جسم ما مجرای ارتباط ما با جهان طبیعی، نقش و عضویت اجتماعی ما مجرای ارتباط ما با جهان اجتماعی است.

(د) هویت هر جهان اجتماعی براساس عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های کلان آن جهان اجتماعی شکل می‌گیرد و قواعد و هنجارها و نمادهای آن متناسب با عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌ها سامان می‌یابند.

(۱) غ - غ - ص - غ (۲) ص - ص - غ - ص

(۳) غ - ص - غ - ص (۴) ص - غ - ص - غ

۲۶۲- کدام گزینه به ترتیب مربوط به عبارتهای مشخص‌شده در متن زیر است؟

«من بیچۀ شاه عبدالعظیم هستم و در خانه‌ای به دنیا آمده و بزرگ شده‌ام که در هر سوراخش که سر می‌کردی، به یک خانواده دیگر نیز برمی‌خوردی، اینجانب اکنون چهل و شش سال تمام دارم و دارای فوق‌لیسانس معماری از دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران هستم.»

(۱) اکتسابی، اجتماعی، ثابت - اکتسابی، فردی، ثابت - اکتسابی، فردی، ثابت

(۲) انتسابی، اجتماعی، ثابت - اکتسابی، فردی، ثابت - اکتسابی، اجتماعی، متغیر

(۳) انتسابی، فردی، ثابت - انتسابی، اجتماعی، متغیر - اکتسابی، فردی، اجتماعی

(۴) انتسابی، اجتماعی، ثابت - انتسابی، فردی، متغیر - اکتسابی، اجتماعی، متغیر

۲۶۳- هر عبارت به ترتیب نشانگر کدام مفهوم است؟

- اساس سازگاری جهان اجتماعی با نوع خاصی از هویت اخلاقی و روانی افراد

- نشانه وجود خطا و اشتباه در شناخت هویت

- ویژگی‌هایی که در به دست آوردن آن‌ها نقشی نداریم، اما می‌توانیم با تلاش و کوشش خود، آن‌ها را تغییر دهیم.

- اثر انگشت و پوشش (به ترتیب)

(۱) هویت - وجود نظریات متفاوت درباره هویت - منزلت اجتماعی - فردی و اجتماعی

(۲) آرمان - مباحث گسترده درباره هویت - رنگی یا تنبلی - انتسابی و اکتسابی

(۳) هویت - مباحث گسترده درباره هویت - دانشمندی و فرهیختگی - فردی و اجتماعی

(۴) ارزش - وجود نظریات متفاوت درباره هویت - منزلت اجتماعی - ثابت و انتسابی

۲۶۴- عبارتهای زیر به ترتیب با کدام قسمت جدول زیر مرتبط است؟

- دم‌غنیمت‌شماری

- از والدین و دوستان خود درباره نقاط قوت و ضعف خویش سؤال می‌کنیم.

- تناسب ابعاد مختلف هویت فردی و اجتماعی

- با نوعی احساس مثبت یا منفی همراه است.

هویت	(ب)	اخلاق پهلوانی	بُعد ناخودآگاه هویت
(د)	ویژگی‌های اخلاقی جهان متجدد	(الف)	(ج)

(۱) ب - ج - د - الف

(۲) د - ب - ج - الف

(۳) ب - ج - الف - د

(۴) ب - الف - د - ج

۲۶۵- عبارتهای زیر به ترتیب با کدام گزینه مرتبط هستند؟

- یک انسان با تقوا جهانی را تغییر می‌دهد.

- در شرایط اقلیمی متفاوت، شیوه زندگی اجتماعی مردم متفاوت است.

(۱) جهان اجتماعی ← جهان نفسانی - جهان اجتماعی ← جهان طبیعت

(۲) جهان نفسانی ← جهان اجتماعی - جهان طبیعی ← جهان اجتماعی

(۳) جهان اجتماعی ← جهان نفسانی - جهان طبیعت ← جهان اجتماعی

(۴) جهان نفسانی ← جهان طبیعت - جهان اجتماعی ← جهان طبیعت

۲۶۶- در ارتباط با «تناسب هویت فردی و هویت اجتماعی» و «بُعد ثابت هویت»، کدام گزینه نادرست و درست است؟ (به ترتیب)

(۱) در جامعه قبیله‌ای، هویت اجتماعی افراد براساس جایگاه قبیله‌ای آن‌ها مشخص می‌شود - متولد تهران

(۲) در جامعه دینی، هویت اجتماعی افراد براساس عقاید و ارزش‌هایی است که آن دین محترم می‌شمارد - گروه خونی A مثبت

(۳) هویت اجتماعی هر یک از اعضای جهان اجتماعی، درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزش‌های آن‌ها شکل نمی‌گیرد و به تدریج با هویت فردی نیز سازگار می‌شود - متولد دوم اسفند ۷۹

(۴) در جامعه سرمایه‌داری، هویت افراد بیشتر به علم و توان و ثروت اقتصادی آن‌ها وابسته است - صبوری و زودرنجی

۲۶۷- کدام گزینه به ترتیب در رابطه با «تعامل ابعاد مختلف هویت» و «تناسب آن‌ها»، درست و نادرست است؟

(۱) عبارت «زندگی اجتماعی انسان‌ها، طبیعت را تهدید می‌کند»، تأثیر جهان نفسانی را بر جهان طبیعت نشان می‌دهد - در جهان معنوی اسلام، انسان خلیفه خداوند بر روی زمین است و خلیفه خداوند براساس خواست الهی وظیفه عمران و آبادانی آن را به عهده دارد یعنی انسان حق ندارد تصرفاتی را که مخالف اراده حکیمانه الهی است، در جهان طبیعت و بدن خود انجام دهد.

(۲) عبارت «زهرای نعمتی، نخستین زن ورزشکار ایرانی است که موفق شد در کنار ورزشکاران سالم، جواز رقابت در المپیک را کسب کند»، تأثیر جهان نفسانی بر جهان طبیعی و جهان اجتماعی را نشان می‌دهد - هر جهان اجتماعی بنا به هویت خود، با نوع خاصی از ویژگی‌های روانی افراد سازگار است و به تدریج امکان پیدایش و رشد انواع دیگر هویت روانی را نیز ایجاد می‌کند.

(۳) عبارت «جهان اجتماعی مانع شکوفایی برخی از اخلاقیات می‌شود»، تأثیر جهان اجتماعی بر جهان نفسانی را نشان می‌دهد - نگاه دنیوی جهان متجدد و ارزش‌های آن به گونه‌ای است که هر دخل و تصرفی را در طبیعت مجاز می‌داند و تمرکز این فرهنگ بر بُعد طبیعی هویت است.

(۴) عبارت «ترشح بیش از اندازه غده تیروئید موجب عصبانی شدن انسان می‌شود»، تأثیر جهان طبیعت بر جهان نفسانی را نشان می‌دهد - هویت فرهنگی جهان غرب با هویت اخلاقی معنوی ناسازگار است و هویت اخلاقی و الهی انسان نیز نمی‌تواند با هویت دنیوی جهان متجدد سازگاری داشته باشد.

۲۶۸- با توجه به ویژگی‌های بیان شده، کدام گزینه جدول زیر را کامل می‌کند؟ (به ترتیب)

نوع ویژگی	ابعاد هویتی	انتسابی و اکتسابی	ثابت و متغیر	فردی و اجتماعی
وقت‌شناس	(۱)	(۲)	(۳)	(۴)
کشاورز	(۵)	(۶)	(۷)	(۸)

(۱) اجتماعی - انتسابی - متغیر - اجتماعی - نفسانی - اکتسابی - ثابت - فردی

(۲) نفسانی - انتسابی - ثابت - اجتماعی - اجتماعی - انتسابی - ثابت - اجتماعی

(۳) روانی - اکتسابی - ثابت - فردی - اخلاقی - اکتسابی - ثابت - اجتماعی

(۴) نفسانی - اکتسابی - متغیر - فردی - اجتماعی - اکتسابی - متغیر - اجتماعی

۲۶۹- هر عبارت به ترتیب علت، تعریف یا معنا و مفهوم، پیامد کدام گزینه است؟

- تناسب هویت اجتماعی با هویت فردی

- دیگران به آن پی می‌برند و برایمان بازگو می‌کنند یا آن را می‌شناسیم.

- برخی از بیماری‌های جسمانی با کمک قوای روانی درمان می‌شوند.

(۱) تضعیف امکان رشد و پیدایش قناعت، حیا و خوف و رجای الهی در جهان متجدد - بخش خودآگاه هویت - تأثیر جهان نفسانی بر جهان طبیعت

(۲) سبک معماری‌های متنوع در شرایط اقلیمی متفاوت - بُعد ناخودآگاه هویت - تأثیر بُعد نفسانی بر بُعد طبیعی

(۳) برگزاری مسابقات بین‌المللی زیبایی و نمایشگاه‌های مد در جهان غرب - بُعد خودآگاه هویت - تأثیر جهان طبیعت بر جهان نفسانی

(۴) در نواحی کوهستانی نوع پوشش و غذا با نواحی بیابانی متفاوت است - بُعد خودآگاه هویت - تأثیر جهان طبیعت بر جهان نفسانی

۲۷۰- کدام گزینه، عبارت‌های زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟ (به ترتیب)

- مقایسهٔ اخلاق ورزشکاران جهان اسلام با اخلاق ورزشی جهان جدید این دو نوع اخلاق را با ارزش‌های کلان اجتماعی نشان می‌دهد.
- آن چه در پاسخ به پرسش گفته می‌شود، هویت فرد را تشکیل می‌دهد.
- حمایت مردم و دولت ایران از مظلومان جهان را نشان می‌دهد.
- پیامبران و اولیای الهی از دیرباز دربارهٔ ابعاد الهی و هویت فردی و اجتماعی انسان و همچنین دربارهٔ غفلت و فراموشی انسان‌ها از سخن گفته‌اند.

- (۱) تمایز - کیستی - تعامل ابعاد مختلف هویت فردی و اجتماعی - فطری - خویشتن
- (۲) تناسب - کیستی - تناسب ابعاد مختلف هویت فردی و اجتماعی - واقعی - بخش خودآگاه هویت
- (۳) تناسب - کیستی - تناسب ابعاد مختلف هویتی فردی و اجتماعی - فطری - خویشتن
- (۴) تعامل - چیستی - تمایز ابعاد مختلف هویت فردی و اجتماعی - خودآگاه - خویشتن

جامعه‌شناسی (۲)

۲۷۱- کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

- (الف) جهان غرب از طریق رسانه، فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را مدیریت می‌کند، غرب مدیریت انتقال فرهنگ خود را در چارچوب اهداف اقتصادی و سیاسی مورد نظر به دست می‌گیرد.
- (ب) قبل از ظهور غرب جدید، روابط اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی بین کشورهای مختلف با حاکمیت‌های متفاوت برقرار بود و سرنوشت تعاملات فرهنگی را نیز تابع خود می‌ساخت.
- (ج) کشورهای غربی بعد از آن که در کشورهای استعمارزده با مقاومت‌های سیاسی و نهضت‌های آزادی‌بخش مواجه می‌شوند، استقلال سیاسی و اقتصادی آنان را به رسمیت می‌شناسند.
- (د) کشورهای غربی برای تأمین منافع اقتصادی خود، نیازمند در هم شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند. آن‌ها برای رسیدن به این هدف در وهلهٔ نخست از رسانه استفاده کردند.

(۱) غ - ص - غ - ص (۲) ص - غ - ص - غ (۳) غ - ص - ص - ص (۴) ص - ص - غ - ص

۲۷۲- به ترتیب هر عبارت به کدام مفهوم یا موضوع اشاره دارد؟

- عنصری که انباشت ثروت سرمایه‌داران را سرعت بخشد.
- فراگرفتن عناصر فرهنگ دیگر بدون تحقیق و گزینش
- آرمان سیاسی فراماسونها
- عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد.

- (۱) رسانه - اشاعهٔ فرهنگی - جهان‌وطنی - توزیع هدفمند علوم طبیعی و علوم انسانی
- (۲) صنعت - انتقال فرهنگی - کاسموپولیتیسیم - ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غربی
- (۳) رسانه - خودباختگی فرهنگی - جهان‌وطنی - ترویج علوم انسانی غیرغربی در جهان غرب
- (۴) صنعت - خودباختگی فرهنگی - کاسموپولیتیسیم - ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی

۲۷۳- علت عبارت‌های زیر در کدام گزینه به درستی نشان داده شده است؟ (به ترتیب)

- انحصار فناوریانه و انحصار سلاح‌های کشتار جمعی
- شکل‌گیری دولت‌هایی که به طور رسمی جدایی خود را از دین اعلام کردند.
- شکل‌گیری اتحادیهٔ عرب و سازمان کنفرانس اسلامی
- نشر و گسترش فرهنگ اسلام
- (۱) حفظ وضعیت مرکز، پیرامون از سوی دولت‌های مرکز - دولت، ملت‌ها - حفظ و حمایت از منافع جهان اسلام و ترویج صلح بین‌الملل - قدرت سیاسی و نظامی
- (۲) حفظ وضعیت مرکز، پیرامون از سوی دولت‌های پیرامون - حاکمیت فئودال‌ها و اربابان بزرگ - مقاومت در برابر سیاست جهانی‌سازی فرهنگی
- (۳) قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی - قوت و قدرت فرهنگی
- (۴) حفظ وضعیت مرکز، پیرامون از سوی دولت‌های مرکز - انقلاب فرانسه - مقاومت در برابر سیاست جهانی‌سازی اقتصادی قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی - قدرت سیاسی و نظامی

۲۷۴- به ترتیب هر دوره زمانی به کدام رویداد مرتبط است؟

- طی قرن بیستم

- قرون نوزدهم و بیستم

- قرن هفدهم تا بیستم

(۱) مقاومت‌های جوامع استعمارزده و مواجه شدن با استعمار نو و فرانسه - سازماندهی سیاسی و اقتصادی جدیدی شکل گرفت که جوامع غربی را به صورت جوامع مرکزی و دیگر جوامع را به صورت جوامع پیرامونی درآورد - فرهنگ غرب شکل جدیدی به روابط میان جوامع با جامعه جهانی بخشید. (۲) فرهنگ کشورهای غیرغربی در حاشیه روابط و سازمان‌های سیاسی و اقتصادی جهانی، وضعیتی متزلزل و آسیب‌پذیر پیدا کرد - فرهنگ غرب شکل جدیدی به روابط میان جوامع با جامعه جهانی بخشید - اقتصاد گسترده‌ای شکل گرفت که تقسیم کارش از مرزهای اقتصادی و سیاسی فراتر رفت و نظامی را پدید آورد که سرنوشت تعاملات فرهنگی را تابع خود قرار نمی‌داد.

(۳) مقاومت‌های جوامع استعمارزده و مواجه شدن با استعمار نو و فرانسه - ژاپن دروازه‌های خود را به روی کشورهای غربی بسته بود و با تهدید کشورهای اروپایی مجبور به برقراری روابط تجاری شد - جوامع غربی به صورت جوامع مرکزی و دیگر جوامع به صورت جوامع پیرامونی درآمدند و فرهنگ کشورهای غربی در حاشیه روابط و سازمان‌های سیاسی و اقتصادی جهانی وضعیتی متزلزل پیدا کردند.

(۴) تغییر عواملی که سبب پیدایش دولت، ملت‌ها در تاریخ معاصر بشری شدند - فرهنگ غرب شکل جدیدی به روابط میان جوامع با جامعه جهانی بخشید - سازماندهی سیاسی و اقتصادی جدیدی شکل گرفت که جوامع غربی را به صورت جوامع مرکزی و دیگر جوامع را به صورت جوامع پیرامونی درآورد و کشورهای مرکز را به پیرامون وابسته ساخت و زمینه ستیز و چالش میان آن‌ها شکل گرفت.

۲۷۵- کدام گزینه در ارتباط با «حالت‌های مختلف جامعه جهانی براساس ویژگی‌های فرهنگی و قدرت تأثیرگذاری جوامع مختلف» و «پیامدهای تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت و کانون‌های صهیونیستی» به ترتیب، نادرست و درست است؟

(۱) هنگامی که یک فرهنگ در سطح جهانی غالب باشد، به میزانی که آن فرهنگ، ویژگی‌های مطلوب یک فرهنگ جهانی را داشته باشد، جامعه جهانی از انسجام برخوردار خواهد بود - تنها هویت فرهنگی جوامع غیرغربی را متزلزل می‌گرداند.

(۲) فرهنگ سلطه که جامعه جهانی را به بخش‌های مرکز و پیرامون تقسیم می‌کند، نمونه‌ای از چالش‌های بین فرهنگی و تمدنی است و جامعه جهانی عرصه حضور فعال فرهنگ‌های متفاوتی است که با یکدیگر تعامل و برخورد خواهند داشت - برخلاف ارزش‌های دموکراتیک جهان غرب است و می‌تواند موجب تضعیف سازوکارهای دموکراسی شود.

(۳) در هر دوره تاریخی، جوامع مختلف و شبکه روابط میان آن‌ها جامعه جهانی را می‌سازد و براساس قدرت و قوت نظامی و اقتصادی جوامع مختلف حالت‌های مختلفی را به خود می‌گیرد - امپراتوری فرهنگی تازه‌ای تأسیس شده است که کشورهای کم‌تر توسعه‌یافته با منابع و امکانات فرهنگی خود در برابر آن مقاومت می‌کنند.

(۴) مواجهه فرهنگ غرب با فرهنگ اسلام نمونه‌ای از چالش‌های درون فرهنگ‌ها و تمدن‌ها در سطح جهان است که در آن فرهنگ یا فرهنگ‌های غالب قدرت اثرگذاری در جامعه جهانی را دارند - بسیاری از منتقدان، نگران این هستند که تمرکز قدرت رسانه در دست چند شرکت قدرتمند موجب تثبیت سازوکارهای دموکراسی شود.

۲۷۶- کدام گزینه به ترتیب با جدول زیر مرتبط است؟

(ب)	(د)	علوم انسانی غربی	حرکت‌های پروتستانی
شعارهای آن‌ها علاوه بر مخالفت با نظام اشرافی، هویتی ضددینی داشت.	قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی را از کشورهای استعمارزده می‌گیرد.	(ج)	(الف)

(۱) دولت‌های سکولار غربی در ابتدا برای حفظ قدرت کلیسا و ایجاد سیاست سکولار، آن‌ها را به خدمت گرفتند - مبلغان مذهبی - موجب می‌شوند که فرهنگ‌های دینی، هویت خود را از نگاه فرهنگ غربی بازنگری و ارزیابی کنند - تک‌محصولی شدن اقتصاد

(۲) دولت‌های سکولار غربی در حمایت از آنان انگیزه دینی داشتند و از تبلیغ مسیحیت برای گسترش فرهنگ خود استفاده کرده‌اند - مبلغان مذهبی - زندگی آدمی را بدون توجه به ابعاد معنوی آن و به گونه‌ای سکولار تعریف می‌کنند و سازمان می‌دهند - قرار گرفتن در چرخه نامتعادل جهانی توزیع ثروت

(۳) دولت‌های سکولار غربی در ابتدا برای حذف قدرت کلیسا و ایجاد سیاست سکولار، آن‌ها را به خدمت گرفتند - فراماسونرها - براساس بنیان‌های هویتی غرب بعد از رنسانس شکل گرفته‌اند - تک‌محصولی شدن اقتصاد

(۴) جهان غرب از طریق آنان بر نخبگان جوامع غیرغربی تأثیر گذاشت - فراماسونرها - فرهنگ‌ها را از علمی که بر پایه بنیان‌های معرفتی دینی است، محروم می‌گرداند - وابستگی اقتصادی

۲۷۷- به ترتیب هر عبارت، پیامد، علت، معنا یا مفهوم کدام گزینه است؟

- کاهش اهمیت مرزهای سیاسی

- برخورد استعماری غرب

- حاکمیت‌های سیاسی - اقتصادی جدیدی بودند که نخستین بار در اروپای غربی با افول قدرت کلیسا پدید آمدند.

(۱) استفاده از شبکه‌های عظیم اطلاعاتی - جوامع غیرغربی را از نظر اقتصادی و سیاسی در موضع ضعف قرار داد - کنت‌ها و لردها

(۲) انباشت ثروت، پدید آمدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی و گسترش صنعت ارتباطات - خودباختگی جوامع غیرغربی - کنت‌ها و لردها

(۳) استفاده از شبکه‌های عظیم اطلاعاتی - خودباختگی فرهنگی جوامع غیرغربی - فئودال‌ها و اربابان بزرگ

(۴) انباشت ثروت، پدید آمدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی و گسترش صنعت ارتباطات - جوامع غیرغربی را از نظر اقتصادی و سیاسی در موضع ضعف قرار داد - دولت، ملت‌ها

۲۷۸- کدام گزینه فرآیند پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت را به درستی نشان می‌دهد؟

(۱) رشد تجارت و برده‌داری - جایگاه بالاتر بازرگانان نسبت به زمین‌داران - نیاز دولت‌ها به حمایت بازرگانان - نیاز بازرگانان به سرمایه و پول

دولتمردان - انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع اروپایی - انتقال ثروت به جوامع اروپایی - پیوند قدرت با ثروت و تجارت و صنعت

(۲) رشد تجارت و برده‌داری - انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع آمریکایی - انتقال ثروت به جوامع اروپایی - جایگاه بالاتر بازرگانان

نسبت به زمین‌داران - نیاز دولت‌ها برای افزایش قدرت به سرمایه و پول بازرگانان - نیاز بازرگانان به حمایت نظامی دولتمردان برای تجارت و سود

- پیوند قدرت با ثروت و تجارت - سرعت بخشیدن به انباشت ثروت سرمایه‌داران از طریق صنعت

(۳) انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی و ثروت به جوامع اروپایی - جایگاه بالاتر زمین‌داران نسبت به بازرگانان - نیاز دولت‌ها برای افزایش قدرت

خود به سرمایه و پول بازرگانان - نیاز بازرگانان برای تجارت و سود به حمایت نظامی دولتمردان - پیوند قدرت با ثروت و تجارت - سرعت

بخشیدن به انباشت ثروت از طریق صنعت

(۴) رشد تجارت و برده‌داری - انتقال برده‌های سیاه‌پوست آفریقایی به مزارع آمریکایی - انتقال ثروت به جوامع اروپایی - جایگاه بالاتر

زمین‌داران نسبت به بازرگانان و تاجران - نیاز دولت‌ها برای تجارت و سود به بازرگانان - نیاز بازرگانان برای تجارت و سود به حمایت نظامی

دولتمردان - پیوند قدرت با تجارت و صنعت - سرعت بخشیدن به انباشت ثروت سرمایه‌داران از طریق ثروت

۲۷۹- به ترتیب در ارتباط با دیدگاه «معتقدین به جهانی شدن» و «مخالفان آن»، کدام گزینه نادرست است؟

(۱) فرآیندی است که هیچ اعتنایی به مرزهای ملی ندارد - چالش‌ها و تضادهایی ایجاد شده است که مقابله با آن‌ها بیشتر توسط جنبش‌هایی صورت می‌گیرد که فراتر از مرزهای سیاسی دولت‌ها عمل می‌کنند.

(۲) نقش کشورها و دولت‌های آن‌ها در جهان تغییر نکرده است - در حال حاضر ابعاد اقتصادی و سیاسی جهانی شدن به گونه‌ای است که نظامی نوین را در سطح جهانی به دنبال آورده و چالش‌های بسیاری را حل کرده است.

(۳) نظامی نوین در سطح جهانی به دنبال آورده است - پیمان‌هایی از قبیل جنبش عدم تعهد و سازمان کنفرانس اسلامی برای مقابله با چالش‌ها و تضادهایی پدید آمدند که پیامد جهانی شدن و عدم اعتنای آن به مرزهای ملی است.

(۴) در حال ایجاد نظامی نوین است که تجارت و تولید بین‌المللی آن را به پیش می‌راند - ابعاد اقتصادی و سیاسی جهانی شدن، چالش‌ها و تضادهایی را پدید می‌آورد که در برابر سیاست جهانی‌سازی اقتصادی قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی مقاومت می‌کنند.

۲۸۰- کدام گزینه به ترتیب به سؤالات زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟

- پیامد استفاده کانون‌های ثروت و قدرت از نهادها و سازمان‌های بین‌المللی چیست؟

- تربیت نخبگان جوامع کشورهای غیرغربی از سوی جهان غرب به کدام شیوه‌ها انجام می‌شود؟

- پیامد انتقال برخی صنایع وابسته جوامع غربی به کشورهای استعمارزده کدام است؟

(۱) موانع موجود بر سر راه تجارت بین‌المللی را برمی‌دارند - توزیع هدفمند علوم طبیعی و علوم انسانی و تثبیت مرجعیت علمی غرب - با وجود رشد و تحول کشورهای استعمارزده، فاصله و وابستگی کشورهای غربی و غیرغربی هم‌چنان حفظ می‌شود.

(۲) استقلال اقتصادی و سیاسی کشورهای مختلف را مخدوش می‌سازند - توزیع هدفمند علوم طبیعی و علوم انسانی و تثبیت مرجعیت علمی غرب - استقلال کشورهای استعمارزده و تعدیل جهانی ثروت

(۳) سرمایه‌گذاری‌ها به منطقه خاصی محدود نمی‌شود - مدیریت رسانه‌ای غرب و تجارت و تولید بین‌الملل - تأمین منافع بیشتر کشورهای استعمارگر و رشد و تحول کشورهای استعمارزده

(۴) تغییرات اقتصادی در سطح جهانی را شناسایی و مدیریت می‌کنند - آموزش دانش‌های راهبردی و ترویج علوم انسانی غربی - مبادلات تجاری در سطح جهانی نامتعادل می‌شود و انتقال ثروت به طرف کشورهای غربی ادامه پیدا می‌کند.

فلسفه و منطق

فلسفه (۲)

۲۸۱- به ترتیب، کدام مورد درباره مفاهیم ذهنی انسان و کدام یک درباره پدیده‌های خارج به کار می‌رود و هر کدام به ترتیب، به چه جنبه‌ای

اشاره می‌کنند؟

- (۱) دلیل - علت - وجودی - معرفتی
(۲) علت - دلیل - معرفتی - وجودی
(۳) علت - دلیل - وجودی - معرفتی
(۴) دلیل - علت - معرفتی - وجودی

۲۸۲- با توجه به آرای هیوم درباره اصل علیت، درستی کدام گزینه را می‌توان استنباط کرد؟

- (۱) برخلاف سایر تجربه‌گرایان که علت را امری عینی و واقعی می‌دانستند، وی علت را حسی و تجربی می‌پنداشت.
(۲) مانند ابن‌سینا به درستی دریافت بود که علت مشاهده‌ناپذیر است و از طریق تجربه حسی قابل درک نیست.
(۳) برخلاف ابن‌سینا تکرار به اضافه وجوددهندگی و وجودگیرندگی بین دو پدیده را موجب اعتقاد به علت می‌دانست.
(۴) مانند سایر تجربه‌گرایان به دلیل مشاهده‌ناپذیر بودن علت، معتقد بود که ما تکرار و با توالی بودن پدیده‌ها را درک می‌کنیم نه علت را.

۲۸۳- دانشمندان وقتی با پدیده‌ای مواجه می‌شوند؟

- (۱) برای فهم علت آن به سراغ عواملی می‌روند که تناسب بیشتری با آن پدیده دارد و علت آن پدیده را در میان آن عوامل جست‌وجو می‌کنند تا به علت ویژه آن دست یابند.
(۲) همواره می‌کوشند که علت یا عامل پیدایش آن پدیده را در میان سلسله علل و معلول‌های آن پدیده جست‌وجو کنند تا بهتر بتوانند به علت کلی آن پدیده دست یابند.
(۳) در اکثر موارد تلاش می‌کنند که ویژگی‌های آن پدیده را بشناسند و به وجه اشتراک آن پدیده با پدیده‌های دیگر پی ببرند تا بهتر بتواند آثار ویژه آن پدیده را شناسایی کنند.
(۴) هر چند برای فهم این‌که از هر علتی کدام معلول پدید می‌آید، از تجربه کمک می‌گیرند، اما از طریق استدلال عقلی سعی می‌کنند آثار و معلول‌های هر علتی را شناسایی کنند.

۲۸۴- عبارت «بنابر آن چه تاکنون تجربه کرده‌ایم، علت‌های خاص، معلول‌های خاص خود را دارند و نمی‌توانیم این اصل را به علت‌هایی که تجربه

نکرده‌ایم، تعمیم دهیم» بیانگر دیدگاه چه کسانی بوده و درباره کدام اصل است؟

- (۱) کسانی که تجربه‌گرای محض هستند - اصل سنخیت علت و معلول
(۲) برخی از عقل‌گرایان اروپایی و عموم فیلسوفان مسلمان - اصل سنخیت علت و معلول
(۳) کسانی که تجربه‌گرای محض هستند - اصل وجوب علی و معلولی
(۴) برخی از عقل‌گرایان اروپایی و عموم فیلسوفان مسلمان - اصل وجوب علی و معلولی

۲۸۵- با توجه به اصل وجوب علی و معلولی درباره رابطه وجود و وجوب نمی‌توان گفت

- (۱) وجوب معلول بر وجود معلول مقدم است.
(۲) وجود علت بر وجوب معلول مقدم است.
(۳) وجوب معلول مقدم بر وجود علت است.
(۴) وجوب معلول متوقف بر وجود علت است.

۲۸۶- کدام گزینه برداشت دقیق‌تر و کامل‌تری از نظریات برخ دانشمندان زیست‌شناس درباره پیدایش اولیه جهان و روند تکاملی تاریخ زیست

موجودات، ارائه می‌دهد؟

- (۱) تغییرات عالم طبیعت، هیچ‌کدام اتفاقی نیست و هر تغییری ناشی از عواملی خاص است.
(۲) سیر پدیده‌ها در جهان یک سیر اتفاقی نیست، بلکه حرکات پدیده‌ها براساس یک غایت و پیش‌بینی قبلی است.
(۳) پیدایش این جهان و تحول و تغییرات بدنی تمام موجودات آن، همگی به صورت اتفاقی بوده است.
(۴) تحولات بسیاری در ساختمان بدنی موجودات این جهان رخ داده که بیانگر سازگاری با محیط بوده است.

۲۸۷- کدام عبارت درست نیست؟

- (۱) امروزه مفهوم اتفاق نه تنها نزد عامه مردم بلکه بر زبان برخی دانشمندان نیز جاری می‌شود.
- (۲) تمامی دانشمندان معتقدند حوادث این جهان می‌توانند مصداق مفهوم اتفاق تلقی شوند.
- (۳) امروزه ممکن است از بعضی نظریات علمی جدید، برخی برداشت‌های غلط فلسفی صورت گیرد.
- (۴) برخی از نظریات دانشمندان درباره پیدایش جهان می‌تواند منجر به انکار اصل سنخیت شود.

۲۸۸- کدام گزینه درباره تفاوت اساسی دیدگاه موافقان علت نخستین و علّة‌العلل با مخالفان آن، گزاره صحیحی را بیان نمی‌کند؟

- (۱) موافقان علت نخستین و علّة‌العلل، اتفاق به معنی نبودن غایت و هدف خاص در حرکات و نظم جهان را انکار می‌کنند.
- (۲) دیدگاه مخالفان علت نخستین و علّة‌العلل، مستقیماً با انکار اتفاق به معنی حوادث بدون هدف و انکار ضرورت علی همراه است.
- (۳) دیدگاه مخالفان علت نخستین و علّة‌العلل، با انکار غایت‌مندی زنجیره حوادث و اتفاقی بودن فرآیندهای تکاملی در جهان همراه است.
- (۴) دیدگاه موافقان علت نخستین و علّة‌العلل، ضرورتاً به قبول یک غایت و هدف نهایی برای اشیا و پدیده‌های جهان منجر می‌شود.

۲۸۹- پذیرش اتفاق به کدام معنا می‌تواند بر اندیشه و تفکر و سبک زندگی یک فرد تأثیرگذار باشد؟

- (۱) اتفاق هم به این معنا که چه بسا که از یک پدیده اثری ظاهر شود که هیچ ربطی به آن ندارد و هم بدین معنا که زنجیره حوادث به سمت هدف معینی به پیش نمی‌روند.
- (۲) اتفاق هم بدین معنا که با حضور علت ناقصه، معلول موجود نمی‌شود و هم اتفاق به معنای رخ ندادن حوادث پیش‌بینی نشده.
- (۳) اتفاق هم بدین معنا که میان پدیده‌ها و علل آن‌ها رابطه ضروری وجود ندارد و هم اتفاق به معنای رخ دادن حوادث پیش‌بینی نشده.
- (۴) اتفاق هم به این معنا که چه بسا که از یک پدیده اثری ظاهر شود که هیچ ربطی به آن ندارد و هم اتفاق به معنای رخ دادن حوادث پیش‌بینی نشده.

۲۹۰- به ترتیب، کدام نظریه با دو معنای اتفاق یعنی نفی اصل سنخیت و نفی غایت‌مندی میان پدیده‌ها و کدام نظریه با اتفاق به معنی نفی اصل

علیت و نفی وجوب‌بخشی علت به معلول سازگار است؟

- (۱) نظریه دموکریتوس - نظریه مربوط به تکامل زیستی موجودات
- (۲) نظریه مربوط به تکامل زیستی موجودات - نظریه مهبانگ
- (۳) نظریه مربوط به تکامل زیستی موجودات - نظریه دموکریتوس
- (۴) نظریه مهبانگ - نظریه مربوط به تکامل زیستی موجودات

منطق

۲۹۱- کدام گزینه درباره استدلال درست نیست؟

- (۱) رسیدن به تصدیق جدید از طریق احکام معلوم قبلی است.
- (۲) برخی از مقدمات استدلال، بدیهی است و نیاز به اثبات ندارد.
- (۳) الزاماً سیر تفکر در استدلال از کلی به سوی جزئی و یا برعکس است.
- (۴) مقدمات استدلال جزء معلومات قبلی ماست.

۲۹۲- کدام گزینه درباره تمثیل نادرست است؟

- (۱) نوعی از استدلال استقرایی است.
- (۲) در توضیح و فهم مطالب در علوم مختلف کاربرد دارد.
- (۳) در فلسفه هم کاربرد دارد.
- (۴) در آن از شباهت دو امر استفاده می‌شود.

۲۹۳- به ترتیب درباره نتیجه استقرای تعمیمی و مقدمات آن می‌توان گفت: و است.

- (۱) احتمالی - کلی
- (۲) یقینی - جزئی
- (۳) قطعی - کلی
- (۴) احتمالی - جزئی

۲۹۴- نوع استدلال در کدام گزینه با بقیه گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) کودک با دیدن مرد عینکی ترسید و فریاد زد، دلیلش هم این بود که او هم چون عینکی است به احتمال زیاد آدم عصبانی‌ای نیز می‌باشد.
- (۲) فلائی حرف‌های عجیبی می‌زنه دقیقاً مثل زید جادوگر، پس احتمالاً فلائی هم جادوگر است.
- (۳) وزیر بهداشت گفت با توجه به این‌که در این چند ماه آمار کشته‌های کرونا زیاد بوده در ماه‌های آینده هم آمار مرگ و میر روند افزایشی خواهد داشت.
- (۴) محمد که آدم باسوادی است فلسفه خوانده، آراس هم که فلسفه خوانده به احتمال زیاد باسواد است.

۲۹۵- وقتی دانش آموز در آزمون‌های آزمایشی گاج سه گزینه را با قطعیت رد می‌کند و یک گزینه را به عنوان گزینه درست انتخاب می‌کند، از

استدلال استفاده کرده است.

- (۱) استنتاج بهترین تبیین
- (۲) قیاسی
- (۳) تعمیمی
- (۴) استقرای تمثیلی

۲۹۶- دانشمندان علوم تجربی در آزمایشگاه‌های فیزیک و شیمی برای تأیید قوانین علمی از استدلال‌های استفاده می‌کنند.

(۱) کلی - استقرایی قوی (۲) کلی - قیاسی (۳) کلی - تمثیلی (۴) جزئی - استقرایی قوی

۲۹۷- در همهٔ گزینه‌ها شرایط استقرای تعمیمی قوی درست بیان شده است؛ به جز

(۱) شباهت کامل نمونه‌های جامعه آماری (۲) تناسب تعداد نمونه نسبت به کل جامعه آماری
(۳) تصادفی بودن نمونه‌های جامعه آماری (۴) شمول طیف‌های مختلف در نمونه‌های جامعه آماری

۲۹۸- کدام یک از موارد زیر دربارهٔ استنتاج بهترین تبیین درست است؟

(۱) تمام احتمالات ممکن را یک به یک بررسی می‌کنند و به نتیجهٔ احتمالی می‌رسند.
(۲) دارای نتیجهٔ ضروری است و در بررسی فرضیه‌های علمی استفاده می‌شود.
(۳) در استنتاج بهترین تبیین ممکن نیست ساده‌ترین احتمال نتیجهٔ مورد نظر باشد.
(۴) هم کارآگاهان و هم دانشمندان در مسائل علمی از آن استفاده می‌کنند.

۲۹۹- ملاک تقسیم استدلال‌ها به دو نوع استدلال قیاسی و استقرایی چیست؟

(۱) حمایت ضروری و یا نسبی نتیجهٔ استدلال از مقدمات استدلال
(۲) حمایت نسبی و یا مطلق استدلال از مصادیق مقدمات
(۳) حمایت ضروری و یا نسبی مقدمات از نتیجهٔ استدلال
(۴) انطباق داشتن یا نداشتن نتیجهٔ استدلال با واقعیت

۳۰۰- به ترتیب در چند مورد از استدلال‌های زیر نتیجه قطعی و در چند مورد نتیجه احتمالی است؟

(الف) همهٔ انسان‌های سالم دارای قلب هستند. پس محمد هم مثل سایر انسان‌های سالم دارای قلب است.
(ب) بعد از بررسی جوانب مختلف مسئله متوجه ناکامی و شکست خودم در بورس شدم.
(ج) چرا مالیات معلمان ما بیشتر از سایر کارمندان است؟ هر که بامش بیش برفش بیشتر.
(د) هر انسانی به آزادی احتیاج دارد من هم انسان هستم؛ من هم مانند دیگران به آزادی احتیاج دارم.
(ه) علت غیبت دانش‌آموزان در آزمون را پیدا کردم، وقتی که اغلب لیست‌های مدرسه را بررسی نمودم.

(۱) ۳ - ۲ (۲) ۲ - ۳ (۳) ۱ - ۴ (۴) ۴ - ۱

فلسفه (۱)

۳۰۱- با توجه به سخنان سقراط، کدام گزینه دلیل گفت‌وگوی وی با مردم دربارهٔ مسائل اساسی زندگی را به درستی بیان می‌کند؟

(۱) رسالتی است که خداوند با ندهای غیبی و در رؤیاها برعهدهٔ وی نهاده بود.
(۲) درخواستی است که مردم آتن به ویژه جوانان مخالف سوفسطائیان از او کرده بودند.
(۳) آشکارسازی اثرات منفی روش سوفسطائیان و تبیین عقلانی برخی مفاهیم فلسفی
(۴) استخراج همهٔ اصول زندگی از سخنان و رفتار سقراط توسط مردم آتن به ویژه جوانان

۳۰۲- کدام یک جزء اصول فکری و اخلاقی سقراط شمرده نمی‌شود؟

(۱) برتری فضیلت بر ثروت (۲) مبارزه با جهل و نادانی (۳) فروتنی در برابر دانش (۴) اقرار به علم و دانایی

۳۰۳- کدام عبارت بیانگر نظر سقراط نیست؟

(۱) کسی که راه درست را یافت و آن را در پیش گرفت، هرگز نباید از خطر هراسی به دل راه دهد.
(۲) نمی‌توان علم و قدرت و عدالت فوق‌بشری را قبول داشت ولی وجود خداوند را منکر شد.
(۳) پسندیده نیست که انسان از ترس مرگ یا هر خطر دیگری از فرمان خداوند سرپیچی کند.
(۴) هرگز نباید به جسم و مال و ثروت توجهی داشت، زیرا سودمندی تنها، از فضیلت حاصل می‌شود.

۳۰۴- «نمی‌دانم» سقراط و «نمی‌دانم» سوفسطائیان به ترتیب ریشه در و دارد.

(۱) تواضع و فروتنی - آگاهی نسبت به جهل و نادانی خود (۲) جهل مرکب - داناپنداری خویش
(۳) عشق به دانایی و فرزاندگی - جهل مرکب و خود بزرگ‌بینی کاذب (۴) عدم اطمینان به همهٔ دانسته‌ها - جهل مرکب و خود بزرگ‌بینی کاذب

۳۰۵- از این فرض سقراط که «اگر مرگ انتقال به جهانی دیگر است که همهٔ درگذشتگان در آن جهان گرد آمده‌اند» کدام نعمت‌ها را نمی‌توان برداشت کرد؟

- (۱) همنشین شدن با نیکان و بلندمرتبه‌گان
(۲) رهایی از توهم دانایی انسان نسبت به مرگ
(۳) روبه‌رو شدن با داوران دادگر جهان دیگر
(۴) رهایی از مدعیانی که عنوان قاضی بر خود نهاده‌اند.

۳۰۶- هر چند می‌توان گفت که سقراط روش بحث ثابتي اما مهم‌ترین ویژگی روش او در گفت‌وگو این بود که

- (۱) داشت - آنچه را که حق بود، از زبان مخاطب یا پاسخ‌دهنده به دست می‌آورد.
(۲) نداشت - سعی می‌کرد که مخاطب یا پاسخ‌دهنده، خود به حقیقت دست یابد.
(۳) نداشت - پاسخ‌هایی از پیش تعیین‌شده دربارهٔ مفاهیم زندگی که دارای اهمیت حیاتی بود، به مخاطب می‌داد.
(۴) داشت - پاسخ‌هایی از پیش تعیین‌شده دربارهٔ مفاهیم زندگی که دارای اهمیت حیاتی بود، به مخاطب داد.

۳۰۷- کدام گزینه، ثمره و نتیجهٔ آشکار ساختن نادانی مدعیان دانش توسط سقراط را به درستی بیان می‌کند؟

- (۱) تقویت دانایی سقراط نزد مردم
(۲) اقرار مدعیان به نادانی خویش
(۳) برکنده شدن ریشهٔ تنومند جهل
(۴) رها شدن از چنگال بدی

۳۰۸- کدام تمثیل به استدلال سقراط دربارهٔ اثبات وجود خداوند، نزدیک‌تر است؟

- (۱) هر کس خورشید را سنگ و ماه را کره‌ای خاکی بیش نداند، ضرورتاً وجود خداوند را انکار نکرده است.
(۲) کسی که وجود انسان را باور دارد، باید صفات و امور مربوط به انسان مانند عدالت و زیبایی را نیز بپذیرد.
(۳) کسی که وجود زمین و لگام و دهنه و سایر امور مربوط به اسب را بپذیرد، باید وجود اسب را باور داشته باشد.
(۴) هر کس وجود آب را قبول داشته باشد، باید به سیال بودن آب و عامل رفع تشنگی آن نیز معتقد باشد.

۳۰۹- در مورد تفاوت اصلی مدعیان دانش با دانشمندان حقیقی کدام عبارت مناسب‌تر است؟

- (۱) مدعیان دانش می‌خواهند به همهٔ انسان‌ها نشان دهند که تا چه پایه نادان هستند.
(۲) دانشمندان حقیقی هم‌چون سقراط درصدد است که به اسرار آسمان و زمین دست یابند.
(۳) مدعیان دانش توهم دانایی دارند و نمی‌دانند که نمی‌دانند و اقرار به دانایی نمی‌کنند.
(۴) دانشمندان حقیقی به دلیل تواضع و فروتنی از اقرار به نادانی خویش هیچ ابایی ندارند.

۳۱۰- با توجه به زندگی، آثار و نظرات سقراط کدام عبارت درست نیست؟

- (۱) می‌توان از طریق مطالعه و تأمل در زندگی او، دفتر اندیشه‌های فلسفی‌اش را ورق زد و به نقش حقیقی فلسفه در زندگی انسان، بیشتر پی برد.
(۲) با طرح مسائل اساسی خدانشناسی و اخلاق سعی می‌کرد عمرش را صرف اصلاح جامعه و شناساندن افکار مغالطه‌آمیز سوفیست‌ها کند.
(۳) می‌توان او را الگویی از یک فیلسوف واقعی دانست که براساس فلسفه‌اش زندگی کرده و در راه پایبندی به آن، جان خود را فدا نموده است.
(۴) از آثارش می‌توان فهمید که هم برای احیای تفکر عقلانی و استواری فضیلت قیام کرد و هم شالودهٔ تفکر فلسفی اصیل را استوار ساخت.

۳۱۱- اگر رضا هنگام خواندن مطالب جدید درس روان‌شناسی سعی کند یادگیری عمیقی داشته باشد و حسین بعد از خواندن درس شیمی کمی

استراحت کند و بعد از آن به مطالعهٔ درس عربی بپردازد، به ترتیب رضا و حسین بر کدام عوامل مؤثر بر فراموشی کنترل داشته‌اند؟

- (۱) اثر گذشت زمان - اثر تداخل
(۲) اثر تداخل - اثر گذشت زمان
(۳) اثر گذشت زمان - اثر گذشت زمان
(۴) اثر تداخل - اثر تداخل

۳۱۲- به ترتیب ویژگی‌های «عمدتاً معنایی»، «حدود نیم ثانیه» و «خدمت‌رسانی به سایر اجزای شناخت»، به کدام نوع از حافظه مربوط می‌شوند؟

- (۱) کوتاه‌مدت - حسی - کوتاه‌مدت
(۲) بلندمدت - کوتاه‌مدت - کوتاه‌مدت
(۳) بلندمدت - حسی - کاری
(۴) کوتاه‌مدت - کوتاه‌مدت - کاری

۳۱۳- به ترتیب عبارت‌های «در بزرگسالان به صورت کلی و خلاصه است» و «لطفاً اولین کلمهٔ آن را بگویید!»، به کدام مراحل حافظه مربوط می‌شوند؟

- (۱) رمزگردانی (مرحلهٔ دوم) - ذخیره‌سازی (مرحلهٔ سوم)
(۲) رمزگردانی (مرحلهٔ اول) - بازیابی (مرحلهٔ سوم)
(۳) ذخیره‌سازی (مرحلهٔ اول) - بازیابی (مرحلهٔ دوم)
(۴) ذخیره‌سازی (مرحلهٔ دوم) - رمزگردانی (مرحلهٔ اول)

۳۱۴- عبارت بیان شده در کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) اگر حافظه شکل نگیرد، تفکر می تواند وجود داشته باشد.
- (۲) حافظه قوی به تنهایی متضمن موفقیت است.
- (۳) ادراک در نقش فراهم سازی داده های خام برای تفکر است.
- (۴) هدف از داشتن حافظه قوی، شکل دهی به تفکر است.

۳۱۵- به ترتیب در کدام گزینه روش بسط معنایی و استفاده از رمزگردانی معنادار به کار رفته است؟

- (۱) ستاره تفاوت بین اتم و مولکول را برای خواهرش توضیح می دهد - الهه در هنگام درس خواندن راه می رود.
- (۲) معصومه از مثال های زیادی استفاده می کند تا دوستش مفهوم «اراده» را درک کند - سعید پلاک ماشین پدرش را با استفاده از تاریخ های تولد و سن خود و خانواده اش حفظ می کند.
- (۳) سارا مفاهیم درس روان شناسی را به زبان خودش بازگو می کند - مائده مطالب هر درس را پیش خوانی می کند تا برداشت کلی داشته باشد.
- (۴) نگین برای حفظ کردن نام رشته کوه های مختلف، آن را همراه با حیوانات مختلف تصور می کند - احسان پیرامون درس ریاضی، در آزمون های خود ساخته و معلم ساخته زیادی شرکت می کند.

۳۱۶- اگر بخواهیم زمان بازیابی اطلاعات را از چند دقیقه تا آخر عمر افزایش دهیم، بهترین راهکار کدام است؟

- (۱) به مطالب به خوبی توجه کنیم.
- (۲) مطالب درسی را مورد استفاده قرار دهیم.
- (۳) به تکرار مطالب بپردازیم.
- (۴) مطالب جدید را جایگزین مطالب قبلی کنیم.

۳۱۷- حافظه مورد استفاده در کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- (۱) در چه سالی به دانشگاه رفته اید؟
- (۲) روش علمی را تعریف کنید.
- (۳) جنگ تحمیلی در چه سالی اتفاق افتاده است؟
- (۴) مقاطع تحصیلی یک دانش آموز که باید از ابتدا تا دیپلم طی کند را نام ببرید.

۳۱۸- در کدام گزینه زیر، حافظه کاذب شکل گرفته است؟

- (۱) مریم هر چه تلاش می کند نام معلم کلاس اول خود را به یاد نمی آورد.
- (۲) سارا صحنه کتک کاری همکلاسی های خود را دقیقاً به مدیر مدرسه بازگو می کند.
- (۳) سحر آخر کتاب رمان را آن طور که دلش می خواهد برای دوستش توضیح می دهد.
- (۴) فرید که شاهد تصادف رانندگی بوده است نمی داند کدام راننده مقصر اصلی تصادف است.

۳۱۹- فرشاد بارها به مطب دندان پزشکی محله خود مراجعه کرده است اما زمانی که پدرش از او می پرسد مطب دندان پزشکی طبقه چندم است،

نمی داند. کدام عامل مؤثر بر فراموشی در این جا رخ داده است؟

- (۱) عوامل عاطفی
- (۲) تداخل اطلاعات
- (۳) گذشت زمان
- (۴) عدم رمزگردانی

۳۲۰- یادآوری کدام جفت از واژگان زیر با خطای کم تری صورت خواهد گرفت و دلیل آن چیست؟

- (۱) لوستر / باران - تنها نشانه بیرونی دارند.
- (۲) شهر / امتحان - علاوه بر نشانه بیرونی، نشانه معنایی دارد.
- (۳) سنتور / آهنگ - تنها نشانه بیرونی دارند.
- (۴) کلم / ترشی - علاوه بر نشانه بیرونی، نشانه معنایی دارد.

روز و تاریخ	بازه ۱ ۹۰ دقیقه	بازه ۲ ۷۵ دقیقه	بازه ۳ ۶۰ دقیقه	بازه ۴ ۷۵ دقیقه	بازه ۵ ۴۵ دقیقه	بازه ۶ ۳۰ دقیقه	اختیاری	اختیاری
شنبه ۱۴۰۰/۰۹/۲۰	تکلیف و مرور درس	فلسفه ۲ درس ۵ کتاب و درسامه/اجزوه	فارسی ۳ درس ۸ کتاب و درسامه/اجزوه	تاریخ ۳ درس ۴ مرور و درس ۵ کتاب	تاریخ ایپا درس ۱۰ تا ۱۲ یا درس ۱۳ یا ۱۴	زبان ۳ درس ۲ (از ص ۴۲ تا ۵۶) کتاب و درسامه/اجزوه	روتین شبانه	اختیاری
یکشنبه ۱۴۰۰/۰۹/۲۱	تکلیف و مرور درس	ریاضی و آمار ۳ فصل ۱ (درس ۳) کتاب و درسامه/اجزوه	زبان ۳ درس ۲ (از ص ۴۲ تا ۵۶) تست	علوم و فنون ۳ درس ۶ کتاب و درسامه/اجزوه	اقتصاد بخش ۳ (فصل ۲) و بخش (فصل ۱) کتاب و ۴ درسامه/اجزوه	جغرافیا ایپا درس ۱ دهم یا درس ۱ یازدهم کتاب و درسامه/اجزوه	روتین شبانه	اختیاری
دوشنبه ۱۴۰۰/۰۹/۲۲	تکلیف و مرور درس	جامعه شناسی ۳ درس ۴ کتاب و درسامه/اجزوه	عربی ۳ درس ۲ (تا ص ۳۷) کتاب و درسامه/اجزوه	جغرافیا ۳ از ص ۳۸ تا ۴۹ کتاب و درسامه/اجزوه	جغرافیا ایپا درس ۲ دهم یا درس ۲ یازدهم کتاب و درسامه/اجزوه	دینی ۳ درس ۶ کتاب و درسامه/اجزوه	روتین شبانه	اختیاری
سه شنبه ۱۴۰۰/۰۹/۲۳	تکلیف و مرور درس	فلسفه ۲ درس ۵ تست	دینی ۳ درس ۷ کتاب و درسامه/اجزوه	منطق درس ۱ کتاب و درسامه/اجزوه	فارسی ۲ مستایش تا درس ۲ کتاب و درسامه/اجزوه	فارسی ۲ درس ۳ تا ۵ کتاب و درسامه/اجزوه	روتین شبانه	اختیاری
چهارشنبه ۱۴۰۰/۰۹/۲۴	تکلیف و مرور درس	علوم و فنون ایپا مستایش تا درس ۳ دهم یا مستایش تا درس ۳ یازدهم کتاب و درسامه/اجزوه	زبان ۲ درس ۱ کتاب و درسامه/اجزوه	منطق درس ۱ کتاب و درسامه/اجزوه	فارسی ۲ مستایش تا درس ۲ کتاب و درسامه/اجزوه	فارسی ۲ درس ۳ تا ۵ کتاب و درسامه/اجزوه	روتین شبانه	اختیاری
پنجشنبه ۱۴۰۰/۰۹/۲۵	تکلیف	ریاضی و آمار ۳ فصل ۱ (درس ۳) تست	عربی ۳ درس ۲ (تا ص ۳۷) تست	ریاضی و آمار ایپا فصل ۱ دهم یا فصل ۱ یازدهم (از ص ۱۱ تا ۱۱) کتاب و درسامه/اجزوه	منطق درس ۶ تست	دینی ۲ درس ۱ کتاب و درسامه/اجزوه	جامعه شناسی ۱	اختیاری
جمعه ۱۴۰۰/۰۹/۲۶	تکلیف	علوم و فنون ایپا مستایش تا درس ۳ دهم یا مستایش تا درس ۳ یازدهم کتاب و درسامه/اجزوه	فارسی ۳ درس ۷ مرور و تست	اقتصاد بخش ۳ (فصل ۲) و بخش (فصل ۱) تست ۴	فلسفه ۱ درس ۷ کتاب و درسامه/اجزوه	جامعه شناسی ۱ درس ۹ و ۱۰ تست	روانشناسی درس ۵ کتاب و درسامه/اجزوه	اختیاری
روز و تاریخ	۹۰ دقیقه	۹۰ دقیقه	۶۰ دقیقه	۹۰ دقیقه	۹۰ دقیقه	۶۰ دقیقه	۹۰ دقیقه	۶۰ دقیقه

آزمون‌های سراسر گاج

گزینه دوسمتر را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

دفترچه شماره ۳

آزمون شماره ۱۲

جمعه ۱۴۰۰/۰۹/۱۹

پاسخ‌های تشریحی

پایه دوازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤالاتی که باید پاسخ دهید: ۲۸۰	مدت پاسخگویی: ۲۶۵ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی		تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
				از	تا	
۱	فارسی		۲۵	۱	۲۵	۱۸ دقیقه
۲	زبان عربی (عمومی)		۲۵	۲۶	۵۰	۲۰ دقیقه
۳	دین و زندگی		۲۵	۵۱	۷۵	۱۷ دقیقه
۴	زبان انگلیسی		۲۵	۷۶	۱۰۰	۲۰ دقیقه
۵	ریاضیات	ریاضی و آمار ۳	۱۵	۱۰۱	۱۱۵	۳۵ دقیقه
		ریاضی و آمار ۱	۱۰	۱۱۶	۱۲۵	
		ریاضی و آمار ۲	۱۰	۱۲۶	۱۳۵	
۶	اقتصاد		۱۰	۱۳۶	۱۴۵	۱۰ دقیقه
۷	علوم و فنون ادبی	علوم و فنون ادبی ۳	۱۵	۱۴۶	۱۶۰	۲۵ دقیقه
		علوم و فنون ادبی ۱	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	
		علوم و فنون ادبی ۲	۱۰	۱۷۱	۱۸۰	
۸	زبان عربی (اختصاصی)		۱۰	۱۸۱	۱۹۰	۱۰ دقیقه
۹	تاریخ	تاریخ ۳	۱۰	۱۹۱	۲۰۰	۲۰ دقیقه
		تاریخ ۱	۱۰	۲۰۱	۲۱۰	
		تاریخ ۲	۱۰	۲۱۱	۲۲۰	
۱۰	جغرافیا	جغرافیا ۳	۱۰	۲۲۱	۲۳۰	۲۰ دقیقه
		جغرافیای ایران	۱۰	۲۳۱	۲۴۰	
		جغرافیا ۲	۱۰	۲۴۱	۲۵۰	
۱۱	جامعه‌شناسی	جامعه‌شناسی ۳	۱۰	۲۵۱	۲۶۰	۳۰ دقیقه
		جامعه‌شناسی ۱	۱۰	۲۶۱	۲۷۰	
		جامعه‌شناسی ۲	۱۰	۲۷۱	۲۸۰	
۱۲	فلسفه و منطق	فلسفه ۲	۱۰	۲۸۱	۲۹۰	۳۰ دقیقه
		منطق	۱۰	۲۹۱	۳۰۰	
		فلسفه ۱	۱۰	۳۰۱	۳۱۰	
۱۳	روان‌شناسی		۱۰	۳۱۱	۳۲۰	۱۰ دقیقه

آزمون‌های سراسر گاج

دروس	طراحان	ویراستاران علمی
فارسی	امیرنجات شجاعی	اسماعیل محمدزاده - مسیح گرجی مریم نوری‌نیا - فاطمه اسدی
زبان عربی	روح‌اله اصغری	شاهو مرادیان - سیدمهدی میرفتحی علیرضا شفیعی - پریسا فیلو
دین و زندگی	مرتضی محسنی کبیر	بهاره سلیمی - عطیه خادمی
زبان انگلیسی	امید یعقوبی فرد - مهدیه حسامی	مهدیه حسامی - مریم پارسائیان ساناز فلاحتی
ریاضیات	محمد یگانه	ندا فرهختی - مریم ولی‌عابدینی مینا نظری
اقتصاد	سیدامیرحسین میراسکندری	مریم پارسائیان - رقیه بژند مریم میرقاسمی
تاریخ	محمداسماعیل سلمان‌پور	سیده مریم میرقاسمی - فاطمه ساریخانی مریم پارسائیان - لیلا عباسی
جغرافیا	محسن مصلاهی	مریم پارسائیان - سیده مریم میرقاسمی لیلا عباسی
جامعه‌شناسی	مبینا تاجیک	مریم پارسائیان - رقیه بژند فاطمه ساریخانی - مریم میرقاسمی
فلسفه و منطق	حیدر جلالی	مریم پارسائیان - مریم میرقاسمی
منطق	ابراهیم امینی	
روان‌شناسی	نگار کاغذگران	سیده مریم میرقاسمی - مریم پارسائیان رقیه بژند - لیلا عباسی

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعتی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: مریم جمشیدی عینی - مینا نظری

بازبینی دفترچه: بهاره سلیمی - عطیه خادمی

ویراستاران فنی: ساناز فلاحتی - مروارید شاه‌حسینی - مریم پارسائیان - زهرا رجبی

سرپرست واحد فنی: سعیده قاسمی

صفحه‌آرا: فرهاد عبدی

طراح شکل: ربابه الطافی - آرزو گل‌فر

حروف‌نگاران: پگاه روزبهانی - مینا عباسی - مهناز السادات کاظمی - فرزانه فتاحی - فرزانه رجبی

امور چاپ: علی مزرعتی

فروشگاه مرکزی گاج: تهران - خیابان انقلاب
نیش بازارچه کتاب

اطلاع‌رسانی و ثبت نام ۰۲۱-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی www.gaj.ir

به نام خدا

حقوق دانش‌آموزان در آزمون‌های سراسری گاج

داوطلب گرامی؛ با سلام در اینجا شما را با بخشی از حقوق خود در آزمون‌های سراسری گاج آشنا می‌نمایم:

- ۱- اطلاعات شناسنامه‌ای و آموزشی شما مانند نام، نام خانوادگی، جنسیت و گروه آزمایشی بایستی به صورت صحیح در بالای پاسخ‌برگ درج شده باشد.
- ۲- آزمون‌های سراسری گاج باید راس ساعت اعلام شده در دفترچه، شروع و خاتمه یابد.
- ۳- محل برگزاری آزمون باید از لحاظ سرمایش و گرمایش، نور کافی، نظافت و سایر موارد در حد مطلوب و استاندارد باشد.
- ۴- سؤالات آزمون‌های سراسری گاج بایستی نزدیک‌ترین سؤالات به کنکور سراسری باشد و عاری از هرگونه اشکال علمی و تایپی باشد.
- ۵- در هنگام برگزاری آزمون باید تغذیه رایگان دریافت نمایید.
- ۶- بعد از هر آزمون و به هنگام خروج از جلسه آزمون بایستی پاسخ‌نامه‌ی تشریحی هر آزمون را دریافت نمایید.
- ۷- کارنامه‌ی هر آزمون بایستی در همان روز آزمون به روش‌های ذیل تحویل شما گردد:

• مراجعه به سایت گاج به نشانی www.gaj.ir

• مراجعه به نمایندگی.

۸- خدمات مشاوره‌ای رایگانی که در طی ۱ مرحله آزمون (ویژه داوطلبان آزاد) ارائه می‌گردد شامل:

- برگزاری جلسه مشاوره حضوری به صورت انفرادی حداقل یکبار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.
- تماس تلفنی حداقل ۲ بار در طی هر آزمون توسط رابط تحصیلی.
- تماس تلفنی با اولیا حداقل یکبار در هر فاز [آزمون‌های سراسری گاج در چهار فاز تابستانه، ترم اول، ترم دوم و جامع برگزار می‌گردد].
- بررسی کارنامه آزمون توسط رابط تحصیلی در هر آزمون.

چنانچه در هر یک از موارد فوق کمبود و یا نقصی مشاهده نمودید لطفاً بلافاصله با تلفن ۰۲۱-۶۴۲۰-۰۲۱ تماس حاصل نموده و مراتب را اطلاع دهید.

در گاج، بهترین صدا،

صدای دانش‌آموز است.

فارسی

۱

۳ واژه مترادف: ایدون: این چنین

توجه: در گزینه (۱) واژه دستور در معنی «قاعده و روش» به کار رفته است.

۲

۲ معنی درست واژه‌ها:

جلجل: جمع جلجل، زنگ، زنگوله

گرزه: ویژگی نوعی مار سستی و خطرناک (شرزه: خشمگین)

رایزن: مشاور، کسی که در کاری با وی مشورت کنند.

۳

۳ معنی درست واژه در سایر گزینه‌ها:

(۱) استرحام: رحم خواستن، طلب رحم کردن

(۲) معجر: سرپوش، روسری (مجرم: آتشدان)

(۴) مألوف: خو گرفته

۴

۱ املاي درست واژه در سایر گزینه‌ها:

(۲) ازل: زمان بی‌آغاز (عزل: برکناری)

(۳) اسرار: رازها (اصرار: پافشاری)

(۴) قرب: نزدیکی (غرب: از جهات چهارگانه)

۵

۳ املاي درست واژه‌ها:

طبع: ذات، سرشت (تبع: پیروی)

غالب: پیروز، چیره، مسلط (قالب: شکل، هیأت)

۶ املاي همه بیت‌ها درست است.

۷

۳ یکی از شیوه‌های طنزنویسی، نقیضه‌پردازی یا تقلید از آثار

ادبی است؛ ابیات مطرح شده در گزینه ۳ نقیضه‌ای از صادق هدایت است که با توجه به شعر دماوندیة ملک‌الشعرای بهار سروده شده است.

۸

۳ پارادوکس: —

جناس ناقص: —

تشخیص: جان‌بخشی به عندلیب

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) استعاره: فریاد عندلیب (اضافه استعاری)

مراعات نظیر: پرده - ساز / عندلیب - گل

جناس تام: پرده (پوشش) و پرده (نوا)

(۲) کنایه: بی‌پرده شدن کنایه از آشکار شدن

اسلوب معادله: پوشیدگی گل فریاد عندلیب را هزار برابر کرد همان طور که پرده بسیار داشتن، موجب بی‌پرده شدن ساز می‌شود.

تضاد: یکی ≠ هزار

(۴) حسن تعلیل: دلیل آواز خوانی بلبل، پنهان بودن چهره گل است.

واج‌آرایی: تکرار صامت «ر»

ایهام تناسب: هزار: ۱- عدد ۱۰۰۰ (معنی درست) ۲- بلبل (معنی نادرست / تناسب با عندلیب و گل)

۹

۱ بررسی آرایه‌ها:

ایهام (بیت «ج»): دار: ۱- خانه ۲- چوبه دار

ایهام تناسب (بیت «ب»): لاله: ۱- گل لاله (معنی درست) ۲- نوعی چراغ (معنی نادرست / تناسب با «شمع»)

تشبیه (بیت «الف»): خود به کشتی - موج به کمند - مقایسه خود با موج

تلمیح (بیت «و»): اشاره به روایت تلاش اسکندر برای دستیابی به آب حیات

واج‌آرایی (بیت «ه»): تکرار صامت‌های «ر»، «ت / ط» و «م»

۱۰

۴ ایهام: دلنشین: ۱- دلپذیر ۲- دل‌دوز و بر دل نشیننده (صفت تیر)

جناس همسان: —

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ایهام: مهر: ۱- محبت ۲- خورشید

مجاز: جام مجاز از شراب

(۲) ایهام تناسب: روی: ۱- رویه و سطح (معنی درست) ۲- چهره (معنی نادرست / تناسب با «دست»)

اغراق: این‌که در اثر برداشتن استخوان شاعر آتش از بال هما برخیزد.

(۳) ایهام: سودا: ۱- عشق ۲- سیاه ۳- معامله

کنایه: سیاه کردن روز کسی / سیه‌روز بودن

۱۱

۲ بررسی آرایه‌های موجود در بیت:

تشبیه: سرو به یار

مجاز: چمن مجاز از باغ

ایهام: راست: ۱- دارای اعتدال قامت ۲- به درستی

تکرار: تو - سرو

۱۲

۱ صائب: منادا

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) غمت خاک کوی را هر شب ز دیده تر من آب داده .

نوار

(۳) چه غم برای تو (تو را) [است] (وجود دارد)

نوار

(۴) خواب آسایش به گرد چشم نرگس نمی‌گردد.

نوار

۱۳

۳ ترکیب‌های اضافی: پرده چشم - چشم بصیرت - خواب

بیهوشی - وقت خواب - بستر خود [۵ ترکیب]

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) امید ثمر - ایام بهاران - در گلشن (گلشن ... را در) - گلشن خود [۴ ترکیب]

(۲) ایام ما - ذوق گرفتاری - دل اطفال (اطفال ... را دل) - اطفال مکتب [۴ ترکیب]

(۴) بهشت ... من - دل شب‌ها - دستم - دامن شب [۴ ترکیب]

۱۴

۲ واژه «بهتر» در گزینه (۲) نقش وصفی دارد و در سایر گزینه‌ها

نقش مسندی.

تیر کج دارالامانی بهتر از کمان ندارد.

صفت

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اگر ریشه نخل جوان در خاک باشد، بهتر [است]

مسنر

(۳) مرغ زیرک آشیان به شاخ سرو بندد بهتر [است]

مسنر

(۴) اگر باغبان گل را به دست خود نچیند بهتر [است]

مسنر

۱۵ ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) هر عمارت (~ امارت)

(۳) حکایتی ... غریب (~ قریب)

(۴) این بحر (~ بهر)

توجه: در گزینه (۱) واژه «ثواب» در ترکیب اضافی به کار رفته است.

۱۶ ۳ سه جزئی با مسند: گلشن حسن ... خرم می‌شود / اشک بلبل

... شبنم می‌شود

چهارجزئی با مفعول و مسند: —

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) سه جزئی با مسند: ... [هر کس] ثابت قدم گردیده است

چهارجزئی با مفعول و مسند: هر که کوه را ابر سبک جولان تصور می‌کند

(۲) سه جزئی با مسند: غنچه پیکانش خندان تر گردد

چهارجزئی با مفعول و مسند: [من] سینه [را] هدف سازم

(۴) سه جزئی با مسند: [هر کس] زخمی گشته است

چهارجزئی با مفعول و مسند: هر کس گوشمال را به شمرد

توجه: این سؤال با توجه به شیوه طراحی سازمان سنجش در آزمون‌های

سراسری دو سال اخیر طرح شده است. (هر چند در کتاب درسی اشاره

مستقیمی به اجزای اصلی جملات نشده است.)

۱۷ ۴ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): ناتوانی عناصر و

وسایل شناخت مادی از درک معنویات

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) ضرورت صیانت نفس / توصیه به دور شدن از فریب مادیات و غفلت

(۲) دشواری دستیابی به حقایق برای رهروان

(۳) در آمیخته بودن مادیات و معنویات در وجود انسان

۱۸ ۳ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۳): بی‌اهمیت بودن مال

و مقام و جایگاه‌های مادی در برابر عشق

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) یکسان بودن ارزش و حقوق انسان‌ها

(۲) عافیت و آسایش در فقر است.

(۴) بی‌توجهی متواضعان و خاکساران به جایگاه‌های مادی

۱۹ ۴ مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): شنونده شایسته،

انگیزه سخن‌گوست.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) تفاخر به توانمندی در سخن‌پردازی

(۲) اغراق در خوش‌سخنی معشوق

(۳) ضرورت پنهان ماندن هنر / زیان جلوه‌گری

۲۰ ۳ مفهوم گزینه (۳): دعوت به نیک‌خواهی درباره دیگران

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: تفاوت ظرفیت‌ها

۲۱ ۳ مفهوم گزینه (۳): تنها سخن است که می‌ماند. / سخن سبب

مانایی نام سخنور پس از مرگ است.

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: حیات‌بخشی عشق

۲۲ ۲

مفهوم گزینه (۲): خشکی زهد / نکوهش زاهدان

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: بی‌تأثیری عشق در بی‌بهرگان از عشق

۲۳ ۲

مفهوم گزینه (۲): رنج هجران

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: حضور مداوم یاد معشوق در برابر عاشق

۲۴ ۳

مفهوم گزینه (۳): اغتنام فرصت

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: تقدیرگرایی

۲۵ ۴

مفهوم مشترک عبارت سؤال و گزینه (۴): عاقبت وخیم ظلم /

اثر ظلم به ظالم می‌رسد.

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱ و ۲) تغییر ناپذیری سرشت ظالمان

(۳) ضرورت غافل نشدن از ظلم و ظالم

زبان عربی (عمومی)

■ مناسب‌ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا تعریب مشخص کن (۳۵ - ۲۶):

۲۶ ۳ ترجمه کلمات مهم: هو الَّذي: او کسی است که / يَقْبَلُ التَّوْبَةَ:

توبه را می‌پذیرد / عبادِه: بندگان / يَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ: از بدی‌ها می‌گذرد

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) «الَّذي» باید به صورت «کسی است که» ترجمه شود، ضمیر «شان» اضافی

است، «يقبل» فعل است نه اسم!

(۲) «تنها» معادلی ندارد: «او کسی است که»، ضمیر «شان» اضافی است،

«سيئات: گناهان، بدی‌ها»

(۴) ضمیر «ه» ترجمه نشده است، «يقبل» فعل مضارع است.

۲۷ ۲

ترجمه کلمات مهم: مَنْ: هر که / أَرَادَ: می‌خواهد / أَنْ يُحَقِّقَ:

محقق سازد / لِيُؤَصلَ: باید ادامه دهد / دَوَّوياً: با پشتکار / لَا تُضَعِفُ عَزْمَهُ

المشاكِلَ: نباید مشکلات اراده‌اش را تضعیف کنند

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) «أَرَادَ: می‌خواهد» نه «دوست دارد»، «يُحَقِّقُ» معلوم است، «يُؤَصلَ: ادامه

دهد» نه «برسد».

(۳) «يُحَقِّقُ» معلوم است نه مجهول، «المشاكل» فاعل است: «مشکلات ... را

ضعیف نکنند»

(۴) «يؤصل» ترجمه نشده است، «لَا تُضَعِفُ عَزْمَهُ المشاكِلَ» نادرست ترجمه

شده است.

۲۸ ۱

ترجمه کلمات مهم: لِلدَّلَافِينِ أَنْوَفُ حَادَّةٌ: دلفین‌ها بینی‌هایی

تیز دارند / تَسْتَخْدِمُهَا: آن‌ها را به کار می‌گیرند (می‌برند) / عِنْدَمَا: هنگامی که

/ تُهَاجِمُهَا سَمَكَةُ الْقَرْشِ: کوسه‌ماهی به آن‌ها حمله‌ور می‌شود

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۲) «برای» ترجمه نادرستی از «لِ» در این ساختار است، «سَمَكَةُ» فاعل است

نه مفعول، «تَسْتَخْدِمُهَا» معلوم است نه مجهول.

(۳) «برای» نادرست است، «سَمَكَةُ الْقَرْشِ» مفرد است نه جمع.

(۴) «تَسْتَخْدِمُهَا» معلوم است: «آن‌ها را به کار می‌گیرند»

■ متن زیر را با دقت بخوان، سپس متناسب با آن به سؤال‌های زیر پاسخ بده (۴۲ - ۳۶):

جنگ به عنوان یک اصطلاح سیاسی، نبردی است میان دو کشور یا بیشتر که یکی از آن‌ها تلاش می‌کند بر دیگری چیره شود یا آن را از بین ببرد. و صفحات تاریخ پر است از جنگ‌هایی که در آن‌ها خانه‌ها و شهرها ویران شده‌اند و بسیاری از مردمان کشته شده‌اند! در پس شروع جنگ‌ها عللی وجود دارد، از جمله طمع در توسعه کشور و تسلط بر دیگر کشورها یا تحمیل کردن دین یا اندیشه‌ای، یا دست یافتن به منابع طبیعی!

و با پیشرفت علمی انسان انواع جدیدی از جنگ‌ها ظهور کرده است، مانند جنگ بیولوژیک، جنگ سایبری (اینترنتی) و جنگ رسانه‌ای. و بزرگ‌ترین دو جنگی که تاریخ جدید شاهد آن بوده است، جنگ اول و دوم جهانی است!

۳۶ ۳ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) ترجمه: در هر جنگی دو طرف وجود دارد که با هم می‌جنگند و برای شکست دیگری تلاش می‌کنند! (✓)
- (۲) ترجمه: آن‌چه را که تمدن‌ها در طول صدها سال می‌سازند، جنگ در ساعاتی آن‌ها را نابود می‌کند! (✓)
- (۳) ترجمه: جنگ نتایجش ترسناک است و به ندرت در صفحات تاریخ چیزی از جنگ پیدا می‌کنیم! (✗)؛ قسمت دوم این گزینه کاملاً برعکس چیزی است که در متن آمده است: «و صَفَحَاتُ التَّارِيخِ مَلِيئَةٌ بِالْحُرُوبِ الَّتِي ...»
- (۴) ترجمه: باید از جنگ دوری کرد، اما گاهی گریزی از آن نیست! (✓)

۳۷ ۲ براساس متن:

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) ترجمه: جنگ‌ها در گذشته ویرانگرتر بودند! (✗)؛ چنین ادعایی در متن نشده است.
- (۲) ترجمه: نوع جنگ‌ها تغییر می‌کند، همان‌طور که ابزارهای جنگیدن پیشرفته می‌شوند! (✓)؛ با توجه به انواع جدید جنگ‌ها مانند جنگ سایبری و ...
- (۳) ترجمه: پیشرفت دانش برای انسان فقط ویرانی را به بار آورده است! (✗)؛ واژه «فقط» گزاره را نادرست کرده است.
- (۴) ترجمه: جنگ جهانی دوم بزرگ‌ترین جنگ در تاریخ است! (✗)؛ چون در متن گفته شده است، جنگ‌های جهانی اول و دوم در تاریخ معاصر بزرگ‌ترین جنگ‌ها هستند.

۳۸ ۲ [گزینه] نادرست را مشخص کن:

جنگ زمانی به وجود می‌آید که

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) ترجمه: کشوری می‌خواهد بر دیگری دینش را تحمیل کند! (✓)
- (۲) ترجمه: پدیده‌های طبیعی خانه‌های شهرها را نابود می‌کنند! (✗)؛ این مورد، در پاراگراف دوم اشاره نشده است.
- (۳) ترجمه: منابع طبیعی کم می‌شوند! (✓)
- (۴) ترجمه: حکومتی به زمین‌هایی که بر آن حکومت دارد، قانع نمی‌شود! (✓)

۲۹ ۳ ترجمه کلمات مهم: تَعَالَى: بیا / نَتَعَرَفْ عَلَيَّ: آشنا شویم با /

واحدٍ مِن: یکی از / أَدْكِي الْحَيَوَانَات: باهوش‌ترین حیوانات / الَّتِي: که / يَسْتَعِينُ الْإِنْسَانُ بِهَا: انسان از او یاری می‌گیرد

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) دَقْتُ کُنید «يَسْتَعِينُ» مضارع است نه ماضی.
- (۲) «تَعَالَى: بیا» صيغة مفرد مؤنث مخاطب است، «أَدْكِي» اسم تفضیل است، بسیاری از کارها (← کارهای بسیاری)، «نَتَعَرَفْ: آشنا شویم»
- (۴) «أَدْكِي: باهوش‌ترین» اسم تفضیل است، «يَسْتَعِينُ: یاری می‌گیرد».

۳۰ ۴ ترجمه کلمات مهم: غَمِلَ: کار کردند / مَهْنَدَسُونَا الْمُجِدِّدُونَ:

مهندسان تلاشگر ما / تَطَوَّرَ: بهینه‌سازی، توسعه / حَتَّى أَقْبَلَ عَلَيَّ: تا این‌که روی آوردند

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) «أَقْبَلَ عَلَيَّ» یعنی «روی آوردند» نه «قبول کنند»!
- (۲) «أَقْبَلَ: تا این‌که روی آوردند» ماضی است!
- (۳) «المجدِّون» صفت است و باید در یک ترکیب بیاید: «مهندسان تلاشگر ما»

۳۱ ۲ ترجمه کلمات مهم: لَا تَجْتَمِعُ: جمع نمی‌شود / خَصْلَتَانِ: دو

ویژگی / فِي مَوْمِنٍ: در یک مؤمن

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) «مؤمن جمع نمی‌کند» نادرست است، «این» زائد است.
- (۳) «هست» معادلی ندارد، در واقع این گزینه ترجمه این عبارت است: «هناك خصلتان لا تجتمع»، «مؤمن: مؤمنی» نکره است!
- (۴) «لا» با توجه به مرفوع بودن فعل، «لا»ی نفی است نه نهی: «جمع نمی‌شود»

۳۲ ۲ ترجمه کلمات مهم: إِنْ يُودَّ: اگر ایفا کند، اگر انجام دهد / كَلَّ

عضو: هر عضوی / بِأَحْسَنِ وَجْه: به بهترین شکل / تَتَقَدَّمُ الْبِلَادُ: کشور پیشرفت می‌کند

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) «في المجتمع» باید بعد از «هر عضوی» ترجمه شود، «أَحْسَن» اسم تفضیل است.
- (۳) «إِنْ: اگر» نه «هرگاه»، «كَلَّ عضو: هر عضوی» نه «همه اعضا»، عدم ترجمه «في»، «تَتَقَدَّمُ: پیشرفت می‌کند»
- (۴) در این گزینه ساختار عبارت عربی لحاظ نشده است.

۳۳ ۴ «لَيْتَأَمَّلَ: باید بیندیشد»، «عجائب خلق» ترکیب

اضافی است: شگفتی‌های خلقت

۳۴ ۱ با توجه به مفرد بودن ضمیر «هو»، «مَنْ» باید مفرد ترجمه

شود: «... به کسی داده شود که او برای آن شایسته است.»

۳۵ ۴ اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

- (۱) «نباید تحمیل کنند» فعل نهی است و باید آخر فعل مضارع تغییر کند، «هیچ توانی» باید اسلوب نفی جنس باشد: «لا طاقة لهم»
- (۲) ضمیر «هما» در «تلامیذهما» اضافی است.
- (۳) در این گزینه چون فعل ابتدای جمله آمده است، باید در صيغة مفرد بیاید: «لا يُحَمِّلُ»، «هیچ توانی» اسلوب نفی جنس است: «لا طاقة ...»

۳۹ ۱ کدام موضوع در متن بیان نشده است؟

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) ترجمه: جنگ اولی که میان دو کشور اتفاق افتاد! ((✓))؛ متن درباره جنگ اولی که بین دو کشور رخ داده، صحبت نکرده است!
(۲) ترجمه: انواع جنگ‌ها در عصر کنونی ما! ((×))؛ جنگ بیولوژی، سایبری و ...
(۳) ترجمه: جنگ و نتایج بد آن! ((×))؛ «... ملیتة الحروب الّتی دُمّرت فیها المساکن و المُنَدَن و ...»
(۴) ترجمه: علل جنگ! ((×))؛ «هناک أسباب وراء بدء الحروب؛ ...»
- گزینه نادرست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۴۲ - ۴۰):

۴۰ ۳ «قُتِلَ» فعل مجهول است نه معلوم.

۴۱ ۲ «ظَهَرَت:» پدیدار شده است، فعل لازم است نه متعدی!

۴۲ ۲ دَقَّت کنید: «بین» اسم است نه حرف جرّ! بنابراین اسم

بعدهش مجرور به حرف جرّ نیست، بلکه مضاف‌إلیه است.

■ گزینه مناسب را در پاسخ به سؤال‌های زیر مشخص کن (۵۰ - ۴۳):

۴۳ ۴ «مُسَاعَدَة» درست است؛ بر وزن «مُفَاعَلَة» (مصدر باب «مفاعلة»)

۴۴ ۱ باید فعل «لَا يُصَدِّقُ:» باور نمی‌کنند» باشد نه «يَصَدِّقُ:

راست نمی‌گویند»

ترجمه: برخی از پدیده‌ها عجیب هستند به گونه‌ای که مردم آن‌ها را باور نمی‌کنند!

ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۲) امیدواریم این مرد «آواز نخواند»، زیرا صدای نازیبایی دارد!

(۳) برای خواهرم به مناسبت تولّدش «دستبندی» از طلا خریدم!

(۴) «مدیر داخلی» هتل به مهندس تعمیرات دستور تعمیر کولر را داد!

۴۵ ۴ «الإعمار» مصدر باب «إفعال» است و مفرد، نه جمع «العمر»!

(جمع مکسر «عمر» ← «أعمار»)

بررسی و ترجمه گزینه‌ها:

(۱) «لا» نافیهِ است.

ترجمه: قلب کسی که پروردگارش را بسیار یاد می‌کند، نمی‌میرد!

(۲) با توجّه به معنا «لا» نافیهِ است.

ترجمه: هر که در کارش شکست بخورد، نباید احساس ناامیدی کند!

(۳) «لا» نافیهِ است.

ترجمه: خوشا به حال کسی که از خدا پروا کند و او را نافرمانی نکند!

(۴) «لا» از نوع نفی جنس است.

ترجمه: اَمّتی که فرومایگان بر آن حکومت کنند، هیچ پیشرفتی ندارد!

بررسی گزینه‌ها:

(۱) «بَسَاتین» جمع مکسر است و علامت جرّش همان کسره است.

(۲) «مَسَاجِدُ» مجرور به کسره است.

(۳) علامت جرّ، حرف «یاء» است، زیرا «الْوَالِدِینَ»: مجرور به حرف جرّ و

علامت جرّ آن، حرف «ی» می‌باشد.

(۴) اصلاً حرف جرّ نیامده است.

۴۸ ۲ بررسی گزینه‌ها:

(۱) «نون» در «تَقَنّی» جزء حروف اصلی فعل است.

(۲) در «يَعْطُنِي»: مرا موعظه می‌کند؛ «نون» وقایه به همراه ضمیر «یاء» متکلم است.

(۳) «نون» در «أَتَمَّنّی» جزء حروف اصلی فعل است.

(۴) «نون» در «أَحْسِنِی» جزء حروف اصلی فعل است.

۴۹ ۴ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) با توجّه به صیغه «کانوا»، مثنّی بودن «الطالبین» نادرست است.

(۲) اسم حروف مشبّهة بالفعل منصوب است. بنابراین اسم‌های جمع مذکر سالم باید با پسوند «ین» بیایند.

(۳) در جای خالی دوم، خبر افعال ناقصه می‌آید که منصوب است نه مرفوع (در این گزینه، اسم جمع مذکر سالم با پسوند «ون» آمده است).

۵۰ ۲ حرف مشبّهة بالفعل «إنّ» برای تأکید [کَلّ جملّة اسمیه]

به کار می‌رود.

دین و زندگی

۵۱ ۳ میزان موفقیت انسان در رسیدن به هدف‌های بزرگ، به میزان

تسلط او بر خویش، خودنگهداری و تقوا بستگی دارد، هر قدر هدف بزرگ‌تر باشد، تقوای بیشتری می‌طلبد. خداوند انسان را به عملی راهنمایی می‌کند که اگر آن را به درستی انجام دهد، چنان تسلطی بر خود پیدا می‌کند که می‌تواند موانع درونی را کنار بزند و گام‌های موفقیت به سوی برترین هدف‌های زندگی را به خوبی بردارد، این عمل روزه یا همان «صیام» است و در آیه ۱۸۳ سوره بقره روزه را «لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ:» باشد که تقوا پیشه کنید» بیان داشته است.

۵۲ ۲ وقتی فرد روزه‌دار (صائم) قبل از ظهر به مسافرت برود وقتی که

به حد ترخص رسید باید روزه خود را بخورد و فقط نمازهای چهار رکعتی خود را به صورت قصر یا همان شکسته بخواند یعنی به صورت دو رکعتی ادا شود.

۵۳ ۱ در آیات ۹۰ و ۹۱ سوره مائده می‌خوانیم: «ای مردمی که

ایمان آورده‌اید، به راستی شراب و قمار و بت‌پرستی و تیرک‌های بخت‌آزمایی، پلید و از کارهای شیطانی است پس از آن‌ها دوری کنید تا رستگار شوید، شیطان می‌خواهد با شراب و قمار بین شما دشمنی و کینه ایجاد کند و شما را از یاد خدا دور سازد و از نماز باز دارد.»

۵۴ ۴ در این سؤال مسافر مجموع رفت و برگشت او کم‌تر از ۴۵

کیلومتر یعنی ۸ فرسخ است لذا مسافر به حساب نمی‌آید و باید روزه خود را بگیرد مگر این‌که عذری مانند بیماری داشته باشد و در این صورت نباید روزه بگیرد.

۵۵ ۲ حدیث شریف «خداوند کسی که جوانی‌اش را در اطاعت او

بگذراند دوست دارد» به «پیروی از خداوند» که یکی از راه‌های افزایش محبت به خداوند است، اشاره دارد.

این عبارت که «خداوند عمل به دستوراتش را که توسط پیامبر ارسال شده شرط اصلی دوستی با خود اعلام می‌کند» مؤید «پیروی از خداوند» است.

عبارت «آن کس که به دوستی با خدا افتخار می‌کند با هر چه ضد خداست مقابله می‌نماید» به «بیزاری از دشمنان خدا و مبارزه با آنان» از راه‌های افزایش محبت به خداوند اشاره دارد.

۶۳ ۱ در قسمتی از آیه ۵۹ سوره احزاب می‌خوانیم: «... یُذَنِّبُ عَلَیْهِمْ مِنْ جَلَابِیْهِمْ ذَٰلِكَ اَدْنٰی اَنْ یُّعْرَفَ فَلَ یُؤْذِنْ: پوشش‌های خود را به خود نزدیک‌تر کنند این برای آن‌که به [عفاف] شناخته شوند و مورد آزار قرار نگیرند، بهتر است.»

۶۴ ۳ در آیه شریفه «إِنَّ اللَّهَ رَبِّیَّ وَ رَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ...» رابطه ربوبیت و عبودیت را می‌خوانیم و درمی‌یابیم که ربوبیت علت است و عبادت و بندگی الهی معلول و تابع آن است و آن‌جا که انسان با سختی‌ها و آزمایش‌های الهی برخورد می‌کند «وَ اِنْ اَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ» از خدا رویگردان می‌شود «انْقَلَبَ عَلٰی وَجْهِهِ» و نتیجه و بازتاب این رویگردانی خُسران دنیوی و اخروی «خَسِرَ الدُّنْیَا وَ الْآخِرَةَ ذَٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِیْنُ» می‌باشد.

۶۵ ۲ در آیه ۱ سوره ممتحنه می‌خوانیم: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوَّیْكُمْ أَوْلِیَاءَ تَلْقَوْنَ إِلَیْهِمْ بِالْمُودَةِ وَ قَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ مِنَ الْحَقِّ: ای کسانی که ایمان آورده‌اید دشمن من و دشمن خودتان را دوست نگیرید [به گونه‌ای که] با آنان مهربانی کنید، حال آن‌که آنان به دین حقی که برای شما آمده است، کفر ورزیده‌اند.»

۶۶ ۲ آیه ۱۱ سوره حج می‌فرماید: «وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ یَعْبُدُ اللَّهَ عَلَیْ خُرْفٍ فَإِنْ اَصَابَهُ خَيْرٌ اطمأن بِهِ وَ اِنْ اَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلٰی وَجْهِهِ خَیْرَ الدُّنْیَا وَ الْآخِرَةِ ذَٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِیْنُ: از مردم کسی هست که خدا را بر یک جانب و کناره‌ای [تنها به زبان و هنگام وسعت و آسودگی] عبادت و بندگی می‌کند پس اگر خیری به او رسد، دلش به آن آرام می‌گیرد و اگر بلایی به او رسد از خدا رویگردان می‌شود او در دنیا و آخرت [هر دو] زیان می‌بیند این همان زیان آشکار است.» این آیه درباره کسانی است که عبادت همیشگی ندارند و عبادتشان به صورت مقطعی است و هنگامی که شر یا بدی به آن‌ها می‌رسد از خدا رویگردان می‌شوند و به عبارتی بر طرف و کناره دین و ایمان هستند نه در متن ایمان و اسلام و با تلنگری از مسیر الهی خارج می‌شوند.

۶۷ ۴ در آیه ۴۳ سوره فرقان می‌خوانیم: «أَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَٰهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ تَكُونُ عَلَیْهِ وَكِیْلًا: آیا دیدی آن کسی را که هوای نفس خود را معبود خود گرفت آیا تو ضامن او می‌باشی [و به دفاع از او برمی‌خیزی]؟»

۶۸ ۴ این بیت مؤید یکی از ثمرات و میوه‌های درخت اخلاص یعنی دریافت پاداش‌های وصف نشدنی است، که رسیدن به مقام قرب و نزدیکی به محبوب را از راه بندگی خالصانه خدا به دست آورده‌اند.

۶۹ ۱ پیامبر در حدیث شریف: «نَبِیُّهُ الْمُؤْمِنُ خَیْرٌ مِنْ عَمَلِهِ: نیت مؤمن از عمل او برتر است.» حسن فاعلی و روح عمل را بیان کرده است و مراتب اخلاص به ترتیب اول اندیشه و سپس قلب و در آخر عمل است.

۷۰ ۲ یکی از ثمرات و میوه‌های درخت اخلاص «دستیابی (وصول) به درجاتی از حکمت» است حکمت به معنای علم محکم و استوار و به دور از خطاست که هدف درست و راه رسیدن به آن را نشان می‌دهد و مانع لغزش‌ها و تباهی‌ها می‌شود، انسان حکیم به درجاتی از بصیرت و روشن‌بینی می‌رسد که می‌تواند در شرایط سخت و پیچیده، حق را از باطل تشخیص دهد و گرفتار باطل نشود. مقاومت در برابر دام‌های شیطان نیازمند روی آوردن (اقبال) به پیشگاه الهی و پذیرش خالصانه فرمان‌های اوست.

۵۶ ۱ عفاف حالتی در انسان است که به وسیله آن خود را در برابر تندروی‌ها و کندروی‌ها کنترل می‌کند تا بتواند در مسیر اعتدال و میانه‌روی پیش رود و از آن خارج نشود؛ یعنی در برآورده کردن هر یک از علایق و نیازهای درونی به گونه‌ای عمل نمی‌کند که یا به طور کامل غرق در آن شود (افراط) و از دیگر نیازها غافل شود یا به طور کامل آن را کنار گذارد و به کوتاهی و تفریط دچار شود، بلکه در حد مطلوب و صحیح به برآورده کردن همه نیازها توجه دارد.

به همان میزان که رشته‌های عفاف در روح انسان قوی و مستحکم می‌شود، نوع آراستگی و پوشش او باوقارتر می‌شود و به همان میزان که رشته‌های عفاف انسان ضعیف و گسسته می‌شود، آراستگی و پوشش او سبک‌تر و جنبه خودنمایی به خود می‌گیرد.

۵۷ ۴ دینداری بر دو پایه استوار است: تولی (دوستی با خدا و دوستان او) و تبری (بیزاری از باطل و پیروان او) هر چه دوستی با خدا عمیق‌تر باشد، نفرت از باطل هم عمیق‌تر است. امام خمینی (ره) بر مبنای همین تحلیل به مسلمانان جهان این‌گونه سفارش می‌کنند: «بایست مسلمانان، فضای سراسر عالم را از محبت و عشق نسبت به ذات حق و نفرت و بغض عملی نسبت به دشمنان خدا لبریز کنند.»

۵۸ ۴ امام صادق (ع) (جعفرین محمد) می‌فرماید: «لباس نازک و بدن‌نما نپوشید زیرا چنین لباسی نشانه (علامت) سستی و ضعف دینداری فرد است.»

۵۹ ۳ پیشوایان ما هم در آراستگی باطنی خود تلاش می‌کردند یعنی آراسته به زیبایی‌های اخلاقی بودند و هم به آراستگی ظاهری خود توجه داشتند که نتیجه مرتب بودن وضع ظاهر و توجه به نظافت و زیبایی است، و مؤمنان را نیز به رعایت آن دعوت می‌کردند و آراستگی را از اخلاق مؤمنان می‌دانستند.

۶۰ ۲ همان‌طور که در آیه شریفه می‌خوانیم: «وَ الَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ: اما کسانی که ایمان آورده‌اند به خدا محبت بیشتری دارند.»، لازمه دوست داشتن اطاعت کردن است، که این مفهوم در عبارت قرآنی «فَاتَّبِعُونِیْ یُحِبِّکُمْ اللَّهُ وَ یَغْفِرْ لَکُمْ ذُنُوبَکُمْ وَ اللَّهُ غَفُورٌ رَحِیمٌ: از من پیروی کنید تا خدا دوستان شما باشد و گناهانتان را ببخشد و خداوند بسیار آمرزنده و مهربان است.» تجلی دارد، زیرا نشان‌دهنده آن است که اطاعت از خداوند سبب دوستی خدا و آمرزش گناهان توسط اوست.

۶۱ ۴ ادیان الهی که در اصل و حقیقت یک دین هستند، همواره بر پوشش تأکید کرده‌اند و آن را لازمه دینداری شمرده‌اند، پابندی و التزام زنان یهودی به قانون متعالی حجاب بیانگر این است که از نظر آنان داشتن حجاب به دینداری نزدیک‌تر و در پیشگاه خدا پسندیده‌تر است.

۶۲ ۲ وظیفه الهی حجاب که در آیه شریفه «یُذَنِّبُ عَلَیْهِمْ مِنْ جَلَابِیْهِمْ: پوشش‌های خود را به خود نزدیک‌تر کنند» مذکور است، مانند هر عمل دیگری، هر چه کامل‌تر و دقیق‌تر انجام شود، نزد خدا با ارزش‌تر و آثار و ثمرات فردی و اجتماعی آن افزون‌تر است و فرد را به رشد و کمال معنوی بالاتری می‌رساند. از این‌رو، استفاده از چادر که دو شرط قبل را به طور کامل دارد و سبب حفظ هرچه بیشتر کرامت و منزلت زن می‌گردد و توجه مردان نامحرم را به حداقل می‌رساند اولویت دارد.

۷۱ ۳

آیه ۳۲ سوره یوسف از زبان زلیخا و بیان کننده دمی است که برای حضرت یوسف (ع) گسترده بود: «قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنَنِي فِيهِ وَ لَقَدْ زَاوَيْتُهُ عَنْ نَفْسِهِ فَاسْتَعْصَمَ وَ لَئِنْ لَمْ يَفْعَلْ مَا أُمَرُهُ لَأَيْسَجَنَنَّ وَ لَأَكُونَا مِنَ الصَّاغِرِينَ: گفت (زلیخا) این همان کسی است که مرا در باب آن ملامت می کردید من در پی کام جویی از او بودم و او خویشتن نگه داشت. اگر آن چه فرمانش می دهم، نکند به زندان خواهد افتاد و خوار خواهد شد»

۷۲ ۲

امیرالمؤمنین (ع) با رفتار و سپس گفتار خود، نگرش صحیح خود را از قضا و قدر الهی نشان داد و به آن شخص و دیگران آموخت که اعتقاد به قضا و قدر، نه تنها مانع تحرک و عمل انسان نیست بلکه عامل و زمینه ساز آن است.

۷۳ ۲

برخی چنین پنداشته اند که قضا و قدر الهی با اختیار انسان ناسازگار است (منافات دارد) و تصور می کنند که تقدیر، چیزی غیر از قانونمندی جهان و نظم در آن است در حالی که معنای قدر و قضای الهی این است که هر چیزی مهندسی و قاعده خاص خود را دارد و تمام جهان براساس قواعدی بنا شده است و این قواعد توسط انسان قابل یافتن و بهره گیری است، بدون پذیرش قضا و قدر الهی هیچ نظمی برقرار نمی شود و هیچ زمینه ای برای کار اختیاری پدید نمی آید.

۷۴ ۳

اختیار و اراده انسان در طول اراده الهی است، قانونمندی جهان و چارچوب قضا و قدر الهی، زمینه ساز شکوفایی اختیار است و اراده انسان وابسته به اراده الهی و در طول آن قرار دارد و مانع اراده انسان نمی باشد. وجود «تردید» موضوع تفکر و تصمیم و «پذیرش عواقب عمل»، موضوع «مسئولیت پذیری» از شواهد وجود اختیار را بیان می کند لذا این موضوعات که درباره اختیار است با آیه شریفه «إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَ إِمَّا كَفُورًا» که درباره اراده و اختیار است هم مفهوم می باشد.

زبان انگلیسی

۷۶ ۳

تو باید قبل از آن که در جاده قرار بگیری با دوستت تماس بگیری و مسیر را بپرسی. در غیر این صورت، ممکن است از ترافیک سنگین سر در بیاوری.

توضیح: یکی از کاربردهای فعل وجهی “should” توصیه و نصیحت به انجام یک کار است. مشخص است که در جای خالی اول این سؤال نیز چنین مفهومی مورد نیاز است. از طرفی برای اشاره به احتمال اتفاق موضوعی در حال یا آینده، مانند جای خالی دوم این سؤال، از فعل وجهی “may” استفاده می کنیم.

۷۷ ۴

کدام یک از نظر گرامری صحیح است؟
توضیح: در گزینه های (۱)، (۲) و (۳) وجود کلمات “none”، “never” و “not” به جمله مفهوم منفی می بخشد، پس پرسش تأکیدی آن ها باید مثبت باشد. ولی در گزینه (۴) فعل جمله مثبت است و در نتیجه پرسش تأکیدی را به صورت منفی استفاده می کنیم.

۷۸ ۳

آن ها ۱۰ سال است که زبان فرانسه را یاد گرفته اند. زبان فرانسه آن ها باید خیلی خوب باشد، اما هرگز به اندازه کافی سخت تلاش نمی کنند که در امتحانات خود نمرات خوبی کسب کنند.

توضیح: در این جمله چون می خواهیم نتیجه گیری منطقی کنیم از فعل وجهی “must” استفاده می کنیم. در جای خالی دوم بعد از فعل نیاز به قید حالت داریم که قید حالت با معنای درست در این جا کلمه “hard” است، هم چنین برای کلمه “exams” از حرف اضافه “in” استفاده می کنیم که معنای درستی دارد.

۷۹ ۲

خلبان ها از پرواز مداوم خسته هستند، اما من خودم خیلی عاشق سفر هستم. به نظر من می تواند انرژی بیشتر و احساس خوبی به ما بدهد.
توضیح: برای بیان مغایرت از “but” استفاده می شود.

۸۰ ۱

شکل مجهول صحیح این جمله را انتخاب کنید: «پدرش به او هیچ پولی برای خرید اتومبیل خودش نفرستاد.»

توضیح: با توجه به صورت سؤال شکل مجهول صحیح جمله می خواهیم و به دلیل وجود فعل در زمان گذشته ساده در جمله نیاز به مجهول گذشته ساده داریم یعنی (was / were + p.p.) که در گزینه (۱) دیده می شود. دقت کنید که در گزینه (۳) فاعل از ابتدای جمله حذف نشده و جمله به درستی مجهول نشده است.

۸۱ ۳

این محله شهر نیویورک هر ساله میراث فرهنگی غنی خود را در یک جشنواره جشن می گیرد.

(۱) موقعیت	(۲) شرایط
(۳) میراث	(۴) نتیجه

۸۲ ۲

تضاد شخصیت او و خواهرش چشم گیر است، زیرا او بسیار برون گرا و خونگرم است و خواهرش بسیار خجالتی است.

(۱) ترس	(۲) تضاد
(۳) ترکیب	(۴) مرکب

۸۳ ۱

آن شرکت بزرگ می خواست ملک را برای [ساخت] هتل جدید بخرد، اما مالکان مایل به فروش نبودند.

(۱) مایل	(۲) راحت
(۳) ممتاز	(۴) بی شمار

۸۴ ۱

تأکید بر امتحان گرفتن [زیاد] منجر به استرس بیشتر در بین دانش آموزان می شود و پیامدهای ناکامی را به همراه دارد.

(۱) تأکید	(۲) سرگرمی
(۳) عامل	(۴) هرم

۸۵ ۱

توصیه می کنم تا زمانی که موضوع را جدی بررسی نکرده اید، تصمیم نگیرید.

(۱) توصیه کردن	(۲) ارائه کردن
(۳) توصیف کردن	(۴) درک کردن

۸۶ ۱

جهت آماده شدن برای یک امتحان، سعی کن به آزمون های قدیمی نگاه کنی و آن چه را معلم در کلاس تأکید می کند، تحلیل کنی.

(۱) آماده کردن، حاضر ساختن؛ آماده شدن
(۲) پیشنهاد دادن، توصیه کردن
(۳) انتخاب کردن، برگزیدن
(۴) توسعه دادن، گسترش دادن؛ شکل دادن (به)

۸۷ ۴ با کمک میکروسکوپ می توان تولید سلول های جدید را مشاهده کرد.

- (۱) ارزش
(۲) اطلاعات
(۳) بهشت
(۴) تولید

انسر [نام] یک گروه راک ایرلند شمالی است که ۳ آلبوم منتشر کرده است. اگرچه آن ها کاملاً جوان هستند، اما از گروه های راک دهه ۷۰ مانند لد زپلین یا کلاگ های سیاه الهام گرفته اند. احیاء سومین آلبوم آن ها، در ۳ اکتبر ۲۰۱۱ منتشر شد. نسخه اولیه آلبوم یک فرمت لوکس نسخه محدود با کتابچه ۲۴ صفحه ای و یادداشت های آستین باند، از جمله یک دیسک دوم ۱۱ آهنگی، استودیو، آکوستیک، دمو و جزئیات جلد پیش تر منتشر نشده است. احیاء توسط کریس اسمیت تولید شده و کریس شلدون آن را میکس کرده است. این گروه یک کمبو ۴ نفره با یک گیتار لید، درام، گیتار باس و یک خواننده قدرتمند است. جلد این اثر هنری در زادگاه آن ها، نیوکاسل در ایرلند شمالی عکس برداری شده است. آن تصویری از مناظر زیبا در کوه های مورنس است. پس از بازگشت از تور جهانی خود برای حمایت از [گروه] ای سی دی سی، [گروه] انسر بازگشته اند. آن ها حتی در [ورزشگاه] استاد دو فرانس اجرا کرده اند! تک تک آهنگ ها کاملاً محشر هستند! ملودی ها بسیار جذاب هستند، انرژی خام و خالص است و به نظر می رسد که گیتارها دارند بلندگوها را منفجر می کنند! صدا و تولید کاملاً شفاف است. آهنگ هایی مانند «مشکل» حتی ساز دهنی هم دارند. [گروه] انسر ۱۲ آهنگ جدید برای احیاء ضبط کرده است. صدای کورمک نیسون بسیار بلند است و می تواند هم با تصنیف های ملایم و هم با آهنگ های راک سازگار شود. برای جمع بندی می توان گفت که این یک رکورد برجسته از یک گروه قدرتمند است. همه از این رکورد عالی لذت خواهند برد. امیدواریم خیلی زود شاهد اجرای زنده آن ها باشیم!

۸۸ ۳ توضیح: برای بیان تاریخ دقیق (روز به همراه ماه) از کلمه "on" استفاده می شود.

- ۸۹ ۲
(۱) سایت
(۲) کتابچه
(۳) دیکشنری
(۴) الگو

۹۰ ۲ توضیح: با توجه به عبارت (by Chris Smith) در جمله برای تکمیل معنای آن به فعل مجهول نیاز داریم. از بین گزینه های (۲) و (۴) که مجهول هستند، گزینه (۲) درست است، زیرا فعالیت تمام شده و الان تنها داریم از آن نقل می کنیم.

۹۱ ۱ توضیح: با توجه به ساختار جمله (جانشینی مفعول به جای فاعل) برای تکمیل معنای آن به فعل مجهول نیاز داریم که تنها فعل مجهول ما گزینه (۱) با زمان گذشته ساده است.

۹۲ ۴ توضیح: هرگاه بخواهیم از فعالیتی حرف بزنیم که اخیراً انجام شده و نتایج حاصل از آن قابل مشاهده است از حال کامل استفاده می کنیم. همچنین نیازی به استفاده از فعل مجهول گزینه های (۱) و (۲) نیست، چرا که با توجه به ساختار جمله می توان پی برد که به فعل معلوم برای تکمیل معنای جمله نیاز داریم.

میلیون ها نفر در سرتاسر جهان سفر کردن را دوست دارند. آن ها برای دیدن سایر کشورها و قاره ها، شهرهای مدرن و ویرانه های شهرهای باستانی سفر می کنند، آن ها برای لذت بردن از مکان های دیدنی و با آشنایی با فرهنگ های دیگر سفر می کنند. کشف چیزهای جدید و شیوه های مختلف زندگی، ملاقات با افراد مختلف، امتحان کردن غذاهای مختلف، و گوش دادن به موسیقی های مختلف همیشه جالب است. مردمی که در حومه شهر زندگی می کنند اغلب دوست دارند برای بازدید از موزه ها و گالری های هنری به شهرهای بزرگ بروند، چیزی که در شهر خود ندارند. آن ها دوست دارند در مغازه های شیک خرید کنند و در رستوران های عجیب و غریب غذا بخورند. مردم شهر اغلب اوقات تعطیلات آرام در کنار دریا یا پیاده روی را دوست دارند.

بسیاری از گردشگران دوست دارند از هر چیزی که مورد علاقه آن ها است عکس بگیرند - منظره کوه ها، دریاچه ها، دشت ها، بیابان ها، آبشارها، جنگل ها، انواع درختان، گل ها و گیاهان، حیوانات و پرندگان.

مردم با قطار، هواپیما، کشتی یا قایق و با ماشین سفر می کنند. همه وسایل سفر مزایا و معایب خود را دارند. و مردم با توجه به برنامه ها و ترجیحات خود یکی را انتخاب می کنند. سریع ترین راه سفر با هواپیما است، اما راحت ترین راه سفر با کشتی و ارزان ترین آن سفر با پای پیاده است.

یکی از جاهایی که ارزش سفر به آن را دارد اسکاتلند است. بازدید از اسکاتلند اغلب در ادینبورگ، پایتخت اسکاتلند آغاز می شود. ادینبورگ شهری قدیمی با ساختمان های مهم و جالب فراوان است. پس از لندن، ادینبورگ دومین شهر برای بازدیدکنندگان در بریتانیا است.

اگر ما به سفر علاقه داریم، چیزهای زیادی را می بینیم و یاد می گیریم که هرگز نمی توانیم در خانه ببینیم یا یاد بگیریم، هرچند ممکن است در مورد آن ها در کتاب ها و روزنامه ها بخوانیم و تصاویر آن ها را در تلویزیون ببینیم. بهترین راه برای مطالعه جغرافیا، سفر است و بهترین راه برای شناخت و درک مردم، ملاقات با آن ها در خانه خود است.

۹۳ ۱ با توجه به متن، تمام موارد زیر از دلایلی است که مردم به سفر می روند، به جز

(۱) تا غذاهای متفاوتی بخورند و تمام پولی را که دارند در گران ترین رستوران های شهرهای دیگر خرج کنند
(۲) تا از مکان های قدیمی و باستانی جهان دیدن کنند و شیوه های زندگی دیگران را درک کنند

(۳) برای دیدن مکان هایی که قبلاً ندیده اند و خریدن چیزهایی از مغازه هایی جذاب
(۴) تا با قرار گرفتن در مکانی آرام در ساحل یا کوهستان، خود را آرام کنند

۹۴ ۴ موضوع اصلی بیان شده در متن چیست؟

(۱) اگر پول دارید می توانید به تمام دنیا سفر کنید و هر رستورانی را که در شهرها و کشورهای مختلف می بینید امتحان کنید.
(۲) می توانید کتاب ها و برنامه های تلویزیونی در مورد سفر را بررسی کنید تا مکان های مختلف را در عکس ها و ویدئوها ببینید؛ بنابراین، دیگر نیازی به سفر ندارید.
(۳) برای این که از سفر خود نهایت لذت را ببرید، بهتر است با ماشین [شخصی] خود سفر کنید تا بتوانید در هر شهری که ترجیح می دهید توقف کنید.
(۴) مردم اغلب برای بازدید از مکان هایی که بیشتر از همه لذت می برند و مکان هایی که با شهرشان متفاوت است، سفر می کنند.

۹۸ ۱ چه چیزی والدین را نگران فرزندان خود می‌کند؟

(۱) حوادث خشونت‌آمیز (۲) رسانه‌ها

(۳) رازهای کودکان (۴) نیازهای کودکان

۹۹ ۲ با توجه به متن، عبارت “teenage stereotypes” در

پاراگراف ۲ به چه چیزی اشاره دارد؟

(۱) این ایده که نوجوانان بسیار شادتر از آن چیزی هستند که ما فکر می‌کنیم

(۲) تصور این‌که نوجوانان افرادی عصبانی هستند

(۳) این ایده که نوجوانان دوست‌داشتنی و معقول هستند

(۴) این ایده که نوجوانان نیازهای خود را تشخیص می‌دهند

۱۰۰ ۲ موضوع اصلی پاراگراف ۳ چیست؟

(۱) کلیشه‌ها در مورد نوجوانان (۲) نگرش مثبت نوجوانان به دیگران

(۳) داوطلب شدن برای افراد محروم (۴) تفاوت‌های بین نوجوانان

ریاضیات

۱۰۱ ۳ شش جفت کفش، یعنی ۱۲ لنگه؛ بنابراین تعداد اعضای فضای

نمونه‌ای برابر $n(S) = \binom{12}{4}$ است.

$$n(S) = \binom{12}{4} = \frac{12!}{4!8!} = \frac{12 \times 11 \times 10 \times 9 \times 8!}{4 \times 3 \times 2 \times 1 \times 8!} = 495$$

حال برای آن‌که دو جفت کفش انتخاب شوند، باید از شش جفت، دو جفت انتخاب کرد:

$$n(A) = \binom{6}{2} = \frac{6!}{2!4!} = \frac{6 \times 5 \times 4!}{2 \times 1 \times 4!} = 15$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{15}{495} = \frac{1}{33}$$

۱۰۲ ۱ تعداد اعضای فضای نمونه‌ای انتخاب ۳ نفر از ۴+۵=۹ نفر

است:

$$n(S) = \binom{9}{3} = \frac{9!}{3!6!} = \frac{9 \times 8 \times 7 \times 6!}{3 \times 2 \times 1 \times 6!} = 84$$

برای آن‌که تعداد مردهای انتخابی بیشتر باشد باید حالات زیر را در نظر گرفت:

$$\text{الف) } ۲ \text{ مرد و } ۱ \text{ زن انتخاب شوند. } \binom{5}{2} \times \binom{4}{1} = 10 \times 4 = 40$$

یا

$$\text{ب) } ۳ \text{ مرد انتخاب شود. } \binom{5}{3} = 10$$

و تعداد اعضای پیشامد مطلوب برابر است با:

$$n(A) = 40 + 10 = 50$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{50}{84} = \frac{25}{42}$$

و در نتیجه:

۹۵ ۳ با توجه به متن، اگر شخصی در روستا زندگی می‌کند، احتمالاً

ترجیح می‌دهد به کدامیک از مکان‌های زیر سفر کند؟

(۱) ساحل دریا و در میان درختان جنگل

(۲) یونان و مکان‌های قدیمی و باستانی آن

(۳) پاریس و برج ایفل و رستوران‌های هیجان‌انگیز آن

(۴) یک روستای حومه شهر کوچک در جنوب اروپا که در آن صدای پرندگان و

رودخانه‌ها تنها صدایی است که می‌شنوید

۹۶ ۲ بهترین جایگزین برای کلمه “holiday” در سطر ۶ چه

[کلمه‌ای] خواهد بود؟

(۱) خلأ

(۲) تعطیلات

(۴) بهشت

(۳) پناهگاه

طبق نتایج یک نظرسنجی در مجله یو.اس.ای. ویکند واقعاً شکاف نسلی وجود ندارد. نظرسنجی «نوجوانان و والدین» این مجله نشان می‌دهد که نسل جوان امروزی عموماً با والدین خود خوب کنار می‌آیند و از نحوه تربیت آن‌ها قدردانی می‌کنند. نوجوانان و والدین آن‌ها ممکن است ارزش‌های متفاوتی در زندگی داشته باشند. با این حال، بیشتر احساس می‌کنند که والدینشان آن‌ها را درک می‌کنند و معتقدند والدینشان خانواده را اولویت شماره ۱ زندگی خود می‌دانند. اگرچه بیش از یک سوم نوجوانان چیزی در اتاق خود دارند که دوست دارند آن را از والدین خود مخفی نگه دارند، اما معمولاً چیزی مضرتر از یک دفترچه خاطرات یا یک سی‌دی نیست.

چنین نتایجی ممکن است در چارچوب رویدادهای خشونت‌آمیزی که مردم در مورد آن در رسانه‌ها می‌شنوند تعجب‌آور به نظر برسد. شاید به خاطر چیزهایی که می‌شنوند، والدین نگران این هستند که بچه‌های خودشان پس از رسیدن به سنین نوجوانی از کنترل خارج شوند. با این حال، حقایق در نظرسنجی باید احساس بهتری در ما ایجاد کند. این نظرسنجی به ما نشان می‌دهد که نوجوانان امروزی دوست‌داشتنی و معقول هستند. آن‌ها مطمئناً از افراد عصبانی در کلیشه‌های نوجوانی که همه ما از آن‌ها آگاه هستیم خوشحال‌تر هستند. درست است که برخی از نوجوانان بسیار عصبانی هستند و ما باید نیازهای آن‌ها را بشناسیم، اما بیشتر نوجوانان اصلاً این‌طور نیستند.

برخلاف برخی از کلیشه‌ها، بیشتر نوجوانان معتقدند که باید تفاوت‌های بین افراد را درک کنند. بسیاری از آن‌ها برای خدمات اجتماعی با افراد محروم داوطلب می‌شوند. وقتی درباره خود، دوستان و خانواده‌شان صحبت می‌کنند، مثبت و مغرور به نظر می‌رسند. به طور کلی، این‌ها بچه‌های بسیار خوبی هستند.

۹۷ ۴ با توجه به متن، نظرسنجی در مورد نوجوانان چه چیزی را

درمی‌یابد؟

(۱) آن‌ها دوست دارند چیزهایی مانند دفترچه خاطرات و سی‌دی را از والدین خود پنهان کنند.

(۲) مدت زیادی در اتاق خود می‌مانند و قدر سی‌دی‌های خوب را می‌دانند.

(۳) نحوه‌ای را که والدینشان آن‌ها را تربیت می‌کنند دوست ندارند.

(۴) رابطه خوبی با والدین خود دارند.

$$n(S) = 2 \times 2 \times 2 \times 2 = 2^4 = 16$$

۱۰۷ ۲

$$A = \left\{ (د, د, پ, پ), (د, پ, د, پ), (پ, د, د, پ), (پ, پ, د, د), (د, د, پ, د), (پ, د, پ, د), (پ, د, د, پ), (پ, پ, د, د) \right\} \Rightarrow n(A) = 6$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{6}{16} = \frac{3}{8}$$

۱۰۸ ۲ دانشجویان دانشگاه تهران (جامعه آماری) - عدد ۶۰ (اندازه جامعه)

دانشجویان انتخاب شده (نمونه تصادفی) - عدد ۵ (اندازه نمونه)

۱۰۹ ۴ در گام چهارم چرخه آمار ابتدا داده‌ها را تحلیل و نتایج را ارائه

می‌دهیم. در این گام برای توصیف داده‌های کمی باید هم معیار گرایش به مرکز و هم معیار پراکندگی گزارش شود.

۱۱۰ ۴

$$\bar{x} = \frac{16 + 15 + 13 + a + 17 + 14}{6} = \frac{75 + a}{6} = 15$$

$$\Rightarrow 75 + a = 90 \Rightarrow a = 90 - 75 = 15$$

پس داده‌ها به صورت ۱۶, ۱۵, ۱۳, ۱۵, ۱۷, ۱۴ هستند.

مد داده‌ها عدد ۱۵ است. آن را حذف می‌کنیم و برای داده‌های زیر انحراف معیار را می‌یابیم:

$$16, 13, 17, 14 \Rightarrow \bar{x} = \frac{16 + 13 + 17 + 14}{4} = \frac{60}{4} = 15$$

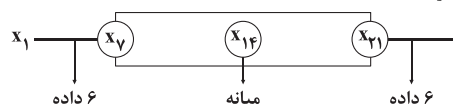
$$\sigma^2 = \frac{(16-15)^2 + (13-15)^2 + (17-15)^2 + (14-15)^2}{4} = \frac{1+4+4+1}{4}$$

$$= \frac{10}{4} = \frac{5}{2} = 2.5 \Rightarrow \sigma = \sqrt{2.5} \approx 1.6$$

$$x = \text{میانگین} + \text{انحراف معیار} = 15 + 1.6 = 16.6$$

۱۱۱ ۳ طبق نکته درسی مندرج در کتاب درسی گزینه (۳) صحیح است.

۱۱۲ ۳ از آنجا که ۲۷ داده داریم پس بر روی هر کدام از

سبیل‌ها (دنباله‌ها) ۶ داده قرار دارند و در نتیجه $15 = (6+6) - 27$ داده داخل و روی جعبه قرار می‌گیرد:

$$6 \times 10 = 60 = \text{مجموع داده‌های سبیل سمت چپ}$$

$$6 \times 30 = 180 = \text{مجموع داده‌های سبیل سمت راست}$$

$$15 \times 18 / 2 = 273 = \text{مجموع داده‌های داخل و روی جعبه}$$

$$\bar{x} = \frac{60 + 180 + 273}{27} = \frac{513}{27} = 19$$

$$20, 20, 18, 18, 18, 17, 15$$

۱۱۳ ۱

$$\bar{x} = \frac{2(20) + 3(18) + 17 + 15}{7} = \frac{40 + 54 + 17 + 15}{7} = \frac{126}{7} = 18$$

$$\sigma^2 = \frac{2(20-18)^2 + 3(18-18)^2 + (17-18)^2 + (15-18)^2}{7}$$

$$= \frac{8 + 0 + 1 + 9}{7} = \frac{18}{7} \approx 2.57 \Rightarrow \sigma = \sqrt{2.57} \approx 1.6$$

$$\Rightarrow \text{انحراف معیار} = \frac{1.6}{18} = \frac{16}{180} \approx 0.08$$

۱۰۳ ۳ تعداد اعضای فضای نمونه‌ای انتخاب ۳ عدد از بین ۱۱ عدد است:

$$n(S) = \binom{11}{3} = \frac{11!}{3!8!} = \frac{11 \times 10 \times 9 \times 8!}{3 \times 2 \times 1 \times 8!} = 165$$

از پیشامد متمم استفاده می‌کنیم:

در بین سه عدد انتخابی حاصل ضرب سه عدد بر ۵ بخش پذیر باشد $A =$

(۵ یا ۱۰ یا هر دو وجود داشته باشد.)

در بین سه عدد انتخابی ۵ و ۱۰ وجود نداشته باشد $A' =$ (عدد انتخابی از بین ۹ رقم غیر ۵ و ۱۰ باشد.)

$$n(A') = \binom{9}{3} = \frac{9!}{3!6!} = \frac{9 \times 8 \times 7 \times 6!}{3 \times 2 \times 1 \times 6!} = 84$$

$$P(A') = \frac{n(A')}{n(S)} = \frac{84}{165} = \frac{28}{55}$$

$$P(A) = 1 - P(A') = 1 - \frac{28}{55} = \frac{27}{55}$$

۱۰۴ ۲ تعداد اعضای فضای نمونه‌ای انتخاب ۳ مهره

از $15 = 6 + 5 + 4$ مهره است:

$$n(S) = \binom{15}{3} = \frac{15!}{3!12!} = \frac{15 \times 14 \times 13 \times 12!}{3 \times 2 \times 1 \times 12!} = 455$$

از پیشامد متمم استفاده می‌کنیم:

حداقل ۱ مهره سبز باشد $A =$ هر سه مهره از رنگ‌های غیرسبز باشند = هیچ‌کدام از مهره‌ها سبز نباشند $A' =$ مجموعاً $11 = 6 + 5 =$ مهره غیرسبز داریم:

$$P(A') = \frac{\binom{11}{3}}{\binom{15}{3}} = \frac{165}{455} = \frac{33}{91} \Rightarrow P(A) = 1 - \frac{33}{91} = \frac{58}{91}$$

۱۰۵ ۴ تعداد اعضای فضای نمونه‌ای برابر است با:

$$n(S) = 5 \times 5 = 25$$

پیشامد مطلوب آن است که عدد حاصل بزرگ‌تر از ۴۳ باشد، یعنی:

$$A = \{44, 45, 51, 52, 53, 54, 55\} \Rightarrow n(A) = 7$$

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{7}{25} = 0.28$$

۱۰۶ ۳ در آزمایش پرتاب یک تاس، عدد اول فرد (۲ حالت) دارد که

شامل ۵ و ۳ است و در غیر این صورت (۴ حالت) یعنی ارقام ۱، ۲، ۴ و ۶ ظاهر می‌شود. حال اگر:

الف) عدد اول فرد ظاهر شود (۲ حالت) دو سکه پرتاب می‌کنیم:

$$(2 \times 2 = 4 \text{ حالت})$$

$$2 \times 4 = 8 = \text{کل حالات این وضعیت}$$

ب) در غیر این صورت (۴ حالت) یک سکه و یک تاس پرتاب می‌کنیم:

$$(2 \times 6 = 12 \text{ حالت})$$

$$4 \times 12 = 48 = \text{کل حالات این وضعیت}$$

و در نهایت تعداد اعضای فضای نمونه‌ای این آزمایش برابر است با:

$$8 + 48 = 56$$

۱۱۴ تعداد داده‌ها در دسته اول را a فرض می‌کنیم:

$$\text{درصد داده‌های دسته اول} = \frac{17/5}{100} = 0/175 = \frac{175}{1000} = \frac{a}{40}$$

$$a = \frac{175 \times 40}{1000} = 7$$

تعداد داده‌ها در دسته اول:

با اضافه شدن ۱۰ داده به داده‌های بعد از میانه الزاماً به داده‌های دسته اول، داده‌ای اضافه نخواهد شد اما تعداد کل داده‌ها در حالت جدید $40 + 10 = 50$ خواهد بود و در حالت جدید درصد داده‌ها در دسته اول برابر است با:

$$\frac{7}{50} \times 100 = 14\%$$

۱۱۵ داده‌ها را مرتب می‌کنیم:

$$10/6, 10/6, 11/2, 11/5, 11/9, 12/3, 12/7, 12/8, 13/5, 30/2$$

$$Q_2 = \text{میانه} = \frac{\text{داده ششم} + \text{داده پنجم}}{2} = \frac{11/9 + 12/3}{2} = 12/1$$

و در نتیجه:

$$Q_1 = 11/2, Q_3 = 12/8$$

$$\frac{11/2 - 2(12/1) + 12/8}{12/8 - 11/2} = \frac{24 - 24/2}{1/6} = \frac{-2}{1/6} = \frac{-2}{1/6} = \frac{-1}{8} = -0/125$$

۱۱۶ تعداد نقطه‌های توپر، فراوانی (تکرار) هر داده را نشان می‌دهد.

اگر داده‌ها را مرتب کنیم، خواهیم داشت:

$$1, 2, 2, 2, 3, 3, 5, 5, 5, 6, 6, 7, 7, 7, 7, 9, 9, 10$$

تعداد داده‌ها ۱۸ تا است.

$$\text{میانه} = \frac{\text{داده دهم} + \text{داده نهم}}{2} = \frac{5 + 6}{2} = 5/5$$

از طرفی مد داده‌ها برابر ۷ است. زیرا بیشترین فراوانی (تکرار) را دارد.

$$\text{میانه} = 5/5, \text{اختلاف مد و میانه} = 7 - 5/5 = 1/5$$

۱۱۷

$$\text{مجموع داده‌ها} = \text{تعداد داده‌ها}$$

$$\Rightarrow \bar{x} = \frac{3 + 5 + 10 + 8 + a + 6 + 8 + 4 + 3a + 7 + 10 + 9}{12}$$

$$= \frac{70 + 4a}{12} = 6/5 \Rightarrow 70 + 4a = 72 \Rightarrow 4a = 72 - 70$$

$$\Rightarrow 4a = 2 \Rightarrow a = 2$$

حال داده‌ها را با دانستن $a = 2$ مرتب می‌کنیم:

$$2, 3, 4, 5, 6, 6, 7, 8, 8, 9, 10, 10$$

می‌دانیم ۷۵ درصد داده‌ها بزرگ‌تر از چارک اول هستند. پس:

$$Q_1 = \frac{4 + 5}{2} = \frac{9}{2} = 4/5$$

۱۱۸ ابتدا داده‌ها را با توجه به فراوانی آن‌ها مرتب می‌کنیم.

تعداد کل داده‌ها ۱۲ تا است:

$$\overbrace{2, 2, 2, 3, 3, 3, 3, 4, 5, 5, 5, 5}^{12}$$

$$Q_1 = \frac{2+2}{2} = 2/5, \quad Q_3 = \frac{5+5}{2} = 5$$

$$Q_3 - Q_1 = 5 - 2/5 = 23/5 = \text{دامنه میان چارکی}$$

$$\text{میانگین} = \frac{(3 \times 2) + (4 \times 3) + (1 \times 4) + (4 \times 5)}{12}$$

$$= \frac{6 + 12 + 4 + 20}{12} = \frac{42}{12} = 3/5$$

و در نهایت تفاضل دامنه میان چارکی از میانگین برابر است با:

$$3/5 - 2/5 = 1$$

۱۱۹

$$7, 8, 9, a, 11, 13, 13, 15, 16, 18, c, 20, 21, d$$

چهارده داده داریم که داده چهارم چارک اول است: $Q_1 = a$ و از آن جا که

مقدار چارک اول بر روی نمودار جعبه‌ای برابر ۱۰ گردیده است پس: $a = 10$

داده یازدهم چارک سوم است: $Q_3 = c$ و از آن جا که مقدار چارک سوم بر روی

نمودار جعبه‌ای برابر ۱۹ است پس:

میانه داده‌ها نیز برابر است با:

$$\frac{\text{داده هشتم} + \text{داده هفتم}}{2} = \frac{13 + 15}{2} = \frac{28}{2} = 14 \Rightarrow b = 14$$

و بیشترین داده نیز براساس نمودار جعبه‌ای داده شده برابر ۲۲ است

پس $d = 22$ و در نهایت:

$$\frac{d - c}{b - a} = \frac{22 - 19}{14 - 10} = \frac{3}{4} = 0/75$$

۱۲۰

$$10 + 6 + 2 + 8 + 6 = 32 = \text{تعداد کل افراد}$$

تعداد افراد گروه B، ۶ نفر است و با تشکیل یک نسبت تناسب ساده می‌توان به

جواب دست یافت:

$$\frac{6}{32} = \frac{x}{360} \Rightarrow x = \frac{6 \times 360}{32} = 67/5$$

۱۲۱ بررسی گزینه‌ها:

(۱) ۲۵٪ داده‌ها بین میانه و چارک سوم (یعنی بین ۱۴/۵ و ۱۷) قرار دارند که

صحیح است.

(۲) نیمی از افراد (۵۰ درصد) نمره‌ای بیشتر از ۹ گرفته‌اند که نادرست است.

باید گفته می‌شد ۷۵ درصد افراد نمره‌ای بیشتر از ۹ گرفته‌اند زیرا ۹ چارک اول است.

$$(۳) \frac{3}{4} (۷۵ \text{ درصد}) \text{ افراد نمره‌ای کمتر از } 14/5 \text{ گرفته‌اند که نادرست است.}$$

باید گفته می‌شد ۷۵ درصد افراد نمره‌ای کمتر از ۱۷ گرفته‌اند. ($Q_3 = 17$)

یا ۵۰ درصد افراد نمره‌ای کمتر از ۱۴/۵ گرفته‌اند. ($Q_2 = 14/5$)

$$(۴) \text{ دامنه میان چارکی داده‌ها برابر است با: } Q_3 - Q_1 = 17 - 9 = 8$$

که این گزینه نیز نادرست است.

۱۲۷ ۳

شاخص بهای کالا در سال ۹۵ - شاخص بهای کالا در سال ۹۸ = درصد تورم
 $\times 100 = \frac{\text{شاخص بهای کالا در سال ۹۵} - \text{شاخص بهای کالا در سال ۹۸}}{\text{شاخص بهای کالا در سال ۹۵}}$

$$\Rightarrow 20 = \frac{84 - x}{x} \times 100 \Rightarrow 20x = 8400 - 100x$$

$$\Rightarrow 120x = 8400 \Rightarrow x = \frac{8400}{120} = 70$$

۱۲۸ ۱

تعداد بیکاران + تعداد شاغلین = جمعیت فعال

$$\Rightarrow 2/5 = 1/2 + x \Rightarrow x = 2/5 - 1/2 = 1/10$$

$$\frac{1/3}{2/5} \times 100 = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 = 16.6\%$$

$$\frac{3-5}{5} \times 100 = -\frac{2}{5} \times 100 = -40\%$$

یعنی شاخص پوسیدگی دندان در سال ۹۹ نسبت به سال ۹۶ به اندازه ۴۰ درصد کاهش داشته است.

۱۳۰ ۱

معیار بررسی خط فقر را میانه در نظر می‌گیریم:

$$\text{میانه} = \frac{Q_2}{2} \Rightarrow 4 = \frac{Q_2}{2} \Rightarrow Q_2 = 8$$

$$\Rightarrow a + 2 = 8 \Rightarrow a = 6$$

$$\left. \begin{aligned} Q_1 &= 6/5 \\ Q_3 &= 11 \end{aligned} \right\}$$

$$\Rightarrow \text{دامنه میان چارکی} = Q_3 - Q_1 = 11 - 6/5 = 4/5$$

$$\text{دامنه تغییرات} = x_{\max} - x_{\min} = 2a - 5 = 2(6) - 5 = 12 - 5 = 7$$

۱۳۱ ۳

میانگین تعداد کلمات + درصد کلمات = شاخص پایه آموزش
 $(\times 0.4) \times \text{در هر جمله} = \text{در هر کلمات}$

$$\Rightarrow 12 = [(10 + x) \times 0.4] \Rightarrow 12 = [4 + 0.4x]$$

$$\Rightarrow 12 = 4 + 0.4x \Rightarrow [0.4x] = 8$$

$$8 \leq \frac{4}{10}x < 9 \xrightarrow{\times 10} 80 \leq x < 90$$

عدد x می‌تواند ۲۰، ۲۱ یا ۲۲ باشد.

۱۳۲ ۴

$$\text{میلیون نفر} = 40 \times \frac{10}{100} = 4$$

$$\text{میلیون نفر} = 40 \times \frac{7}{100} = 2.8$$

$$\Rightarrow \text{میلیون نفر} = 40 - 2.8 = 37.2$$

اگر x میلیون شغل ایجاد شود از تعداد بیکاران x نفر کم می‌شود:

$$\frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100 = 10 \Rightarrow \frac{12 - x}{40} \times 100 = 10$$

$$\Rightarrow \frac{10}{100} = \frac{12 - x}{40} \Rightarrow \frac{1}{10} = \frac{12 - x}{40} \Rightarrow 12 - x = 4 \Rightarrow x = 8$$

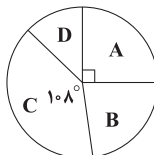
با ایجاد ۸ میلیون شغل، نرخ بیکاری به ۱۰ درصد می‌رسد.

۱۲۲ ۱

اگر مقاطع تحصیلی فوق دیپلم، لیسانس، فوق لیسانس و دکترا

را به ترتیب با A، B، C و D نشان دهیم، خواهیم داشت:

$$\hat{B} + \hat{D} = 36^\circ - (9^\circ + 108^\circ) = 36^\circ - 117^\circ = -81^\circ$$

از طرفی مجموع دانشجویان در مقطع لیسانس (B) و دکترا (D) برابر ۹۰ نفر است. پس:

$$\frac{90}{n} = \frac{162}{36} \Rightarrow n = \frac{90 \times 36}{162} = 20$$

تعداد کل دانشجویان:

و تعداد دانشجویان مقطع فوق لیسانس (C) برابر است با:

$$\frac{108}{36} = \frac{x}{20} \Rightarrow x = \frac{108 \times 20}{36} = 60$$

۱۲۳ ۲

از نمودار حبابی برای نمایش همزمان تنها سه متغیر استفاده

می‌شود.

۱۲۴ ۱

اگر n تعداد متغیرهای اولیه باشد:

$$\text{زاویه بین شعاع‌های مجاور} = \frac{360}{n}$$

حال اگر n+1 متغیر داشته باشیم:

$$\text{زاویه بین شعاع‌های مجاور} = \frac{360}{n+1}$$

طبق آن چه سؤال گفته است:

$$\frac{360}{n} - 12 = \frac{360}{n+1} \Rightarrow \frac{360}{n} - \frac{360}{n+1} = 12$$

$$\Rightarrow \frac{360(n+1) - 360n}{n(n+1)} = 12 \Rightarrow \frac{360n + 360 - 360n}{n(n+1)} = 12$$

$$\Rightarrow \frac{360}{n(n+1)} = 12 \Rightarrow 12n(n+1) = 360 \xrightarrow{\div 12} n(n+1) = 30$$

$$\Rightarrow n^2 + n - 30 = 0 \Rightarrow (n-5)(n+6) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} n-5=0 \Rightarrow n=5 \\ n+6=0 \Rightarrow n=-6 \end{cases}$$

غ ق ق ۶

۱۲۵ ۲

در نمودار راداری مقدار یک متغیر برای مشاهده به بیشینه آن

متغیر به‌ازای همه مشاهده‌ها، اندازه آن مقدار روی شعاع را مشخص می‌کند:

طبق نمودار، تعداد بازی‌های این بازیکن $\frac{3}{100}$ است و از آن‌جا که بیشینه تعداد

$$\frac{3}{100} \times 60 = 1.8$$

بازی‌ها در این تیم ۶۰ می‌باشد، داریم:

ابتدا میانگین را می‌یابیم:

$$\bar{x} = \frac{(5 \times 3) + (9 \times 5) + (18 \times 8) + (13 \times 10) + (5 \times 12)}{5 + 9 + 18 + 13 + 5}$$

$$= \frac{15 + 45 + 144 + 130 + 60}{50} = \frac{394}{50} = 7.88$$

$$\text{خط فقر} = \frac{7.88}{2} = 3.94$$

تعداد افرادی که کم‌تر از ۳/۹۴ میلیون تومان هر ماه درآمد دارند، برابر ۵ است. پس:

$$\frac{5}{50} \times 100 = 10\%$$

۱۳۳ ۲

ب) $\frac{1}{5}$ جمعیت $7/5$ میلیارد نفری کره زمین در کشورهای توسعه یافته و $\frac{4}{5}$ دیگر در کشورهای در حال توسعه و کمتر توسعه یافته زندگی می کنند.

* درآمد سرانه سالانه 50 کشور فقیر $16,000 >$

ج) در گذشته تأمین سرمایه از طریق پس اندازها و ارث رسیده به فرد یا قرض گرفتن از بانک یا افراد دارای اعتبار انجام می شد، اما امروزه با صدور اوراق بهادار و دریافت مستقیم وام از مردم انجام می شود.

د) در ایران، بانک مرکزی وظیفه تهیه دستورالعمل اجرایی و مقررات ناظر بر انتشار اوراق مشارکت را برعهده دارد.

۱۳۸ ۴

نکته مهم در پاسخ به این سؤال این است که شما باید وضع عمومی کشورها را بدانید؛ یعنی نیروی بهترین کشور از نظر توسعه، ایران که وضعیت متوسطی دارد و در نهایت موزامبیک که وضع افتضاحی دارد را با هم مقایسه کنید.

شاخص ها	نرخ مرگ و میر نوزادان (در هر هزار تولد)	امید به زندگی (سال)	نرخ باسودی بزرگسالان (به درصد)	تولید ناخالص داخلی سرانه (به دلار PPP ثابت سال ۲۰۱۱)
نروژ / رتبه اول	۲/۳	۸۱/۶	حدود ۱۰۰	۶۲۴۴۸
موزامبیک / رتبه ۱۸۰	۶۱/۵	۵۵/۱	۵۰/۶	۱۰۷۰
ایران / رتبه ۶۹	۱۴/۴	۷۵/۴	۸۴/۳	۱۵۰۹۰

۱۳۹ ۲ الف) دلایل تقسیم کشورها به دو گروه عقب مانده و پیشرفته:

تحولات چند قرن اخیر
انقلاب صنعتی و فناوری
تلاش و کوشش صحیح برخی کشورها
کم کاری و بی کفایتی سیاستمداران برخی کشورها
غارت ثروت های ملل آسیایی و آفریقایی توسط قدرت های بزرگ

ب) ارزش واقعی سهام بر روی اوراق سهام درج نمی شود، بلکه ارزش اسمی آن ثبت می شود. سایر موارد درج شده روی ورقه سهام عبارتند از: نام شرکت و شماره ثبت آن، مبلغ سرمایه ثبت شده و سرمایه پرداخت شده و ...

ج) پیشرفت، مواردی هم چون تاریخ، جغرافیا، دین و مذهب و ... را لحاظ می کند، اما در رشد و توسعه، این موارد پنهان می ماند.

د) در بورس کالا، مبادلات، کاغذی هستند و خود کالا جابه جا نمی شود.

۱۴۰ ۱

الف) چون هم کالا و هم اوراق بهادار را ذکر کرده، پس خود بازار بورس است، نه یکی از انواع آن.

ب) ورقه سهام، نشان دهنده این است که در شرکت مذکور سهمی داریم.

ج) تنها شرکت های سهامی عام می توانند سهام خود را در بورس عرضه کنند و بفروشند.

د) بورس کالا رسمی و دائمی نیست، اما بورس اوراق بهادار این گونه است.

ساعت ۱۶ بین ساعت های ۱۵ و ۱۷ قرار داد پس از دو نقطه $A(15, 6)$ و $B(17, 12)$ استفاده نموده و معادله خط را به دست می آوریم:

$$m = \frac{y_A - y_B}{x_A - x_B} = \frac{6 - 12}{15 - 17} = \frac{-6}{-2} = 3$$

$$y - y_A = m(x - x_A) \Rightarrow y - 6 = 3(x - 15)$$

$$\Rightarrow y = 3x - 45 + 6 \Rightarrow y = 3x - 39$$

$$\xrightarrow{x=16} y = 3(16) - 39 = 48 - 39 = 9$$

$$2 = |7 - 9| = |-2| = 2 \quad \text{مقدار تخمین زده شده - مقدار واقعی} = \text{خطا}$$

۱۳۴ ۲

$$\left. \begin{aligned} \text{نقطه میانگین} &= \frac{1+3+5+7+9}{5} = \frac{25}{5} = 5 \\ \text{میانگین ماه ها} &= \frac{5+7+10+8+10}{5} = \frac{40}{5} = 8 \end{aligned} \right\} \Rightarrow A(5, 8)$$

از طرفی چون نزدیک ترین سال به سال سیزدهم، سال نهم است پس نقطه $B(9, 10)$ را انتخاب می کنیم:

$$m = \frac{y_B - y_A}{x_B - x_A} = \frac{10 - 8}{9 - 5} = \frac{2}{4} = \frac{1}{2}$$

$$y - y_A = m(x - x_A) \Rightarrow y - 8 = \frac{1}{2}(x - 5)$$

$$\Rightarrow y = \frac{1}{2}x - \frac{5}{2} + 8 \Rightarrow y = \frac{1}{2}x + \frac{11}{2}$$

$$\xrightarrow{x=13} y = \frac{1}{2}(13) + \frac{11}{2} = \frac{13}{2} + \frac{11}{2} = \frac{24}{2} = 12$$

۱۳۵ ۱ نمودار نشان می دهد دوره تناوب ۱۲ سال است. یعنی هر ۱۲

سال نمودار مجدداً تکرار می شود، سال ۹۹ روی محور افقی دیده نمی شود ولی با توجه به دوره تناوب (تکرار هر ۱۲ سال) کافی است ۱۲ تا از آن کم کنیم:

$$99 - 12 = 87$$

یعنی تعداد قطعات تولیدی سال ۹۹ با سال ۸۷ برابر است که این مقدار برابر ۳۵۰۰ واحد است.

$$\left. \begin{aligned} 3500 &= \text{تعداد قطعات تولیدی سال ۹۹} \\ 3000 &= \text{تعداد قطعات تولیدی سال ۸۱} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \text{اختلاف} = 3500 - 3000 = 500$$

اقتصاد

۱۳۶ ۲ بررسی سایر گزینه ها:

۱) بورس با بررسی و شفاف سازی اطلاعات مالی شرکت ها و قیمت گذاری سهام و اوراق بهادار تا حدودی از نوسان شدید قیمت ها جلوگیری می کند.
۳) بورس با فعالیت های خود سرمایه های مورد نیاز پروژه های بزرگ دولتی و خصوصی را فراهم می کند.
۴) بورس با به کار انداختن سرمایه های راکد، حجم سرمایه گذاری را افزایش می دهد و کاری به رکود ندارد.

۱۳۷ ۳

الف) تفاوت رشد و توسعه در این است که رشد در کوتاه مدت و توسعه در بلندمدت اتفاق می افتد. هم چنین باید توجه داشت که رشد شامل توسعه نیست، ولی توسعه شامل رشد است.

۱۴۱ ۴ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

(ب) تعدادی از کشورهای در حال توسعه با پیش‌بینی و اجرای برنامه‌های بلندمدت توانسته‌اند در وضعیت شاخص‌های توسعه خود بهبود نسبی ایجاد کنند. چین از جمله این کشورهاست که با وجود درآمد سرانه نه چندان زیاد، از نظر بسیاری از شاخص‌های توسعه وضعیت نسبتاً مطلوبی دارد.

(ج) پس از بررسی‌های اولیه بورس تهران، در صورت تأیید، مدارک برای هیئت پذیرش فرستاده می‌شود تا این هیئت پس از بررسی نسبت به پذیرش یا رد تقاضا اقدام کند.

۱۴۲ ۱ الف) بهترین معیار سنجش رشد، درآمد سرانه و تولید ناخالص ملی و داخلی و نرخ رشد آن‌ها است.

(ب) نه تنها دلار آمریکا بلکه هر ارز خارجی به دو دلیل معیار مناسبی برای مقایسه درآمد ملی یا سرانه و مقایسه وضعیت رشد کشورها نیست؛ زیرا قیمت ارز به طور روزانه در برخی کشورها نوسان دارد و بسته به سیاست‌های ارزی آن‌ها می‌تواند بالا پایین شود.

(ج) هر کشور که توسعه یافته‌تر باشد، جدا از درآمد سرانه آن، وضعیت مطلوب‌تری در شاخص‌های توسعه انسانی (HDI) دارد؛ اما این به معنای نامناسب بودن درآمد سرانه جهت مقایسه توسعه نیست.

(د) کشور قطر، به خاطر داشتن یک ماده معدنی گران بها و جمعیت کم، از درآمد سرانه مناسبی برخوردار است؛ اما دارای رتبه ۳۲ در شاخص توسعه انسانی است که نشان‌دهنده وضعیت نه چندان مطلوب آن‌ها در توسعه است.

۱۴۳ ۲ الف) هر جا «الگوی متفاوت» را دیدید، سریعاً به سراغ پیشرفت بروید؛ زیرا رشد و توسعه، الگوی واحدی به همه کشورها معرفی می‌کنند.

(ب) هر جا سخن از قیمت است، پای رشد در میان است.

(ج) رشد، یک شاخص دارد، پس پاسخ، هم پیشرفت است، هم توسعه.

(د) تفاوت و شکاف عمیق محدود به درآمد سرانه نیست بلکه در سطح توسعه‌یافتگی نیز مشهود است، پس پاسخ، توسعه است.

۱۴۴ ۳ الف) طی دو قرن پیش، کشورها دو گروه بودند؛ اما امروزه و

طبق تعریف کشورهای غربی از توسعه، چهار گروه می‌شوند. این چهار گروه شامل توسعه‌یافته، در حال توسعه، کم‌تر توسعه‌یافته و توسعه‌نیافته است.

(ب) با حذف بانک به عنوان واسطه، مردم، خود به طور مستقیم در سود و زیان شرکت‌ها شریک می‌شوند و انگیزه آن‌ها برای سرمایه‌گذاری بیشتر می‌شود.

۱۴۵ ۴ بررسی عبارت نادرست:

الف) در بورس کالا، کالای مبادله نمی‌شود بلکه کالا یا کالاهای معینی مورد معامله قرار می‌گیرد. بورس کالا، معمولاً به کالاهای واسطه‌ای، مواد اولیه و خام یا مواد شیمیایی اختصاص دارد، نه وسایلی مثل موبایل.

علوم و فنون ادبی

۱۴۶ ۲ یکی از ضعف‌های تکنیکی در اغلب داستان‌های دوران مشروطه، حضور راوی سوم شخص در بعضی صحنه‌های داستان و سخن گفتن او با خواننده است.

۱۴۷ ۲ شرح گزینه (۲) مربوط به «سطح ادبی» شعر مشروطه است.

۱۴۸ ۲ کم‌توجهی به کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی یکی از

ویژگی‌های زبانی شعر دوره بیداری است که عوامل زیر در آن نقش داشته‌اند:

۱- اغلب شاعران صرفاً به محتوا گرایش داشتند.

۲- برخی شاعران تسلط کافی برای ادبیات کهن نداشتند.

۳- شاعران برای آگاه‌سازی مردم و انتشار آثار در روزنامه‌ها ناگزیر بودند به شتاب شعر بسرایند.

۱۴۹ ۳ مضامین سایر گزینه‌ها:

(۱) توجه به مردم و رفع محرومیت‌ها

(۲) جایگاه زنان در اجتماع

(۴) ستایش قانون

توجه: در گزینه (۳) «قانون» نام نوعی ساز است.

۱۵۰ ۳ تقطیع گزینه (۳):

از	ش	ک	چ	ش	ن	ی	ح	ف	گ	ل	س	ز	ت	ر
-	U	-	-	U	↓	↓	-	U	U	-	-	U	U	U
طو	طی	ی	خ	ش	خ	ن	نا	ز	پ	ش	ک	دا	ر	م
-	↓	↓	↓	U	U	-	-	U	U	-	-	-	-	U
۳	۴	۳	۴	۳	۴	۳	۴	۳	۴	۳	۴	۳	۴	۳
فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن

تقطیع سایر گزینه‌ها:

(۱)

چ	گ	ری	تش	ن	ت	رز	وا	دی	ی	مح	شر	دا	رم
U	U	-	U	U	U	-	-	↓	U	-	-	-	-
د	م	آ	بی	ط	م	عز	سا	قی	ی	کو	ثر	دا	رم
U	U	-	U	U	U	-	-	↓	U	-	-	-	-
فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن	فعلاتن

(۲)

۱۵۳ ۳ تقطیع گزینه (۳):

تغییر کمیت مصوت بلند به کوتاه بلند بودن هجای پایان مصراع

ب	ت	ه	د	س	ی	ن	خ	د	ز	ن	م	چ	س	ر
U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	U
↓	↓			↓	↓									
دا	م	ن	ح	ر	ب	ک	گ	چ	ج	م	ج	دا	ر	ر
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
↓	↓			↓	↓									
↑	↑			↑	↑									
فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین

توجه: در این گزینه، فقط از اختیار تغییر کمیت مصوت ها استفاده شده است.

بررسی سایر گزینه ها:

(۱)

گ	چ	ن	س	ا	ز	ن	م	ب	ز	ش	و	ه	ر	ی
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
↓	↓													
ری	یا	ش	ت	ز	ف	پ	ری	ش	پ	ری	ش	پ	ری	ش
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
↓	↓													
↑	↑													
فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین

(۲)

تغییر کمیت مصوت

حذف همزه کوتاه به بلند ابدال

سا	د	از	نق	ش	ت	من	نا	ست	د	ل	خر	سن	دم
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
↓	↓												
ع	ا	م	ا	م	ت	ز	د	ی	ح	ر	ا	دا	رم
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
↓	↓												
↑	↑												
فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین

از	ت	ز	خ	ک	ج	ه	د	س	م	ر	گ	ک	و	تا	هست
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
↓	↓														
ش	ز	ل	ل	ب	ب	خ	ک	م	ر	ی	ت	دا	ر	م	هست
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
↓	↓														
↑	↑														
فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین

(۴)

خا	ر	را	ه	ت	ک	ند	در	د	ل	گل	خو	از	ناز
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
↓	↓												
من	د	ری	ره	پ	چ	ام	می	ق	دم	بر	دا	رم	هست
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
↓	↓												
↑	↑												
فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین	فعلاتین

وزن گزینه (۴): مفعول مفاعیل فعولن (= مستفعل فاعلاتن فع لن)

وزن مشترک بیت سؤال و سایر گزینه ها: مفعول مفاعیل مفاعیلن (= مستفعل

فاعلاتن مفعولن)

۱۵۲ ۱ تقطیع گزینه (۱):

ای	با	د	بی	آ	را	م	ما	با	گل	ب	گو	پ	غا	م	ما
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
↓	↓														
کی	گل	گ	ری	ز	در	ش	کر	چ	گ	ت	یز	گل	شن	ج	دا
U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
↓	↓														
↑	↑														
مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن	مستفعلن

(۳)

بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه

نه	ط	ب	ق	ی	پ	ز	آ	ق	ص	ی	ما	ه	خ	ک	هست
-	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
بر	ل	پ	خ	ن	ق	م	ت	س	ه	ر	ن	و	ل	ب	باد
-	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U

۱۵۷ ۲

لف	ز	ش	م	ت	ن	ی	ما	ع	ر	ها	دا	رد	و	لی
-	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
ع	ر	ما	را	کی	پ	ذ	ر	هر	ک	کا	رف	تا	د	نیست
-	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U

۳

نقش	ب	د	ن	م	ع	نی	را	ب	را	ی	م	ق	فکر
-	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
ت	ی	م	ق	ب	ه	ز	ر	سا	ر	ها	ی	سا	نیست
-	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U

۸

۷

۶

دع	وی	ی	آ	زا	د	گی	از	سر	و	ر	ع	نا	یی	ب	ود
-	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
سر	ک	شی	ص	ا	ب	ط	ر	ق	م	د	م	آ	زا	د	نیست
-	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U

۱۲

۱۱

(۴)

تغییر کمیت مصوت

تغییر کمیت مصوت بلند

قس	م	ت	ز	گ	ی	ب	ز	ا	ی	ن	ی	رو	ش	ن	ش	ود
-	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
ا	ف	ع	ا	لی	ک	م	ن	ص	ف	م	م	م	م	م	م	رم
-	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U

ابدال

حذف همزه

فعلاتن

فعلاتن

فعلاتن

فعلاتن

همزه در گزینه (۱) دو بار حذف شده است و در سایر گزینه‌ها

یک بار.

وزن مشترک بیت سؤال و گزینه (۴): مفعول فاعلاتن مفاعیل

فاعلن (= مستعلن مفاعل مستعلن فاعل)

وزن سایر گزینه‌ها:

(۱) مفعول مفاعیل مفاعیل فاعلن (= مستعلن مستعلن مستعلن مستعلن)

(۲) مفاعل فاعلاتن مفاعل فاعلاتن

(۳) مفعول مفاعیل مفاعیل فاعل (= مستعلن مستعلن مستعلن فاعل)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱)

بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه

دا	د	گ	را	ت	را	ف	ل	ج	ع	ک	ش	پ	یا	ل	ب	باد
-	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
د	ش	م	ن	دل	س	ی	ه	ت	غ	ق	ب	خ	چ	لا	ل	باد
-	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U

۱

بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه

ای	م	ه	بر	چ	م	ز	ل	چ	م	چ	را	غ	ع	ا	ل	می
-	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U
با	د	ی	ص	ف	دا	پ	م	د	ر	ق	خ	پ	یا	ل	ب	باد
-	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U	U

۲

بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه

۱۵۸ ۳

مفهوم گزینۀ (۳): پنهان ماندن راز عشق میان عاشق و

معشوق / زبان نگاه

مفهوم مشترک سایر گزینه‌ها: پنهان‌نشدنی بودن راز عشق

۱۵۹ ۱

مضمون گزینۀ (۱): مرگ، راه نجات از رنج زیستن است.

مضمون مشترک سایر گزینه‌ها: درمان ناپذیری درد عشق / عشق، چاره‌ای ندارد.

۱۶۰ ۴

مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینۀ (۴): توصیه به آخرت

اندیشی و محاسبۀ نفس

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) مفاخره و ستایش خود

(۲) اقرار به فراوانی گناه

(۳) طلب خوشی و شراب‌نوشی

۱۶۱ ۳

تفاوت عمده سبک شعر در این دوره با شیوۀ شاعری پیش از

آن، مقدمۀ ظهور «سبک عراقی» (نه هندی) در شعر فارسی شد.

۱۶۲ ۲

دو مورد ذکر شده در گزینۀ (۲) مربوط به نثر این دوره

نیست. (از ویژگی‌های نثر دوره سامانی‌اند.)

۱۶۳ ۴

بیت گزینۀ (۴) مفهومی «عرفانی» دارد که از ویژگی‌های سبکی

اشعار قرن پنجم به بعد است و سایر گزینه‌ها با توجّه به مضامینی چون سادگی

زبان، روح شادی و خوش‌باشی، واقع‌گرایی، توصیفات طبیعی، ساده و محسوس،

تشبیهات حسی و ... متعلّق به سبک «خراسانی» هستند.

۱۶۴ ۴

متن سؤال، ویژگی‌های نثر فنی را دارد که دوران رواجش، قرن

ششم هجری است.

۱۶۵ ۱

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) نرم - نم (۳) هوا (آرزو) - هوا (جَو)

(۴) شاد - باد

۱۶۶ ۴

ردیف: می‌کنی / واژگان قافیه: جا و دل‌ها / حرف اصلی: مصوّت

بلند «ا» / حروف الحاقی: — / قاعده: (۱)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ردیف: — / واژگان قافیه: خانه و بیگانه / حروف اصلی: «ان» / حروف

الحاقی: «ه» / قاعده: (۲)

(۲) ردیف: نیست / واژگان قافیه: فرسنگی و دل‌تنگی / حروف اصلی: ـ نـ گـ /

حروف الحاقی: «ی» / قاعده: (۲)

(۳) ردیف: — / واژگان قافیه: خاکی و دردناکی / حروف اصلی: «اک» / حروف

الحاقی: «ی» / قاعده: (۲)

نکته: «ی» و «ه» اگر مصوّت باشند و در پایان واژه قافیه بیایند، از

حروف الحاقی‌اند. مثلاً «ه» در کلماتی مانند، ترانه و خانه و «ی» در کلماتی

مانند، علی و ولی.

۱۶۷ ۳

ردیف: خویش را / واژگان قافیه: یار و کردگار / حروف اصلی: ار /

قاعده: (۲)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) واژگان قافیه: بیاسایند و بهیمایند / حرف اصلی: مصوّت بلند «ا» /

حروف الحاقی: یند / قاعده: (۱)

(۲) واژگان قافیه: اویم و بویم / حرف اصلی: مصوّت بلند «و» / حروف الحاقی: یم /

قاعده: (۱)

(۴) ردیف: را / واژگان قافیه: دانایی و سودایی / حرف اصلی: مصوّت بلند «ا» /

حروف الحاقی: یی / قاعده: (۱)

۱۶۸ ۴ واژگان قافیه: ۱- «کثرت» و «وحدت» (قافیه دوم) ۲- «زفتن»

و «سفتن» (قافیه اصلی)

۱۶۹ ۳ واژگان قافیه: دوختن و سوختن (و مصوّت) + خـ (صامت) +

تـ (صامت) + نـ (حروف الحاقی) / دو صامت در حروف اصلی وجود دارد، در

حالی‌که سؤال از ما یک صامت در حروف اصلی خواسته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) واژگان قافیه: بگذریم و بنگریم (ـ مصوّت) + ر (صامت) + یم (حروف الحاقی)

(۲) ردیف: توایم / واژگان قافیه: پوشان و گوشان (و مصوّت) + ش (صامت) +

ان (حروف الحاقی)

(۴) ردیف: معذوری / واژگان قافیه: ربوده‌ای و نیازموده‌ای (ـو مصوّت) +

د (صامت) + مای (حروف الحاقی)

۱۷۰ ۲ واژگان قافیه: لیلی و دعوی / حروف الحاقی: «ی» /

حرف اصلی: ـ / عیب قافیه: تفاوت صامت‌ها و مصوّت‌ها در حروف اصلی

۱۷۱ ۲ حبیب‌السیر: نثر بینابین

دیباچۀ شرف‌نامه: نثر مصنوع

عالم‌آرای عباسی: نثر ساده

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) محبوب‌القلوب: مصنوع - جامع عباسی: ساده

(۳) بدایع‌الوقایع: ساده - عین‌الحیات: ساده

(۴) عباس‌نامه: مصنوع

۱۷۲ ۴ طولانی بودن جملات، یکی از ویژگی‌های زبانی رایج سبک نثر

دوره هندی است.

۱۷۳ ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) عالم‌آرای عباسی: تاریخ

(۳) عین‌الحیات: عرفان

(۴) مجالس‌المؤمنین: زندگی‌نامه

۱۷۴ ۲ در سبک هندی لغاتی چون نزاکت، قالی، شیشه، پل، بخیه،

سفال و ... را که تا آن زمان کم‌تر در شعر راه داشت، رواج یافته بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) پل (۳) بخیه

(۴) قالی

۱۷۵ ۳ بررسی آرایه‌ها در گزینۀ (۳):

تشبیه فشردۀ: حرف به نقل

تشبیه گسترده: می‌گلرنگ (رنگ در این‌جا ادات تشبیه است.) / روی چو گلنار

استعارۀ مصرّحۀ: لعل (شب) / شکر (سخن)

مجاز: حرف مجاز از سخن

۱۸۲ ۱ ترجمه کلمات مهم: فِكْرَةٌ رَائِعَةٌ: ایده جالبی است / اُنْ يُؤَلِّدُ:

که تولید کند / الطَّاقَةُ الْكَهْرَبَائِيَّةُ: انرژی الکتریکی را / تَيَّارِ الْمَاءِ: جریان آب /
المحيطات: اقیانوس‌ها

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۲) «إن: اگر» در عبارت نداریم؛ در عبارت «أُن: که» آمده است، «الماء» مفرد است، «في المحيطات»: در اقیانوس‌ها

(۳) «أُن: که» نه «چنانچه»، «بتواند» معادلی ندارد، عدم ترجمه «في»

(۴) «چه فکر جالبی است» ترجمه عبارت و اسلوب دیگری است؛ نه آن چه در عبارت سؤال است.

۱۸۳ ۴ ترجمه کلمات مهم: الدینامیْتُ مَادَّةٌ: دینامیت ماده‌ای است

که / اُخْتَرَعَتْ: اختراع شد / لَيْسَ هَلْ: تا آسان سازد / الْأَعْمَالُ الصَّعْبَةُ: کارهای دشوار / كَخَفْرِ الْأَنْفَاقِ: مانند کندن تونل‌ها / شَقَّ الْقَنْوَاتِ: شکافتن کانال‌ها

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) «ماده دینامیت» با ساختار عبارت سؤال هماهنگ نیست! کارهای سختی (← کارهای سخت)

(۲) دو اشتباه در این گزینه وجود دارد: (۱) «لَنَا» ترجمه نشده است. (۲) «شَقَّ: شکافتن» نه «ایجاد»، آسان گردد (← آسان سازد)

(۳) «الأعمال الصعبة» معرفه است، «لَنَا» ترجمه نشده است، ایجاد (← شکافتن)، اختراع شده است (← اختراع شد)

۱۸۴ ۳ «أَمَات: می‌میراند» در باب «إفعال» و یک فعل متعدی است. [أَمَات، يُمِيتُ]

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) «دشنام ندهید» فعل نهی است و بنابراین «لَا تَسْبَوْنَ» نادرست است؛ چون «لَا»ی نهی آخر فعل مضارع را تغییر می‌دهد.

(۳) «إِيَّاكُمْ أَنْ» معادل عبارت دیگری است و با عبارت سؤال هماهنگ نیست (مبادا دشنام دهید)، حَتَّى (← فَتَ)

(۴) «که دشنام دهند: فَيَسْبُوا»

■ کزینه مناسب را در پاسخ به سؤالات زیر مشخص کن (۱۹۰ - ۱۸۶):

۱۸۶ ۳ بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «الْفَلَاحُ» معرفه به «ال» است.

(۲) «يعمل» فعل مضارع است نه ماضی!

(۴) «الصباح: صبح» مفرد است نه جمع مکسر!

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

(۱) دشت: مکانی بر روی زمین که در آن گیاهان می‌روید! (×)

(۲) معدن: مجموعه‌ای از ستارگان در آسمان است! (×) «الْمَنَجم: معدن» ربطی به نجوم ندارد! (✓)

(۳) کودک: بچه‌ای نابالغ و جمع آن «صبیان»! (×)

(۴) آزمایشگاه: مکانی که به بهینه‌سازی مواد اختصاص دارد! (×)

۱۸۸ ۳ «مِمَّا» در این گزینه در اصل «مِنْ + ما» بوده است و بنابراین

حرف جرّ و مجرور به حرف جرّ داریم.

۱۷۶ ۴ اضافه تشبیهی: لعل لب

اضافه استعاری: —

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اضافه تشبیهی: ملک قناعت

اضافه استعاری: عنان عزم

(۲) اضافه تشبیهی: بار غم

اضافه استعاری: روی زمین / پشت فلک

(۳) اضافه تشبیهی: گوی مقصود / چوگان قناعت

اضافه استعاری: پنجه نفس / بازوی ریاضت

۱۷۷ ۲ وزن مشترک بیت سؤال و گزینه (۲): مفتعلن فاعلن //

مفتعلن فاعلن

وزن سایر گزینه‌ها:

(۱) مفتعلن مفاعلن // مفتعلن مفاعلن

(۳) مفتعلن فاعلات مفتعلن فع

(۴) مفتعلن مفتعلن مفتعلن مفتعلن

۱۷۸ ۳ وزن گزینه (۳): مستفعّلن / مستفعّلن / مستفعّلن / مستفعّلن

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) فعلاّت / فاعلاتن // فعلاّت / فاعلاتن

(۲) مفعول / مفاعیلن // مفعول / مفاعیلن (= مستفعّل مفعولن // مستفعّل مفعولن)

(۴) مفعول / فاعلاتن // مفعول / فاعلاتن (= مستفعّلن فعولن // مستفعّلن فعولن)

۱۷۹ ۴ وزن گزینه (۴): مفعول مفاعیلن // مفعول مفاعیلن (=

مستفعّل مفعولن // مستفعّل مفعولن)

وزن سایر گزینه‌ها:

(۱) فعلاّت فاعلاتن // فعلاّت فاعلاتن

(۲) مفاعیلن فعلاّت // مفاعیلن فعلاّت

(۳) مفتعلن فاعلن // مفتعلن فاعلن

۱۸۰ ۴ مفهوم گزینه (۴): تنهایی و گوشه‌گیری شاعر با آن که در

جمع است.

مفهوم مشترک بیت سؤال و سایر گزینه‌ها: وحدت وجود

زبان عربی (اختصاصی)

■ مناسب‌ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا تعریب مشخص کن

(۱۸۵ - ۱۸۱):

۱۸۱ ۳ ترجمه کلمات مهم: سُبْحَانَ: پاک و منزّه است / الَّذِي: کسی

که / أَسْرَى بـ: حرکت داد / لَيْلًا: در شبی

اشتباهات بارز سایر گزینه‌ها:

(۱) «عبد: بنده‌اش»، «أَسْرَى بـ: حرکت داد»

(۲) «منزه باد» ترجمه درستی نیست، «مخفیانه» معادلی ندارد!

(۴) «أَسْرَى بـ» ماضی است نه مضارع.

۱۸۹ ۱

«نون» در «لا تحزني» سومین حرف اصلی است (ح ز ن) نه «نون» وقایه و فعل در صیغه «للمخاطبة» (مفرد مؤنث مخاطب) است.
ترجمه: ای نفس؛ ناراحت مباش اگر سرزنش کنندگان تو را سرزنش کنند!

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) «ن» در «لَمْ تُسَاعِدُونِي»؛ «نون» وقایه است.

(۳) «ن» در «مَا أَجْهَلَنِي»؛ چقدر نادانم؛ «نون» وقایه است.

(۴) «ن» در «تُعْجِبَنِي»؛ «نون» وقایه است.

۱۹۰ ۴

«لا» در عبارت آخر، پیش از فعل آمده است و در این جا «لا»ی نهی است.

ترجمه: جلسه ظهر آغاز می‌شود، پس در آمدن تأخیر نکن!

بررسی و ترجمه سایر گزینه‌ها:

(۱) «لا» از نوع نفی جنس است.

ترجمه: یاور کسی باش که هیچ یآوری ندارد!

(۲) «لا» از نوع نفی جنس است.

ترجمه: باید ایمان داشته باشیم که هیچ سختی‌ای برای همیشه باقی نمی‌ماند!

(۳) «لا» از نوع نفی جنس است.

ترجمه: انسانی وجود ندارد که هیچ عیبی در او نباشد!

تاریخ

۱۹۱ ۱

دور اول جنگ‌های ایران و روس که با هجوم نظامیان روسی آغاز شد، در نهایت به سبب ضعف سیاسی و نظامی ایران و پیمان‌شکنی دولت‌های فرانسه و انگلستان، به پیروزی روسیه و انعقاد معاهده گلستان انجامید.
ناتوانی فتحعلی شاه در تأمین تدارکات سپاه و بی‌کفایتی و سستی برخی از فرماندهان، مانند آصف‌الدوله در شکست ایران در **دور دوم** جنگ‌های ایران و روسیه تأثیرگذار بود.

۱۹۲ ۱

قائم‌مقام پس از هفت ماه از مقام وزارت برکنار و کشته شد و حاجی میرزا آقاسی، مراد و معلم درویش‌مسلم شاه، به جای او نشست. در دوران صدارت میرزا آقاسی، **نفوذ دولت‌های روسیه و انگلستان در ایران افزایش یافت.**
توجه: سایر گزینه‌ها مربوط به سلطنت ناصرالدین شاه است.

۱۹۳ ۳

در دوره قاجار نظام تعلیم و تربیت سنتی ایران تداوم و گسترش یافت. دانش‌آموزانی که توانایی مالی و علاقه به ادامه تحصیل داشتند، وارد مدرسه‌های قدیم و حوزه‌های علمیه می‌شدند. در این مراکز آموزشی، علوم نقلی و عقلی تعلیم داده می‌شد. مدرسه‌های مروی و **سپهسالار** (مدرسه عالی شهید مطهری کنونی) از جمله مراکز علمی و آموزشی مهم و بزرگ این دوره بودند که در پایتخت تأسیس شدند.

۱۹۴ ۳

تجاری شدن کشاورزی ایران در عصر قاجار، تغییر چندانی در فنون کشاورزی ایران ایجاد نکرد اما **موجب افزایش درآمد مالکان و مشارکت روزافزون تجار ایرانی و خارجی در صدور تولیدات برخی از محصولات کشاورزی شد.**

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) مناسبات حاکم بر بخش کشاورزی، شیوه‌ها و ابزارهای تولید (تکنولوژی) این بخش دچار تغییر و تحول اساسی نشد.

(۲) کشاورزی ایران اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم میلادی مانند گذشته یک کشاورزی معیشتی نبود و تجاری شد.

(۴) در آستانه جنگ جهانی اول، **زمین‌های وسیعی از ایران زیر کشت پنبه بوده و میزان تولید بیش از ۳۰ هزار تن برآورد شده است.**

۱۹۵ ۴

با وجود تأثیر و نفوذ سبک‌های فرهنگی بر عناصر معماری ایرانی، بسیاری از معماران می‌کوشیدند در ساخت بناها قواعد و اصول معماری سنتی ایرانی را همچنان حفظ و پاسداری کنند. برای نمونه، می‌توان به خانه‌های مجلل و باشکوهی که در برخی از شهرها ساخته شد، از جمله **خانه بروجردی‌ها در کاشان**، اشاره کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱ و ۲) پس از ورود و رواج **مظاهر تمدن جدید غربی**، ساختمان‌هایی مانند بانک‌ها تلگرافخانه‌ها و ... تحت تأثیر معماری اروپایی ساخته شدند.

(۳) شمس‌العماره از بناهای معروف به «کارت پستالی» دوره قاجار است که بیشتر به تقلید از **بناهای اروپایی** ساخته شده‌اند.

۱۹۶ ۴

هنر **تئاتر** به سبک اروپایی از دوره قاجار به همت دانشجویان اعزامی به اروپا، در ایران گسترش یافت.

۱۹۷ ۲

در اوایل دوره قاجار، صنایع دستی در ایران رشد و رونق یافت. در این زمان، به علت جنگ‌های ناپلئون کالاهای صنعتی اروپایی چندان به ایران وارد نمی‌شد. با پایان یافتن جنگ در اروپا و **سرازیر شدن سیل کالاهای اروپایی**، صنایع دستی ایران به تدریج رو به انحطاط رفت.

۱۹۸ ۳

محاکم شرع دعای مدنی مانند دعوای خانوادگی، ملکی و ارث را حل و فصل می‌کردند. در این محاکم، روحانیان قضاوت می‌کردند و **هزینه‌های رسیدگی برعهده طرفین دعوا بود.**

توجه: گزینه‌های (۲) و (۴) از ویژگی‌های محاکم عرف بودند.

۱۹۹ ۳

ناپلئون نخست مصر را تصرف کرد و سپس درصدد حمله به هندوستان درآمد. از آن جا که **ایران مناسب‌ترین راه دستیابی ناپلئون به هند بود**، نمایندگان او یکی پس از دیگری راهی دربار قاجار شدند.

۲۰۰ ۴

در رأس ایلات، سران ایل قرار داشتند و تمام مناسبات و روابط حکومت و ایل زیر نظر آن‌ها انجام می‌گرفت. سران ایلات اغلب در مناطق تحت نفوذ خود به **طور مستقل حکومت می‌کردند.**

۲۰۱ ۱

هخامنشیان واحدهای وزن و اندازه‌گیری **ایلامیان** را حفظ کردند و واحدهای تازه‌ای به آن افزودند.

۲۰۲ ۲

در عصر باستان **بیشتر کشاورزان ایران بر روی زمین‌های متعلق به بزرگان کار می‌کردند و سهمی از محصول را دریافت می‌کردند.**

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بیشتر زمین‌های کشاورزی و حتی گله‌های دام، متعلق به شاه، خاندان شاهی، مقام‌های حکومتی، اشراف، روحانیان بزرگ و متولیان معبد‌ها و یا **آتشکده‌ها** بود. آنان غالباً در شهرها زندگی می‌کردند و از طریق نمایندگان خود، املاکشان را اداره می‌کردند و با اجاره می‌دادند.

(۳) روستاییان در کنار فعالیت‌های کشاورزی، معمولاً **تعدادی دام**، شامل گوسفند، بز، گاو، اسب و شتر پرورش می‌دادند.

(۴) **شمار معدودی از کشاورزان** قطعه زمین کوچکی داشتند، اما بیشترشان فاقد زمین بودند.

۲۱۳ ۴ در اواسط قرن شانزدهم نیکلاس کوپرنیک در رساله‌گردش اجرام سماوی، نظریه چرخش زمین به دور خورشید را مطرح کرد.

۲۱۴ ۳ قسطنطنیه، پایتخت امپراتوری بیزانس، به سبب برخورداری از موقعیت جغرافیایی و ارتباطی ویژه و داشتن باروهای دفاعی مستحکم، پایگاه مهمی برای تسلط آن امپراتوری بر ولایات تابع و حفاظت از راه‌های مهم تجاری به شمار می‌رفت.

۲۱۵ ۴ در سده‌های ۱۱ و ۱۲م اختلاف و درگیری شدیدی میان پاپ و امپراتور آلمان (امپراتور مقدس روم) بر سر انتصاب اسقف‌ها و اعطای حلقه و عصای اسقفی به وجود آمد.

۲۱۶ ۱ در آغاز سده دهم هجری، اوضاع سیاسی میهن ما دچار آشفتگی و تفرقه زیاد شده بود. سلسله آق‌قویونلو که بر قسمت‌هایی از غرب و جنوب ایران حکومت می‌کرد، به نهایت ضعف و انحطاط رسیده بود. در چنین شرایطی اسماعیل، پسر شیخ حیدر، با سپاهی متشکل از ایلات و طوایف مختلف قزلباش، آق‌قویونلوها را شکست داد و پس از تصرف تبریز، در آن شهر به عنوان پادشاه ایران تاج‌گذاری کرد.

۲۱۷ ۲ درگیری سران قزلباش با یکدیگر، هجوم ازبکان از شرق و هجوم عثمانی‌ها از غرب، شرایط مشابه ابتدای پادشاهی شاه عباس اول و شاه تهماسب بود.

۲۱۸ ۲ یکی از منابع عمده درآمد خزانه سلطنتی در زمان شاه عباس اول، تجارت ابریشم بود که توسط تجار ایرانی ارمنی زیر نظر شاه عباس انجام می‌شد.

۲۱۹ ۳ شاه تهماسب از نقاشان و هنرمندان چیره دست زمان خود بود.

۲۲۰ ۳ صفویان هنر اصیل فرش‌بافی ایران را از حالت روستایی و عشایری خارج کردند و به صورت یک صنعت ملی درآوردند.

جغرافیا

۲۲۱ ۲ بررسی عبارت‌ها:

الف) توجه به همه ابعاد توسعه در یک کشور ← ص

ب) توجه به ظرفیت‌ها و توانمندی‌های همه مناطق و استان‌های کشور
← ص

ج) توجه به عدالت در توسعه و توزیع متوازن جمعیت ← ص

د) توجه به حفظ محیط زیست و توجه به نیازهای حال و آینده ← ص

۲۲۲ ۳ بنیاد مسکن انقلاب اسلامی ایران با هدف تأمین مسکن محرومان به ویژه روستاییان تشکیل شد.

۲۲۳ ۳ در گذشته، توسعه کشاورزی مهم‌ترین عامل توسعه روستایی محسوب می‌شد.

۲۲۴ ۲ ۶۳ درصد فقر در جهان مربوط به نواحی روستایی است.

۷۶ درصد فقیران کشورهای قاره آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین در نواحی روستایی زندگی می‌کنند.

۲۰۳ ۴ داریوش بزرگ، پادشاه هخامنشی در جریان لشکرکشی به هندوستان، وقتی که به رود سند رسید، یکی از اهالی آسیای صغیر به نام اسکیلکس را مأمور کشف مسیرهای آبی کرد. وی مسیر رود سند را تا اقیانوس هند ادامه داد و سپس با عبور از دریای سرخ به مصر رسید. در نتیجه این سفر، برای نخستین بار مسیر دریایی میان هند و مصر شناسایی شد.

۲۰۴ ۳ از محتوای لوح‌های گلی کشف‌شده از خزانه تخت جمشید معلوم می‌شود که در زمان هخامنشیان، کارگاه‌هایی وجود داشته که متعلق به شاه بودند و اشیاء و مواد خوراکی مورد نیاز کاخ شاهی را تولید می‌کردند. استادکاران و صنعتگرانی از سرتاسر قلمرو پهنای هخامنشی در این کارگاه‌ها مشغول به کار بودند.

۲۰۵ ۴ زرتشت با برخی از آداب نیایش رایج در جامعه خود که میراث دوران گذشته بود، مانند قربانی کردن و کشتار بی‌رویه حیوانات به ویژه گاو مخالف بود و برگزارکنندگان آن‌ها را نکوهش کرده است.

۲۰۶ ۲ آتشکده آذرفرنغ در فارس، مخصوص موبدان بود.

۲۰۷ ۱ درباره وضعیت دین در دوره ساسانی و سیاست دینی ساسانیان، اخبار و آگاهی‌های بیشتری در دسترس است. منابع این اخبار و آگاهی‌ها عبارت‌اند از سنگ‌نوشته‌ها، نقش برجسته‌ها، شواهد باستان‌شناسی، سکه‌ها، کتاب‌های دینی و اندرزنامه‌های زرتشتیان، برخی آثار مورخان مسلمان، یونانی و رومی و نیز شاهنامه فردوسی.

۲۰۸ ۴ در دوران ساسانی، آموزگاری به عنوان یک شغل رسمی، به موبدان اختصاص داشت. آنان بر معارف دین زرتشتی، ادبیات پهلوی و برخی دیگر از علوم زمان خود تسلط داشتند. اداره آموزشگاه‌ها و مدارس نیز عموماً در اختیار موبدان بود.

۲۰۹ ۲ به نظر برخی از زبان‌شناسان، منظومه‌های داستانی «درخت آسوریک» و «یادگار زیربان» ابتدا به زبان پارتی (پهلوی اشکانی) سروده شده‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) زبان پارتی از زبان‌های ایرانی میانه است که تقریباً از زمان سقوط هخامنشیان تا فروپاشی حکومت ساسانیان در مناطق مختلف ایران متداول بوده است.

۳) در زمان هخامنشیان، قصه‌های متعددی به زبان فارسی باستان وجود داشته و مردم، آن‌ها را از حفظ می‌خواندند.

۴) زبان پارتی یا پهلوی اشکانی در نواحی شمال و شمال‌شرقی ایران رایج بود و زبان رسمی و درباری حکومت اشکانی شمرده می‌شد.

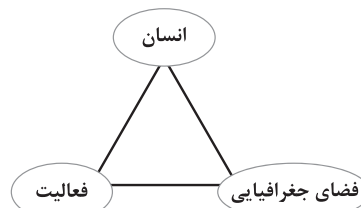
۲۱۰ ۳ کاخ شهر هترا (الحضر) در نزدیکی موصل در کشور عراق، از آثار برجسته معماری دوره اشکانیان است.

۲۱۱ ۳ شاه عباس اول به دلایل سیاسی، نظامی و اقتصادی، پایتخت خود را از قزوین به اصفهان منتقل کرد.

۲۱۲ ۲ گروهی از نویسندگان و اندیشمندان که در شهرهای ثروتمند ایتالیا می‌زیستند، هدایت جریان فکری و فرهنگی رنسانس را به دست گرفتند.

۲۲۵ ۱ نمودار زیر نشان‌دهنده آمایش سرزمین است.

۲۲۶ ۲ به طور کلی سیاست‌ها و خط‌مشی‌های کلان اقتصادی و اجتماعی حکومت‌ها بر همه جنبه‌های زندگی در شهرها و روستاهای یک کشور تأثیر می‌گذارد.

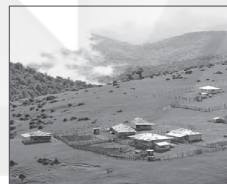
۲۲۷ ۳ در مرحله پردازش اطلاعات در GIS، اطلاعات با توجه به اهداف و نیاز کاربر، پردازش و تجزیه و تحلیل فضایی و مدل‌سازی می‌شود.

۲۲۸ ۴ سامانه اطلاعات جغرافیایی (GIS) عبارت است از مجموعه‌ای از سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای رایانه‌ای که امکان جمع‌آوری، ذخیره، پردازش و تجزیه و تحلیل اطلاعات و نمایش اشکال مختلف داده‌ها و اطلاعات جغرافیایی را فراهم می‌آورد.

۲۲۹ ۴ کاربری زمین یعنی چگونگی استفاده از زمین.

۲۳۰ ۱ داده‌ها و اطلاعات دو مؤلفه دارند: موقعیت جغرافیایی دارند (داده‌های مکانی) و دارای ویژگی‌هایی هستند (داده‌های توصیفی).

۲۳۱ ۲ تصویر زیر مربوط به روستای پراکنده است.

۲۳۲ ۲ ارتفاع ۲۰۰۰ متر به بالا ← ۷٪ شهرها (کم‌ترین پراکندگی)

۲۳۳ ۱ افزایش جمعیت در سکونتگاه‌های روستایی، زمینه‌ساز ایجاد شهرهای اولیه شد.

۲۳۴ ۳ افزایش جمعیت سبب شده است که شکل سکونتگاه‌ها به تدریج تغییر یابد.

۲۳۵ ۲ نقش نظامی (قدیم) ← پیرانشهر

نقش ارتباطی (قدیم) ← بیشاپور

نقش صنعتی (امروزه) ← اراک

۲۳۶ ۲ اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه در نواحی مختلف ایران، سبب ایجاد تنوع فراوان در تولیدات باغی شده است.

۲۳۷ ۳ پسته، خرما و انار از مهم‌ترین اقلام صادراتی ایران می‌باشند.

۲۳۸ ۴ نواحی شرقی و مرکزی ایران از نظر ذخایر و مواد اولیه، غنی هستند، ولی به دلیل این‌که به صورت محدود مورد بهره‌برداری قرار گرفته‌اند، با رشد صنعتی روبه‌رو نبوده‌اند.

۲۳۹ ۲ راه‌ها رگ حیاتی جامعه است. امروزه زیربنای توسعه اقتصادی براساس سیستم حمل و نقل و ارتباطات مناسب آن شکل می‌گیرد. بخش صنعت، محرک اصلی رشد، موفقیت و نوآوری کشور به شمار می‌رود.

۲۴۰ ۳ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

(ب) در کشور ما بیش از ۱۶۰ نوع صنایع دستی در نواحی مختلف وجود دارد.

(ج) در کشور ایران بیش از یک میلیون اثر باستانی و تاریخی یافت می‌شود.

۲۴۱ ۳ اگر یک رود مرز بین دو کشور باشد، برای تعیین مرز از

خط منصف یا تالوگ استفاده می‌کنند.

۲۴۲ ۱ خط مینا، پایین‌ترین حد جزر در دریاست.

۲۴۳ ۳ مدار ۳۸ درجه شمالی ← مرز بین کره شمالی و کره جنوبی

مدار ۴۹ درجه شمالی ← مرز بین کانادا و آمریکا

۲۴۴ ۳ ملت عنصر بنیادین یک کشور است و بدون آن کشور معنا و

مفهومی ندارد.

۲۴۵ ۱ فرانسه ← تک‌ساخت

استرالیا ← فدرال

روسیه ← فدرال

انگلستان ← ناحیه‌ای و ترکیبی

۲۴۶ ۳ در قرن نوزدهم، راتزل که پدر علم جغرافیای سیاسی شناخته می‌شود، نظریه فضایی حیاتی را مطرح کرد.

۲۴۷ ۲ عوامل و ارزش‌های جغرافیایی، نقش مهمی در تولید قدرت برای یک کشور دارند.

۲۴۸ ۳ مکنیدر منطقه خشکی اوراسیا (از رود ولگا در غرب تا سیبری در شرق) را قلعه (دژ) جهان می‌دانست.

۲۴۹ ۲ بررسی عبارت نادرست:

(ب) لهستان بین آلمان و روسیه قرار گرفته و در دوره‌هایی از تاریخ به دلیل همین موقعیت، موجودیت خود را از دست داده است.

۲۵۰ ۴ در کشورهای طویل و چندتکه، نظارت حکومت بر همه قسمت‌های کشور و همچنین ایجاد خطوط ارتباطی با مشکل مواجه می‌شود.

جامعه‌شناسی

۲۵۱ ۲ در زندگی ما انسان‌ها نظم‌های پنهان و شگفت‌انگیزی وجود دارد که با هنر آشنایی‌زدایی از امر مأنوس، می‌توان آن‌ها را کشف کرد.

۲۵۲ ۴ روش جامعه‌شناسی تبیینی، حس و تجربه (نگاه از بیرون) است.

ساختار اجتماعی چگونگی رابطه و پیوند میان پدیده‌های اجتماعی مختلف است.

نظم اجتماعی در نتیجه قواعدی برقرار می‌شود که ما انسان‌ها برای با هم زندگی کردن پذیرفته‌ایم. نظم یعنی قرار گرفتن هر پدیده در جای خود که جای پدیده‌ها را همین قواعد تعیین می‌کنند.

جامعه‌شناسی تبیینی همان جامعه‌شناسی پوزیتیویستی است و پوزیتیویسم به معنی وحدت روش علوم است.

۲۵۹ ۳ قواعد اجتماعی، ارتباط ما با یک‌دیگر را امکان‌پذیر می‌سازند و سامان می‌دهند.

جامعه‌شناسان در شناختن نظم اجتماعی، به این پرسش‌ها توجه می‌کنند: **قواعد و هنجارهای با هم زندگی کردن چگونه به وجود می‌آیند؟ چگونه دوام می‌آورند؟ چگونه تغییر می‌کنند؟**

رشد جمعیت نیز از جمله تغییراتی است که یک نظام در خود ایجاد می‌کند. **نظام اجتماعی** همانند یک موجود زنده تلاش می‌کند با تغییر در خود و محیط، نیازهای خود را تأمین کند و خود را در بلندمدت حفظ نماید. امروزه اکثر جوامع صنعتی به «خاکستری شدن جمعیت» دچارند. جمعیت بالای ۶۵ سال رو به افزایش است و این، کشورها را با چالش‌هایی روبه‌رو خواهد ساخت.

۲۶۰ ۲ لمبروزو با روش تبیینی می‌خواست مجرم بودن یا نبودن را با مشاهده ویژگی‌های جسمانی و ظاهری تشخیص دهد.

پرسش‌نامه با پاسخ‌های چندگزینه‌ای، از ابزارهای گردآوری اطلاعات در روش‌های کمی است.

جامعه‌شناسی در آغاز شکل‌گیری خود سعی کرد به علوم طبیعی به ویژه علم فیزیک نزدیک شود. به همین دلیل، **اگوست کنت**، بنیان‌گذار جامعه‌شناسی، ابتدا نام «فیزیک اجتماعی» را برای این رشته برگزید.

جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه را صرفاً یک پدیده طبیعی پیچیده می‌داند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می‌بیند. از این منظر، برخی جوامع از برخی دیگر پیچیده‌ترند، در رفع نیازهای خود تواناترند و به همین دلیل پیشرفته‌ترند. طرفداران این دیدگاه گمان می‌کنند که همه جوامع، مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند و از جوامع ساده به جوامع پیچیده تبدیل می‌شوند، در حالی که واقعیت این است که **انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند**. در دشت نازکای پرو، صدها خط ساده و شکل هندسی و شکل حیوان، حشره و انسان وجود دارد که برخی از آن‌ها حدود ۲۷۰ متر درازا دارند. همیشه این سؤال وجود دارد که مردم نازکا چگونه توانسته‌اند این خطوط را رسم کنند.

۲۶۱ ۲ بررسی عبارت نادرست: (ج) سه بُعد مذکور از یک‌دیگر جدا نیستند و با یک‌دیگر تعامل یا ارتباط دو سویه دارند و بر یک‌دیگر اثر می‌گذارند. بدن ما مجرای ارتباط ما با جهان طبیعی و بخشی از آن محسوب می‌شود. نقش و عضویت اجتماعی ما نیز مجرای ارتباط ما با جهان اجتماعی و بخشی از آن به حساب می‌آید.

۲۶۲ ۴ بچه شاه عبدالعظیم: **انتسابی:** زیرا در شکل‌گیری آن نقشی نداریم. **اجتماعی:** فرد بدون ارتباط با دیگران یا عضویت در گروه‌های اجتماعی نمی‌تواند این ویژگی را داشته باشد. **ثابت:** برخی ویژگی‌ها تغییر نمی‌کنند؛ مانند زمان و مکان تولد و ... **چهل و شش سال:**

انتسابی: زیرا در شکل‌گیری آن نقشی نداریم. **فردی:** فرد بدون ارتباط با دیگران یا عضویت در گروه‌های اجتماعی می‌تواند این ویژگی را داشته باشد.

متغیر: برخی از ویژگی‌های هویتی تغییر می‌کنند. **فوق‌لیسانس معماری:** **اکتسابی:** ما در شکل‌گیری آن نقش داریم. **اجتماعی:** فرد بدون ارتباط با دیگران یا عضویت در گروه‌های اجتماعی نمی‌تواند این ویژگی را داشته باشد. **متغیر:** برخی از ویژگی‌های هویتی تغییر می‌کنند.

۲۵۳ ۲ در جامعه‌شناسی تبیینی، انسان صرفاً یک موجود طبیعی پیچیده‌تر از سایر موجودات طبیعی دانسته می‌شود.

اگر ساختار اجتماعی را به خودرویی تشبیه کنیم که در یک جا پارک شده، نظام اجتماعی همان خودرو است که روشن شده و در حرکت است. نظام اجتماعی یک ساختار اجتماعی پویاست.

۲۵۴ ۳ رویکردی که جامعه‌شناسی را در زمره دانش‌های تجربی و ابزاری قرار می‌دهد، با نام «جامعه‌شناسی تبیینی» شناخته می‌شود.

قواعد اقتصادی چگونه با قواعد زندگی خانوادگی یا قواعد سیاسی هماهنگ می‌شوند؟ جامعه‌شناسان برای پاسخ به این قبیل پرسش‌ها، از «**ساختار اجتماعی**» سخن می‌گویند. ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی ساختار اجتماعی نامیده می‌شوند. **هدف جامعه‌شناسی تبیینی**، پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی است. گاهی تغییر در یک پدیده اجتماعی با تغییر در پدیده دیگر همراه است. این دو پدیده را «**هم‌تغییر**» می‌گویند. یعنی می‌توان تغییرات یکی از آن‌ها را به کمک تغییرات دیگری توضیح داد. برخی از این هم‌تغییرها قابل مشاهده‌اند و می‌توان آن‌ها را با روش کمی و آماری مطالعه کرد.

۲۵۵ ۱ جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه را صرفاً یک پدیده طبیعی پیچیده می‌داند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می‌بیند. از این منظر، برخی جوامع از برخی دیگر پیچیده‌ترند، در رفع نیازهای خود تواناترند و به همین دلیل پیشرفته‌ترند. طرفداران این دیدگاه گمان می‌کنند که همه جوامع، مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند و از جوامع ساده به جوامع پیچیده تبدیل می‌شوند، در حالی که واقعیت این است که انسان‌ها می‌توانند جوامع و تاریخ‌های گوناگونی را پدید آورند.

۲۵۶ ۳ موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی، باعث شد جامعه‌شناسان علاقه‌مند شوند تا شباهت‌های جامعه و پدیده‌هایی هم‌چون ماشین و بدن انسان را برجسته کنند.

با محدود دانستن دانش علمی به دانش تجربی، **صرفاً تبیین‌های تجربی به رسمیت شناخته می‌شد؛** یعنی تنها بیان آن دسته از روابط علت و معلولی میان پدیده‌ها، دانش علمی و معتبر محسوب می‌شد که با حس و تجربه مشاهده‌پذیر باشد، زیرا چنین می‌پنداشتند که دانش علمی تنها از راه حس به دست می‌آید. در زندگی ما انسان‌ها نظم‌های پنهان و شگفت‌انگیزی وجود دارد که با **هنر آشنایی‌زدایی از امر مأنوس**، می‌توان آن‌ها را کشف کرد.

۲۵۷ ۲ بررسی عبارت نادرست:

(ب) ساختار اجتماعی را در گروه‌های رسمی مانند سازمان‌ها بهتر می‌توان دید. در هر سازمانی حقوق و تکالیف مربوط به هر نقش، چگونگی روابط میان اعضا و ... مشخص است. این بدین معنی نیست که گروه‌های غیررسمی فاقد ساختارند.

۲۵۸ ۴ جوامعی که نظم اجتماعی را براساس مناسبات بیرونی برقرار می‌سازند، شاید با **تطبیع و تهدید و اجبار قادر باشند پیش‌بینی رفتارها را تضمین کنند**، اما در جلب مشارکت و همکاری افراد براساس میل، رضایت و رغبت موفق عمل نمی‌کنند. از این‌رو، هر روز باید بر حجم قواعد و قوانین نظارتی، نیروها و ابزارهای کنترل‌کننده خود بیفزایند.

۲۶۸ ۴ وقت‌شناس بودن:

بُعد نفسانی: نفس و ویژگی‌های روانی و اخلاقی
اکتسابی: ما در شکل‌گیری آن نقش داریم.

متغیر: برخی از ویژگی‌های هویتی تغییر می‌کنند.

وقت‌شناس بودن هویتی **فردی** است، زیرا فرد بدون ارتباط با دیگران یا عضویت در گروه‌های اجتماعی، می‌تواند این ویژگی را داشته باشد.
کشاورز:

بُعد اجتماعی: نقش و عضویت فرد در جهان اجتماعی

اکتسابی: ما در شکل‌گیری آن نقش داریم.

متغیر: برخی از ویژگی‌های هویتی تغییر می‌کنند.

کشاورز بودن هویتی **اجتماعی** است، زیرا فرد بدون ارتباط با دیگران یا عضویت در گروه‌های اجتماعی نمی‌تواند این ویژگی را داشته باشد.

۲۶۹ ۱

هر جهان اجتماعی بنا به هویت خود، با نوع خاصی از هویت اخلاقی و روانی افراد سازگار است و زمینه پیدایش و رشد همان هویت را فراهم می‌آورد و امکان پیدایش و رشد انواع دیگر را **تضعیف** می‌کند. مثلاً جهان متجدد با ویژگی‌هایی مانند **قناعت**، **حیا**، **بندگی خدا**، **تقوا**، **خوف و رجای الهی**، **شکر و رضای الهی** و **توکل** و ... سازگار نیست.

بخشی از هویت، آگاهانه است؛ یعنی آن را می‌شناسیم یا دیگران به آن پی می‌برند و برایمان بازگو می‌کنند. بخش دیگر، برای ما پنهان است و آن را نمی‌شناسیم.

عبارت «برخی از بیماری‌های جسمانی با کمک قوای روانی درمان می‌شوند» بیانگر **تأثیر جهان نفسانی بر جهان طبیعت** است.

۲۷۰ ۳

مقایسه اخلاق ورزشکاران جهان اسلام (اخلاق پهلوانی) با اخلاق ورزشی جهان جدید (اخلاق قهرمانی) **تناسب** این دو نوع اخلاق را با ارزش‌های کلان اجتماعی بیان می‌کند.

آن چه در پاسخ به پرسش «کیستی؟» گفته می‌شود و شخص با آن از اشیا و افراد دیگر متمایز می‌گردد، هویت فرد را تشکیل می‌دهد.

حمایت مردم و دولت ایران از مظلومان جهان بیانگر تعامل و **تناسب ابعاد مختلف هویت فردی و اجتماعی** است.

پیامبران و اولیای الهی نیز از دیرباز درباره ابعاد الهی و فطری هویت فردی و اجتماعی انسان و هم‌چنین درباره غفلت و فراموشی انسان‌ها از **خویش‌شناسی** سخن گفته‌اند.

۲۷۱ ۲

بررسی عبارت‌هاک نادرست:

ب) جامعه جهانی قبل از ظهور غرب جدید به صورت امروز نبوده است؛ فرهنگ‌ها و تمدن‌های مختلف، هر یک در بخشی از جهان، حاکمیت سیاسی مربوط به خود را به وجود آورده بودند. روابط اقتصادی، سیاسی، نظامی و فرهنگی بین کشورهای مختلف با حاکمیت‌های متفاوت برقرار بود و جامعه جهانی که از طریق این روابط شکل می‌گرفت، **به گونه‌ای نبود که سرنوشت تعاملات فرهنگی را تابع روابط سیاسی، نظامی یا اقتصادی قرار دهد.**

د) کشورهای غربی به مواد خام، نیروی کار ارزان و بازار مصرف کشورهای غیرغربی نیاز داشتند. آن‌ها برای تأمین منافع اقتصادی خود نیازمند در هم شکستن مقاومت فرهنگی اقوامی بودند که سلطه و نفوذ آن‌ها را تحمل نمی‌کردند. آن‌ها برای رسیدن به این هدف در وهله نخست از **مبلغان مذهبی** و سازمان‌های **فراماسونری** استفاده می‌کردند.

۲۶۳ ۱

هر جهان اجتماعی بنا به **هویت** خود، با نوع خاصی از هویت اخلاقی و روانی افراد سازگار است و زمینه پیدایش و رشد همان **هویت** را فراهم می‌آورد.

وجود نظریات متفاوت درباره هویت، نشانه این است که امکان خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد.

بعضی ویژگی‌ها هستند که در به دست آوردن آن‌ها نقشی نداریم، اما می‌توانیم با تلاش و کوشش خود، آن‌ها را تغییر دهیم مانند **منزلتی** که از طریق خانواده‌مان به دست می‌آوریم و با کنش‌هایمان آن را تغییر می‌دهیم.

اثر انگشت، هویتی **فردی** است زیرا فرد بدون ارتباط با دیگران یا عضویت در گروه‌های اجتماعی می‌تواند این ویژگی را داشته باشد. پوشش، **هویت اجتماعی** است زیرا فرد بدون ارتباط با دیگران یا عضویت در گروه‌های اجتماعی نمی‌تواند این ویژگی را داشته باشد.

۲۶۴ ۳

جهان متجدد به تناسب رویکرد این جهانی خود، با آن دسته از **ویژگی‌های روانی و اخلاقی** سازگار است که در ارتباط با آرمان‌ها و ارزش‌های دنیوی آن شکل گیرند، مانند **فردگرایی**، **دم‌غنیمت‌شماری**، **انضباط**، **تبرج**، **تجمل‌گرایی**، **رفاه‌طلبی**، **مال‌اندوزی** و ... و با بسیاری از ویژگی‌های اخلاقی که براساس ارزش‌های معنوی و الهی وجود انسان شکل گرفته باشند؛ مانند **قناعت**، **حیا**، **بندگی خدا**، **تقوا**، **خوف و رجای الهی**، **شکر و رضای الهی**، **توکل** و ... سازگار نیست.

گاهی ما درباره ویژگی‌هایی از خود که به آن واقف نیستیم (**بعد ناخودآگاه هویت**)، تأمل می‌کنیم و درباره آن‌ها می‌اندیشیم. گاهی برای شناخت خود، از دیگران کمک می‌گیریم و از **والدین و دوستان خود درباره نقاط قوت و ضعف خویش سؤال می‌کنیم**. نزد مشاوران، روان‌شناسان و روان‌کاوان می‌رویم و از آن‌ها مشاوره می‌گیریم.

اخلاق ورزشکاران جهان اسلام (**اخلاق پهلوانی**) بیانگر تعامل و **تناسب ابعاد مختلف هویت فردی و اجتماعی** است.

هویت با نوعی احساس مثبت یا منفی همراه است.

۲۶۵ ۲

عبارت «یک انسان باتقوا، جهانی را تغییر می‌دهد»، بیانگر **تأثیر جهان نفسانی بر جهان اجتماعی** است.

عبارت «در شرایط اقلیمی متفاوت، شیوه زندگی اجتماعی مردم متفاوت است»، بیانگر **تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی** است.

۲۶۶ ۳

هویت اجتماعی هر فرد، درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزش‌های آن شکل می‌گیرد.

برخی ویژگی‌های هویتی تغییر نمی‌کنند مانند مکان و زمان تولد.

۲۶۷ ۲

عبارت «زهر نعمتی، نخستین زن ورزشکار ایرانی است که موفق شد در کنار ورزشکاران سالم، جواز رقابت در المپیک را کسب کند» بیانگر **تأثیر جهان نفسانی بر جهان طبیعی و جهان اجتماعی** است.

هر جهان اجتماعی بنا به هویت خود، با نوع خاصی از هویت اخلاقی و روانی افراد سازگار است و زمینه پیدایش و رشد همان هویت را فراهم می‌آورد و امکان پیدایش و رشد انواع دیگر را **تضعیف** می‌کند.

۲۷۶ ۳ دولت‌های سکولار غربی در حمایت از مبلغان مسیحی انگیزه دینی نداشتند. آن‌ها در ابتدا برای حذف قدرت کلیسا و ایجاد سیاست سکولار، حرکت‌های پروتستانی را به خدمت گرفتند.

شعارهای فراماسونرها علاوه بر مخالفت با نظام اشرافی، هویتی ضد دینی داشت. علوم انسانی غربی بر بنیان‌های هستی‌شناختی، انسان‌شناختی و معرفت‌شناختی غرب بعد از رنسانس شکل گرفته‌اند و زندگی آدمی را بدون توجه به ابعاد معنوی آن، به گونه‌ای سکولار تعریف می‌کنند و سازمان می‌دهند. تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده، قدرت چانه‌زنی در اقتصادی جهانی را از آنان می‌گیرد و این پدیده، موجب وابستگی اقتصادی آن‌ها به کشورهای استعمارگر می‌شود.

۲۷۷ ۴ اقتصاد سرمایه‌محور در حرکت‌های آغازین خود، نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای بود ولی به تدریج، انباشت ثروت، پدید آمدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی و گسترش صنعت ارتباطات، از اهمیت مرزهای سیاسی کاست.

برخورد استعماری غرب، جوامع غیرغربی را از نظر اقتصادی و سیاسی در موضع ضعف قرار داد. این پدیده اغلب نوعی خودباختگی فرهنگی نیز در آن جوامع ایجاد کرد.

دولت - ملت‌ها، حاکمیت‌های سیاسی - اقتصادی جدیدی بودند که نخستین بار در اروپای غربی با افول قدرت کلیسا پدید آمدند.

۲۷۸ ۲ رشد تجارت و برده‌داری، انتقال برده‌های سیاه‌پوست افریقایی به مزارع آمریکایی و انتقال ثروت به جوامع اروپایی موجب شد که بازرگانان نسبت به زمین‌داران جایگاه برتری پیدا کنند. دولت‌ها برای افزایش قدرت خود به سرمایه و پول بازرگانان نیاز داشتند و بازرگانان برای تجارت و سود، نیازمند حمایت نظامی دولتمردان بودند. بدین ترتیب، پیوند قدرت با ثروت و تجارت شکل گرفت. صنعت، عنصر دیگری بود که انباشت ثروت سرمایه‌داران را سرعت بخشید.

۲۷۹ ۲ عواملی که سبب پیدایش دولت - ملت‌ها در تاریخ معاصر بشری شدند، در سده اخیر تغییر یافته‌اند و به دنبال آن، نقش کشورها و دولت‌های آن‌ها در جهان تغییر کرده است. برخی از این فرآیند با عنوان جهانی شدن یاد می‌کنند. براساس دیدگاه مخالفین جهانی شدن، در حال حاضر ابعاد اقتصادی و سیاسی جهانی شدن به گونه‌ای نیست که نظم نوین را در سطح جهانی به دنبال آورد، بلکه چالش‌ها و تضادهایی را پدید می‌آورد. مقابله با این چالش‌ها، بیشتر توسط جنبش‌هایی صورت می‌گیرد که فراتر از مرزهای سیاسی دولت‌ها عمل می‌کنند.

۲۸۰ ۱ کانون‌های ثروت و قدرت برای حفظ منافع خود، از طریق سازمان‌های بین‌المللی، موانع موجود بر سر راه تجارت بین‌المللی را برمی‌دارند و استقلال اقتصادی و سیاسی کشورهای مختلف را مخدوش می‌سازند.

جهان غرب از طریق رسانه، فرهنگ عمومی جوامع‌های غیرغربی را مدیریت می‌کند، اما تربیت نخبگان کشورهای غیرغربی بیشتر به شیوه‌های توزیع هدفمند علوم طبیعی و علوم انسانی و تثبیت مرجعیت علمی غرب انجام می‌شود.

کشورهای غربی به اقتضای بازار مصرف، برخی صنایع وابسته را به کشورهای استعمارزده منتقل می‌کنند ولی این انتقال، در جهت استقلال این کشورها یا تعدیل جهانی ثروت نیست، بلکه در جهت منافع بیشتر کشورهای استعمارگر است. بدین ترتیب، با وجود رشد و تحول کشورهای استعمارزده، فاصله و وابستگی کشورهای غربی و غیرغربی، همچنان حفظ می‌شود.

۲۷۲ ۴ دولت‌ها برای افزایش قدرت خود به سرمایه و پول بازرگانان نیاز داشتند و بازرگانان برای تجارت و سود، نیازمند حمایت نظامی دولتمردان بودند. بدین ترتیب، پیوند قدرت با ثروت و تجارت شکل گرفت. صنعت، عنصر دیگری بود که انباشت ثروت سرمایه‌داران را سرعت بخشید.

خودباختگی فرهنگی سبب می‌شود جامعه، حالت فعال و خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از دست بدهد و در نتیجه، عناصر فرهنگ دیگر را بدون تحقیق و گزینش و به گونه‌ای تقلیدی، فراگیرد.

آرمان سیاسی فراماسونرها جهان‌وطنی (کاسموپولیتیسیم) است.

ترویج علوم انسانی غربی در کشورهای غیرغربی، عمیق‌ترین تأثیر را در توزیع فرهنگ غرب در جهان دارد.

۲۷۳ ۳ دولت‌های مرکز برای حفظ وضع موجود (وضعیت مرکز - پیرامون) در عرصه‌های مهم، انحصار ایجاد می‌کنند. برخی از این انحصارها عبارت‌اند از: انحصار فناوریانه، کنترل بازارهای مالی جهانی، دسترسی انحصاری به منابع طبیعی کره زمین، انحصار سلاح‌های کشتار جمعی و انحصار ارتباطی و رسانه‌ای.

با انقلاب فرانسه دولت‌هایی شکل گرفتند که به طور رسمی جدایی خود را از دین اعلام کردند.

برای مقاومت در برابر سیاست جهانی‌سازی اقتصادی قدرت‌های برتر اروپایی و آمریکایی، پیمان‌هایی از قبیل جنبش عدم تعهد، اتحادیه عرب، سازمان کنفرانس اسلامی و ... بین دولت‌ها شکل گرفته است.

نشر و گسترش اسلام نیز متکی بر قدرت سیاسی و نظامی آن نبود، بلکه مرهون قوت و قدرت فرهنگی آن بود.

۲۷۴ ۱ جوامع استعمارزده به رغم مقاومت‌هایی که طی قرن بیستم انجام دادند، با استعمار نو و فرانوا مواجه شدند.

فرهنگ غرب از سده هفدهم تا بیستم، شکل جدیدی به روابط میان جوامع با جامعه جهانی بخشید. در دو سده نوزدهم و بیستم، سازماندهی سیاسی و اقتصادی جدیدی شکل گرفت که جوامع غربی را به صورت جوامع مرکزی و دیگر جوامع را به صورت جوامع پیرامونی درآورد.

۲۷۵ ۲ هنگامی که یک فرهنگ در سطح جهانی غالب باشد، به میزانی که آن فرهنگ، ویژگی‌های مطلوب یک فرهنگ جهانی را داشته باشد، جامعه جهانی از انسجام برخوردار خواهد بود. اگر فرهنگ یا فرهنگ‌های غالب و اثرگذار، ویژگی‌های مطلوب را نداشته باشند، جامعه جهانی با چالش‌های درون فرهنگی مواجه خواهد شد. فرهنگ سلطه، جامعه جهانی را به بخش‌های مرکز و پیرامون تقسیم می‌کند؛ کشورهای پیرامون را به مرکز وابسته می‌سازد و زمینه ستیز و چالش میان آن‌ها را ایجاد می‌کند.

تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت و کانون‌های صهیونیستی، نه تنها هویت فرهنگی جوامع غیرغربی را متزلزل می‌کند، بلکه آشکارا برخلاف ارزش‌های دموکراتیک جهان غرب نیز است. بسیاری از منتقدان، نگران این هستند که تمرکز قدرت رسانه در دست چند شرکت یا چند فرد قدرتمند موجب تضعیف سازوکارهای دموکراسی می‌شود.

فلسفه و منطق

۲۸۱ ۴

علت همیشه در برابر معلول به کار می‌رود. مثلاً می‌گوییم آتش علت است و حرارت معلول آن است. بنابراین مفهوم علت را دربارهٔ پدیده‌های خارج به کار می‌بریم که از ایجاد و تأثیر و تأثر موجودات بر یکدیگر حکایت می‌کند. به عبارت دیگر علت چیزی است که باعث به وجود آمدن چیز دیگری می‌شود، پس علت جنبهٔ وجودی دارد. اما مفهوم دلیل دربارهٔ مفاهیم ذهنی انسان به کار می‌رود، مثلاً می‌گوییم چه دلیلی دارد که آتش چیزها را می‌سوزاند، یعنی از گوینده‌ای که ادعا کرده آتش حرارت دارد و می‌سوزاند، دلیل می‌خواهیم. به عبارت دیگر، دلیل جنبهٔ معرفتی دارد و همان استدلال است که برای اثبات چیزی به کار می‌رود.

۲۸۲ ۲

هیوم و ابن‌سینا هر دو معتقدند که چون علیت غیرقابل مشاهده است، بنابراین از طریق تجربهٔ حسی قابل درک و فهم نیست. هر دو می‌گویند انسان از طریق حس، فقط توالی یا هم‌زمانی پدیده‌ها را مشاهده می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) به عقیدهٔ هیوم، درست است که تنها راه شناخت واقعیات حس و تجربه است (موافق تجربه‌گرایان)، اما اصل علیت و رابطهٔ ضروری میان علت و معلول را نمی‌توان از مشاهدهٔ حسی و تجربه به دست آورد (برخلاف تجربه‌گرایان).

۳) هیوم تکرار تنها را موجب اعتقاد عمومی به علیت می‌داند ولی ابن‌سینا تکرار به اضافهٔ وجوددهندگی و وجودگیرندگی (تأثیر و تأثر) بین دو پدیده را موجب اعتقاد به علیت می‌داند.

۴) تجربه‌گرایان معتقدند که انسان از طریق حس، توالی یا هم‌زمانی پدیده‌ها را مشاهده می‌کند و رابطهٔ ضروری میان علت و معلول را درمی‌یابد و از این طریق، رابطهٔ علیت را درک می‌کند و بنا می‌نهد.

۲۸۳ ۱

یکی از نتایج اصل سنخیت آن است که انسان از هر چیزی انتظار آثار متناسب با خودش را دارد؛ به همین سبب، انسان می‌کوشد ویژگی‌های هر شیء را بشناسد و به تفاوت‌های آن با اشیای دیگر پی ببرد تا بهتر بتواند آثار ویژهٔ آن را شناسایی کند؛ مثلاً از آب انتظار رفع تشنگی را دارد نه رفع گرسنگی. برای این‌که بدانیم هر علتی چه معلول خاصی دارد، باید از تجربه کمک بگیریم و از طرق مختلف تجربی، آثار و معلول‌های هر علتی را شناسایی کنیم. مثلاً برای این‌که بدانیم میوه‌های مختلف هر کدام چه ویتامین‌هایی دارند و چه تأثیری بر سلامتی دارند، باید آن‌ها را به صورت تجربی بررسی کنیم و ویژگی‌ها و خواص آن‌ها را کشف کنیم. دانشمندان وقتی با پدیده‌ای مواجه می‌شوند و می‌خواهند علت آن را بیابند، به سراغ عواملی می‌روند که تناسب بیشتری با آن پدیده دارد و علت آن پدیده را در میان آن عوامل جست‌وجو می‌کنند تا این‌که به علت ویژهٔ آن دست یابند؛ مثلاً یک پزشک وقتی با سرطان معده روبه‌رو می‌شود، سراغ عوامل خاصی که موجب این مرضی شده است و با آن مرضی نسبتی داشته باشد، می‌رود و هیچ‌گاه سراغ عواملی که با این مرضی مرتبط نیستند، نمی‌رود، چون می‌داند هر چیزی از هر چیزی به وجود نمی‌آید و این بیانگر نظمی است که در جهان وجود دارد و دانشمند هم به آن معتقد است.

۲۸۴ ۱

کسانی که اصل سنخیت را یک اصل تجربی می‌دانند، می‌گویند: «بنابر آن‌چه تاکنون تجربه کرده‌ایم، علت‌های خاص، معلول‌های خاص خود را دارند و نمی‌توانیم این اصل را به علت‌هایی که تجربه نکرده‌ایم، تعمیم دهیم.» بنابر اصل تجربه‌گرایی، اگر فرد تجربه‌گرا با پدیده‌ای جدید روبه‌رو شود، نمی‌تواند از این پدیده انتظار آثار خاص داشته باشد. اما در عمل ثابت شده که این‌گونه نیست و حتی خود تجربه‌گرایان نیز مانند عقل‌گرایان وقتی با پدیده‌های جدید روبه‌رو می‌شوند، باز هم براساس اصل سنخیت با آن برخورد می‌کنند؛ یعنی به دنبال شناخت آثار ویژهٔ آن پدیده هستند و انتظار دارند که آثار خاصی از آن ظاهر شود و این مطلب بیانگر آن است که اصل سنخیت یک اصل غیرتجربی است.

۲۸۵ ۳

آن‌چه به معلول ضرورت وجود می‌دهد، علت است، یعنی با آمدن علت، وجود معلول ضرورت می‌یابد و موجود می‌شود. پس وجود علت بر وجوب معلول مقدم است و وجوب معلول متوقف بر وجود علت است. هم‌چنین طبق اصل وجوب علی و معلولی، معلول ابتدا ضرورت وجود می‌یابد، سپس موجود می‌شود؛ یعنی تا وجود معلول ضروری نباشد، معلول به وجود نمی‌آید، پس وجوب معلول بر وجود معلول مقدم است.

۲۸۶ ۳

شکل دیگری از اتفاق که در دوره‌های اخیر مطرح شده، برگرفته از گفته‌های برخی دانشمندان زیست‌شناس است که می‌گویند: از ابتدای پیدایش موجود زنده بر روی زمین، جانداران بی‌شماری پدید آمده‌اند که بیشتر آن‌ها، به علت ناسازگاری با محیط زندگی، از بین رفته‌اند. در طول این زمان‌ها تحولات بسیاری در ساختمان بدنی این موجودات رخ داده که هیچ‌کدام از این تحولات متناسب و سازگار با محیط نبوده و تمام آن موجودات از بین رفته‌اند. فقط آن دسته از جانداران که تغییرات بدنی آن‌ها «اتفاقاً» سازگار با محیط بوده به حیات خود ادامه داده، رشد کرده‌اند و تکثیر شده‌اند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۲) امروزه برخی از دانشمندان از نظریهٔ مربوط به تکامل زیستی چنین برداشت کرده‌اند که پیدایش جهان و تحول موجودات، به صورت اتفاقی بوده است.

۴) تحولات بسیاری در ساختمان بدنی موجودات این جهان رخ داده که بیانگر سازگاری اتفاقی با محیط بوده است. (کلمهٔ «اتفاقی» در این گزینه ذکر نشده است.)

۲۸۷ ۲

به عقیدهٔ برخی دانشمندان حوادث و پدیده‌های جهان مصداق مفهوم اتفاق هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) امروزه مفهوم اتفاق نه تنها نزد عامهٔ مردم بلکه بر زبان برخی دانشمندان نیز جاری می‌شود.

۳) برخی از دانشمندان احتمال می‌دهند که جهان کنونی ما، یعنی این میلیاردها کهکشان، بر اثر انفجار بزرگ - مه‌بانگ - آغاز شده و به تدریج گسترش یافته است. این بیان باعث شده برخی تصور کنند پیدایش این جهان، اتفاقی و بدون علت بوده است. پس از بعضی نظریات علمی جدید مانند نظریهٔ مه‌بانگ، برداشت‌های غلط فلسفی صورت گرفته است.

۴) برخی از نظریات دانشمندان دربارهٔ پیدایش جهان مانند نظریهٔ دموکریتوس منجر به انکار اصل سنخیت می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۳ و ۴) نظریهٔ دموکریتوس و نظریهٔ مربوط به تکامل زیستی موجودات فقط اصل سنخیت و غایت‌مندی میان پدیده‌ها را نفی می‌کنند، اما رابطهٔ علیت و رابطهٔ وجوب‌بخشی علت به معلول را انکار نمی‌کنند.

۲۹۱ ۳

سیر تفکر در استدلال از کلی به سوی جزئی (قیاس) و یا از جزئی به سوی کلی (استقرای تعمیمی و استنتاج بهترین تبیین) و یا از جزئی به سوی جزئی (استقرای تمثیلی) است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) ما از طریق معلومات و احکام تصدیقی به تصدیق و نتیجهٔ جدید می‌رسیم.
۲) مقدماتی که در استدلال استفاده می‌کنیم در خود استدلال اثبات نمی‌شوند. ممکن است این مقدمات قبلاً اثبات شده باشند و یا آن‌قدر بدیهی و واضح‌اند که هیچ‌وقت نیاز به اثبات نداشته‌اند.

۴) مقدماتی که در استدلال استفاده می‌کنیم معلومات و دانسته‌های پذیرفته‌شدهٔ قبلی ماست و نتیجهٔ چیزی است که قبلاً نمی‌دانستیم و بعد از استدلال به آن رسیدیم یا این‌که می‌دانستیم ولی هنوز ثابت نشده بود.

۲۹۲ ۱

تمثیل نوعی از استدلال استقرایی محسوب نمی‌شود. آن‌چه استدلال تمثیلی نامیده می‌شود استدلال کردن براساس یک تمثیل است نه خود تمثیل که همان تشبیه در ادبیات است. بنابراین تمثیل همان استدلال استقرای تمثیلی نیست.

مثلاً اگر بگوییم «محمد مانند احمد قدبلند است» این یک تمثیل است، ولی اگر از این شباهت ظاهری نتیجه‌ای بگیریم و حکمی صادر کنیم تمثیل به استدلال استقرای تمثیلی تبدیل شده است. در این مثال اگر احمد مهندس باشد و ما از قدبلند بودن که وجه شباهت این دو نفر است استفاده کنیم و صفت مهندس بودن احمد را به محمد سرایت دهیم و حکم کنیم که: «محمد هم مهندس است» این استدلال استقرای تمثیلی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) تمثیل که همان تشبیه در ادبیات است در علوم مختلف از جمله در روان‌شناسی، صنایع هوایی و ... به کار می‌رود.

۳) تمثیل غار افلاطون، نمونه‌ای از کاربرد تمثیل در فلسفه است.

۴) در تمثیل از شباهت دو امر استفاده می‌شود و همین شباهت مبنای استدلال تمثیلی است.

۲۹۳ ۴

نتایج استدلال استقرای تعمیمی، احتمالی است و سیر ذهن از جزئی به کلی است. بنابراین در این استدلال از مقدمات جزئی نتیجهٔ کلی می‌گیریم.

۲۹۴ ۳

وزیر بهداشت از آمار چند ماه اخیر (جزئی) نتیجهٔ کلی گرفته است، پس مقدمه، تعمیم داده شده و استدلال استقرای تعمیمی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۲) با توجه به شباهت بین دو امر جزئی حکمی صادر شده در نتیجه استدلال استقرای تمثیلی است.

۲۸۸ ۲ آن دسته از فلاسفه که برای جهان علت نخستین و آفریننده را

اثبات می‌کنند، معتقدند همهٔ حوادث جهان از ابتدا تاکنون و در آینده در جهت یک هدف و غایت از پیش تعیین‌شده قرار دارند. به نظر آنان جهانی که ما در آن زندگی می‌کنیم، به سوی کمال خود در حرکت است و مرحله به مرحله کامل‌تر می‌شود. پس این دسته از متفکران، اتفاق به معنی نبودن غایت و هدف خاص در حرکات و نظم جهان را انکار می‌کنند و برای اشیا و پدیده‌های جهان یک غایت و هدف نهایی در نظر می‌گیرند. اما آن دسته از فیلسوفان که به خداوند و علت نخستین برای جهان معتقد نیستند، غایت‌مندی زنجیرهٔ حوادث را نیز انکار می‌کنند و حتی وجود فرآیندهای تکاملی در جهان را امری اتفاقی به حساب می‌آورند که از پیش تعیین‌شده نبوده است. انکار ضرورت علی که در گزینهٔ (۲) آمده است، نمی‌تواند مستقیماً ناشی از دیدگاه مخالفان علت نخستین و علت‌العلل باشد، زیرا حتی فلاسفه‌ای که علت نخستین و علت‌العلل را انکار می‌کنند، می‌گویند هر معلولی به علت نیاز دارد و یک رابطهٔ ضروری میان علت و معلول برقرار است. پس ما فیلسوفی را سراغ نداریم که به طور صریح و روشن با معنای اول اتفاق یعنی عدم وجود رابطهٔ ضروری میان پدیده‌ها و علت آن‌ها، موافق باشد.

۲۸۹ ۱

اگر کسی اتفاق به معنایی که منجر به انکار اصل سنخیت می‌شود را بپذیرد، یعنی پدید آمدن هر چیزی از هر چیزی را ممکن بداند، به هیچ کاری دست نخواهد زد؛ مثلاً نمی‌تواند برای رفع تشنگی آب بپاشد؛ زیرا میان آب و رفع تشنگی رابطه‌ای مشاهده نمی‌کند. این فرد حتی نمی‌تواند هیچ تصمیمی برای زندگی خود در طول روز بگیرد، چون انجام هر تصمیمی بر پذیرش اصل سنخیت علت و معلول مبتنی است. هم‌چنین اگر کسی اتفاق به معنایی که منجر به انکار غایت‌مندی می‌شود را بپذیرد، نمی‌تواند هدفی برای خود تعیین کند، زیرا تعیین هر هدفی مبتنی بر هدف‌مندی انسان و جهان و پذیرش غایت‌مندی میان پدیده‌ها می‌باشد. پس هر دوی این نگرش‌ها می‌تواند بر اندیشه و تفکر و سبک زندگی یک فرد تأثیرگذار باشد.

۲۹۰ ۲

هم نظریهٔ دموکریتوس و هم نظریهٔ مربوط به تکامل زیستی موجودات با معنای دوم و سوم اتفاق سازگار است و منجر به انکار اصل سنخیت و غایت‌مندی می‌شود؛ یعنی این دو نظریه، هم اصل سنخیت را نفی می‌کنند و هم غایت‌مندی میان پدیده‌ها را. در مورد نظریهٔ مه‌بانگ دو بیان و تفسیر قابل طرح است. اگر نظریهٔ مه‌بانگ را این‌گونه در نظر بگیریم که قبل از انفجار بزرگ هیچ چیزی وجود نداشت و جهان کنونی ما، یعنی این میلیاردها کهکشان، بر اثر یک انفجار ناگهانی و اتفاقی آغاز شده و به تدریج گسترش یافته است، این سخن به معنای آن است که از هیچ، چیزی به وجود بیاید. در نتیجه با اصل علیت و وجوب‌بخشی علت به معلول مخالف و با معنای اول اتفاق موافق است. اما اگر تفسیر دیگری از این نظریه داشته باشیم و بگوییم در ابتدا ذره‌ای کوچک و بسیار فشرده وجود داشته اما در این ذرهٔ کوچک و بسیار فشرده انفجار ناگهانی و اتفاقی و خود به خود رخ داده باشد، در این صورت هم به معنای اول اتفاق معتقد شدیم که می‌خواهد رابطهٔ ضروری میان علت و معلول را انکار کند و هم معنای دوم اتفاق را پذیرفته‌ایم که انکار اصل سنخیت را در پی دارد.

۳۰۰ ۱ استدلال‌های مطرح در عبارت‌ها:

(الف) قیاسی (سیر از کلی به جزئی است).

(ب) استنتاج بهترین تبیین (احتمالات مختلف شکست در بورس را بررسی نموده و به بهترین تبیین رسیده است).

(ج) استقرای تمثیلی ناروا (از تمثیل برای صدور حکم استفاده کرده است).

(د) قیاسی (سیر از کلی به جزئی است و آمدن کلمه «مانند» در نتیجه، تأثیری در نوع استدلال ندارد).

(ه) استقرای تعمیمی (از چند مورد جزئی نتیجه کلی گرفته است).

۳۰۱ ۱ سقراط می‌گفت: «من هیچ‌گاه از بیدار ساختن، پند دادن و حتی سرزنش کردن یکایک شما باز نمی‌ایستم و شما همه‌جا مرا در کنار خود می‌یابید. من کسی نیستم که برای پول سخن بگویم یا به خاطر آن، لب از گفتار فرو بندم. من هم با تهی‌دستان و هم با توانگران همنشینی می‌کنم تا از من بپرسند و به سخنان من گوش فرا دهند. این رسالتی است که خداوند با ندهای غیبی و در رؤیایا برعهده من نهاده است.» پس گفت‌وگوی سقراط با مردم دربارهٔ مسائل اساسی زندگی به این دلیل نبود که مردم از او چنین درخواستی کرده بودند، یا به خاطر آشکارسازی اثرات منفی روش سوفسطائیان و تبیین عقلانی برخی مفاهیم فلسفی یا استخراج همهٔ اصول زندگی از سخنان سقراط نبود، بلکه سقراط دلیل این سخنان را رسالتی می‌دانست که خداوند با ندهای غیبی و در رؤیایا برعهده وی نهاده بود.

۳۰۲ ۴ سقراط دانایی را در اقرار به نادانی می‌دانست و می‌گفت کاوش و جست‌وجوی من برای شناخت کسانی که ادعای دانشمند بودن می‌کنند و جدا کردن آن‌ها از کسانی که دانشمند حقیقی هستند، سبب شده که گروه بزرگی به غلط مرا «دانا» بنامند؛ در حالی که من دانا نیستم. فقط شاید به این دلیل که وقتی نادانی کسی را آشکار می‌کنم، کسانی که آن‌جا حاضرند، گمان می‌کنند که آن‌چه را آن‌ها نمی‌دانند، من می‌دانم؛ حال آن‌که دانای حقیقی فقط خداست.

۳۰۳ ۴ سقراط نمی‌گفت که نباید به جسم و مال و ثروت توجه کرد، بلکه به عقیدهٔ وی نباید جسم و مال و ثروت را بر کمال نفس خود ترجیح داد. از نظر سقراط، ثروت، فضیلت نمی‌آورد، بلکه از فضیلت است که ثروت و هر چه که برای فرد و جامعه سودمند است، به دست می‌آید.

۳۰۴ ۳ «نمی‌دانم» سوفسطائیان معنایی جز «نمی‌توانم بدانم»، دربرداشت اما «نمی‌دانم» سقراط یعنی «می‌دانم که نمی‌دانم» است. پس تفاوت نمی‌دانم سقراط با نمی‌دانم سوفسطائیان در این است که «نمی‌دانم سقراط» ریشه در عشق به دانایی و فرزانی و نیز تواضع و فروتنی او دارد. به همین دلیل خود را دوستدار دانش معرفی می‌کرد، اما «نمی‌دانم سوفسطائیان» ریشه در داناپنداری خویش، عدم آگاهی نسبت به جهل و نادانی خود یا همان جهل مرکب و خود بزرگ‌بینی کاذب دارد.

۲۹۵ ۲ استدلال قیاسی، استدلالی است که در آن مقدمات، از نتیجه حمایت قطعی می‌کنند به عبارت دیگر در این نوع استدلال، نتیجه قطعی است. اما در استدلال استقرایی، مقدمات از نتیجه حمایت نسبی می‌کنند. بنابراین چون دانش‌آموز با قطعیت سه گزینه را رد کرده پس قطعاً گزینهٔ چهارم پاسخ سؤال خواهد بود. بنابراین از استدلال قیاسی استفاده کرده است. حواسمان باشد این استدلال، استدلال استنتاج بهترین تبیین نیست. چون در استدلال استنتاج بهترین تبیین ما فقط بهترین تبیین (نتیجهٔ احتمالی) را از میان تبیین‌هایی که به ذهنمان رسیده و بررسی کرده‌ایم انتخاب می‌کنیم و احتمال و یا احتمالات دیگری هم مطرح است که ما بررسی نکرده‌ایم اما در استدلال قیاسی نتیجه قطعی است نه احتمالی.

۲۹۶ ۱ دانشمندان علوم تجربی در آزمایشگاه‌های فیزیک و شیمی از طریق انجام آزمایش‌های متعدد، قوانین کلی علمی را که مبتنی بر استدلال‌های استقرایی قوی هستند، تأیید می‌کنند.

۲۹۷ ۱ شرایط استقرای تعمیمی قوی: نمونه‌ها باید تصادفی باشند. نمونه‌ها باید متفاوت بوده (نه شبیه هم) و بیانگر همهٔ طیف‌های مختلفی باشند که در جامعهٔ آماری ما وجود دارند. تعداد نمونه‌ها نسبت به جامعهٔ آماری تناسب داشته باشد.

۲۹۸ ۴ استنتاج بهترین تبیین اگر چه نتیجهٔ احتمالی دارد اما در زندگی روزمره و در مسائل علمی جهت بررسی فرضیه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد و هم کارآگاهان در بررسی موارد جرم و جنایات برای رسیدن به سرخ‌های اصلی از آن استفاده می‌کنند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در استنتاج بهترین تبیین همهٔ احتمالات را بررسی نمی‌کنیم بلکه فقط احتمالاتی که به ذهنمان رسیده را بررسی می‌کنیم.

(۲) در استنتاج بهترین تبیین که نوعی استقرا است، نتیجهٔ آن احتمالی است نه ضروری و قطعی.

(۳) در استنتاج بهترین تبیین ممکن است ساده‌ترین احتمال نتیجهٔ مورد نظر باشد ولی معمولاً ساده‌ترین احتمال نادیده گرفته می‌شود.

۲۹۹ ۳ ملاک تقسیم‌بندی استدلال به دو نوع استدلال قیاسی و استدلال استقرایی این است که آیا نتیجه، ضرورتاً از مقدمات به دست می‌آید یا نه. بر این اساس در استدلال استقرایی برخلاف قیاس، نتیجه به صورت قطعی و ضروری از مقدمات حاصل نمی‌شود بلکه مقدمات از نتیجه حمایتی نسبی می‌کنند. اما در استدلال قیاسی نتیجه ضرورتاً از مقدمات به دست می‌آید. انطباق داشتن یا نداشتن نتیجهٔ استدلال با واقعیت ملاک تقسیم استدلال به دو دستهٔ قیاسی و استقرایی نیست. هم‌چنین ممکن است نتیجهٔ قیاس درست باشد اما مقدمات کاذب باشند.

روان‌شناسی

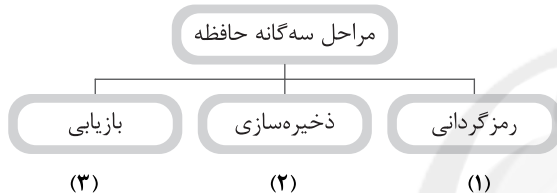
۳۱۱ ۴ «یادگیری عمیق» و «یادگیری با استراحت»، هر دو برای کنترل اثر تداخل به کار می‌روند.

۳۱۲ ۳ رمزگردانی حافظه بلندمدت ← عمدتاً معنایی

زمان بازیابی حافظه حسی ← حدود نیم ثانیه
حافظه کاری ← خدمت‌رسانی به سایر اجزای شناخت

۳۱۳ ۲ رمزگردانی در بزرگسالان به صورت کلی و خلاصه است و مرحله اول حافظه محسوب می‌شود.

عبارت «لطفاً اولین کلمه آن را بگویید»، مربوط به پدیده نوک زبانی است که این پدیده، نشان‌دهنده اشکال در مرحله بازیابی، یعنی سومین مرحله حافظه است.

۳۱۴ ۴ هدف از داشتن حافظه قوی، شکل‌دهی به تفکر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اگر حافظه شکل نگیرد، تفکر هم وجود نخواهد داشت.

(۲) حافظه قوی به تنهایی متضمن موفقیت نیست.

(۳) حافظه در نقش فراهم‌سازی داده‌های خام برای تفکر است.

۳۱۵ ۲ استفاده از مثال‌های زیاد برای توضیح مفهوم «اراده» ←

بسط معنایی

حفظ کردن پلاک ماشین به وسیله تبدیل آن به تاریخ تولد و سن ←

استفاده از رمزگردانی معنادار

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تمایزبخشی - استفاده از چند روش حرکتی

(۳) برگردان به زبان خود - پیش‌خوانی، مرحله اول روش پس‌خبا

(۴) مطالعه چندحسی - آزمون مکرر

۳۱۶ ۳ افزایش زمان بازیابی از چند دقیقه (حافظه کوتاه‌مدت) تا آخر

عمر (حافظه بلندمدت)، نیازمند تمرین و بازگویی یا تکرار است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) انتقال اطلاعات از حافظه حسی به کوتاه‌مدت

(۲) ذخیره‌سازی در حافظه کاری

(۴) این کار موجب فراموشی اطلاعات در حافظه کوتاه‌مدت می‌شود.

۳۱۷ ۱ هر سه گزینه (۲)، (۳) و (۴) اشاره به حافظه معنایی دارند زیرا

دانش عمومی مدنظر است، اما گزینه (۱)، اشاره به حافظه رویدادی دارد، زیرا به مکان و زمان مشخصی (شخصی) مربوط می‌شود.

۳۰۵ ۲ سقراط بیان می‌دارد: «اگر مرگ انتقال به جهانی دیگر است و

اگر این سخن راست است که همه درگذشتگان در آن‌جا گرد آمده‌اند، پس چه نعمتی بالاتر از این‌که آدمی از این مدعیان که عنوان قاضی بر خود نهاده‌اند، رهایی یابد و با داوران دادگر آن جهان روبه‌رو شود و با نیکان و بلندمرتبه‌گان همنشین گردد! اگر مرگ این است، حاضرم بارها به کام مرگ روانه شوم.»

۳۰۶ ۱ سقراط، روش بحث ثابته داشت. مفهومی از مفاهیم را که در

زندگی ما اهمیت حیاتی دارد، برمی‌گزید و درباره‌اش پرسش می‌کرد. وقتی کسی داوطلب پاسخ می‌شد، با توجه به پاسخ او، سؤال دیگری طرح می‌کرد، به طوری که مخاطب و پاسخ‌دهنده را به حقیقت می‌رساند و آن‌چه را که حق بود، از زبان پاسخ‌دهنده به دست می‌آورد. این روش گفت‌وگو و پرسش و پاسخ که سقراط به کار می‌گرفت، به تدریج به «روش سقراطی» شهرت یافت.

۳۰۷ ۱ سقراط بیان می‌دارد: «کاوش و جست‌وجوی من برای شناخت

کسانی که ادعای دانشمند بودن می‌کنند و جدا کردن آن‌ها از کسانی که دانشمند حقیقی هستند، سبب شده که گروه بزرگی به غلط مرا «دانا» بنامند؛ در حالی که من دانا نیستم. فقط شاید به این دلیل که وقتی نادانی کسی را آشکار می‌کنم، کسانی که آن‌جا حاضرند، گمان می‌کنند که آن‌چه را آن‌ها نمی‌دانند، من می‌دانم؛ حال آن‌که دانای حقیقی فقط خداست.»

۳۰۸ ۳ استدلال سقراط این بود «آیا کسی پیدا می‌شود که علم و

قدرت و عدالت فوق‌بشری را قبول داشته باشد ولی وجود خداوند را منکر شود؟» این استدلال سقراط نشان می‌دهد که وی درصدد اثبات خدا از طریق صفات و آثار او بود. در عبارت گزینه (۳) نیز از همین روش استفاده شده است. یعنی از طریق صفات و سایر امور مربوط به اسب، وجود اسب اثبات شده است.

۳۰۹ ۴ دانشمند حقیقی چیزهای فراوانی می‌داند، اما از آن‌جا که

عظمت جهان را درک کرده است و دانش خود را ناچیز می‌شمارد، تواضع می‌کند و خود را در دسته دانایان قرار نمی‌دهد و از اعتراف به جهل خویش واهمه و ابایی ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) راز پیام سروش دلفی این بود که یا به ما بنمایاند تا چه پایه نادانیم.

(۲) این‌که سقراط می‌خواهد به اسرار آسمان و زمین دست یابد، اتهامی است که از دیرباز به سقراط نسبت داده شده بود و ملتوس هم آن را تکرار کرد.

(۳) مدعیان دانش خود را دانا می‌دانند و به جهل و نادانی خود اقرار نمی‌کنند.

۳۱۰ ۴ سقراط هیچ کتابی ننوشت، اما سراسر حیاتش را با فلسفه

سپری کرد. زندگی وی حکایت واقعی فلسفه است. ما از مطالعه و تأمل در زندگی او می‌توانیم دفتر اندیشه‌های فلسفی‌اش را ورق بزنیم و به نقش حقیقی فلسفه در زندگی انسان، بیشتر پی ببریم.

۳ ۳۱۸

حافظه کاذب زمانی شکل می‌گیرد که فرد رویدادی را که اتفاق نیفتاده است به صورت غیرواقعی یادآوری کند، در این جا **سحر آخر کتاب رمان** را به سلیقه خود بازگو می‌کند و در واقع خطای اضافه کردن یا پر کردن چاله‌های موجود اتفاق افتاده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) فراموشی

(۲) خطایی رخ نداده است.

(۴) فراموشی

۴ ۳۱۹

کم‌توجهی و نبود رمزگردانی، علت بسیاری از فراموشی‌هاست. در این جا فرشاد به دلیل عدم توجه (عدم رمزگردانی) دچار فراموشی شده است.

۴ ۳۲۰

نشانه‌های درونی (معنایی) کارآمدتر از نشانه‌های بیرونی هستند و احتمال خطا هنگام یادآوری واژگان در مورد آن‌ها کم‌تر است. با کلم می‌توان ترشی درست کرد، پس علاوه بر نشانه بیرونی، نشانه معنایی و درونی نیز دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) لوستر و باران فقط نشانه بیرونی دارند، پس احتمال خطا وجود دارد.

(۲) شهر و امتحان فقط نشانه بیرونی دارند، پس احتمال خطا وجود دارد.

(۳) با سنتور می‌توان آهنگ نواخت، پس باید دلیل آن ذکر می‌شد که علاوه بر نشانه بیرونی، نشانه معنایی یا درونی نیز دارند.

سایت کنکور

Konkur.in